امیر حسین

بعون صناع مکین و مکان بفضل خلاق زمین و زمان

احوال الآخرت اصلی منظوم پنجابی

مصنفہ
مولٰنا مولوی حافظ محمد بن مولوی بارک اللہ

حسب فرمائش حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور

[illegible] پریس اندرون بھاٹی دروازہ کوچہ کشال لاہور

کتب مندرجہ کے علاوہ ہر قسم کی کتابیں مندرجہ ذیل پتے سے ملسکتی ہیں

مکمل ترجمہ قانونچہ طب حکمت معہ رسالہ قبریہ پنجابی منظوم

علم طب یونانی میں یہ مشہور پرانی درسی کتاب اور تشریح بدن میں لاثانی ہے چونکہ زبان عربی میں نہایت مشکل تھی۔ لہذا ہمنے بغرض سہولیت اسکا ترجمہ عام فہم پنجابی زبان میں کرایا ہے جس سے پنجابی بھائی تشریح بدن میں کماحقہ دسترس حاصل کر سکیں۔ فاضل مترجم نے ہر صفحہ کے ابتدا میں چند سطور اصل متن عربی کی رکھہ کر نیچے اسکے نظم ترجمہ اس خوبی سے نبھایا ہے کہ ادنی سے ادنی لیاقت کا طالب علم بھی اسکو بخوبی سمجھہ سکے۔ اور جو جو مشکل مقام تھے۔ انکو تمثیلات معقولوں سے نہایت آسان کر دیا ہے۔ مزید برآں بڑی بڑی مشہور کتب طبیہ سے حاشیہ پر اردو میں شرح کی ہے۔ کاغذ کی عمدگی اور لکھائی چھپائی صحت میں بیحد کوشش کی گئی ہے خریدار بلحاظ قدردانی خرید فرماکر مترجم کی محنت کی داد دیں۔ قیمت ۸ر

قانونچہ اُردو میں

قانونچہ عربی سے اُردو میں ترجمہ کرایا گیا ہے نہایت عمدہ اور خوشخط چھپا ہوا موجود ہے۔ علم و فن حکمت کو عربی سے اُردو لباس پہنا کر بغرض افادہ عام طالب علمان کے لئے لاینحل مشکلات کو لفظ بہ لفظ آسان کر دیا ہے۔ قیمت ۶ر

ترجمہ قدوری اُردو میں

از فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری در باب مسائل فقہ حدیث۔ اس کتاب کا عربی سے ترجمہ کیا گیا ہے۔ مشکل یہ تھی۔ کہ عام مسلمانان جو عربی سے محض ناواقف تھے اپنے دینی مسائل شریعت طریق نماز حج۔ زکوۃ۔ شرک۔ بدعت اور تمام قانون شرعی سے لاعلمی کی وجہ سے کوری و قیمت حاصل نہیں ہوتی تھی۔ اسلئے عام فہم ہونے کے واسطے آسان زبان اُردو میں ترجمہ کرایا گیا ہے۔ ہاتھوں ہاتھ یہہ کتاب فروخت ہوتی چلی جاتی ہے۔ قیمت صرف عہ/

ترجمہ کنز الدقائق اُردو میں

یہہ کتاب بھی فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری کا ترجمہ مبنی بر مسائل فقہ مثل قدوری عربی سے اُردو میں اس غرض سے ترجمہ کیا گیا ہے کہ طالب علمان علم فقہ اس کے مطالعہ سے بہرہ یاب ہوں۔ لکھائی چھپائی کاغذ نہایت عمدہ ہے۔ اور قیمت بھی بغرض افادہ عام صرف ایک روپیہ عہ/

انیس الواعظین اُردو میں

از فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری۔ یہہ کتاب وعظ و پند نصائح مطابق آیات و احادیث آنحضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ و آلہ و اصحابہ وسلم جو مومنوں کے دلوں کو صاف اور پاک بدرجہ غایت لانیوالی ہے۔ اور گناہوں سے متنفر اور پرہیز کرانیوالی جو لوگ گناہوں کو گناہ نہیں سمجھتے۔ انکو عصیان سے بچانے والی یہہ کتاب لاجواب اور بے نظیر ہے۔ قیمت ایک روپیہ چار آنہ۔ عہ/

تذکرۃ الاولیاء اُردو

کتاب لاجواب مفید ہر شیخ و شاب الموسوم بہ ظہیر الاصفیاء اُردو ترجمہ تذکرۃ الاولیاء کے جسکو جناب مولانا سید اعجاز احمد صاحب خلف الرشید حضرت محی السنۃ مولانا حافظ حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری بدایونی نے نہایت محنت و عرق ریزی سے بامحاورہ سلیس اُردو زبان میں ترجمہ کیا ہے ہمنے بصرف زر کثیر مشتاق احباب کی خاطر فاضل مترجم سے حق کاپی رائٹ خرید کر نہایت صحت اور آب و تاب سے طبع کروائی ہے۔ ناظرین کرام اس خزینۃ السعادت کو ملاحظہ فرماکر سعادت دارین حاصل کرکے ہماری محنت کی داد دیں گے قیمت عہ/

مجمع الاسرار طلسمی اُردو

مصنفہ حاذق زمان فخر الاطباء حکیم فضل حسین صاحب۔ یہ رسالہ فن حکمت میں بصرف زر کثیر طبع کرایا گیا ہے۔ جملہ کتب حکمت کا ایک مجموعہ ہے تشریح بیماری اور علاج و خاص ادویات اور کشتہ جات علم کیمیا جنکو مشتاق حکمت بہت سی کتابوں سے بمشکل دیکھہ سکتے ہوں بغرض عام فہم سلیس اُردو میں بےنظیر تیار کیا گیا ہے۔ اعلیٰ سے اعلیٰ حکماء اور طالب علموں کے لئے بیحد مفید ہے۔ قیمت بھی صرف بارہ آنہ ۱۲ر

تحفۂ بےنظیر ترجمہ دیوان حافظ پنجابی نظم

حضرت خواجہ حافظ شیرازی علیہ الرحمۃ اور آپکے کلام کو کون نہیں جانتا۔ چند غزلیں جو اکثر محافل صوفیاء میں پڑہی جاتی ہیں۔ انکا ترجمہ پنجابی نظم میں نہایت سوز و گداز کیساتھ کیا گیا ہے ممکن نہیں کہ قوال اس ترجمہ کو مجالس میں گائیں اور سامعین وجد میں نہ آئیں۔ قیمت سہ/

تفسیر کلام الرحمن

اسوقت ملک کی بامحاورہ اُردو زبان میں پرتاثیر تفسیر چھاپی گئی ہے اہل اللہ اور دیگر مسلمان بھائیوں کی قدر کیلئے۔ قیمت ۱۲ ار

ہر قسم کی درخواستیں بنام حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب بازار کشمیری لاہور آنی چاہئیں

امیر حسین

ماشاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

نسخہ مفید عام از تصانیف مقبول بارگاہ احد مولنا حافظ محمد سکنہ لکھو کے المسمی بہ

احوال الآخرت

مصنفہ

حافظ محمد بن بارک اللہ لکھوی رحمۃ اللہ علیہما

حسب فرمائش حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور

رفیق عام پریس لاہور میں

باہتمام منشی عزیز الدین پرنٹر چھپی

DRAWN BY M. ASLAM

[redacted]

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

لکھ لکھ حمد ثنا تعریفاں پاک منزہ تائیں
اوّل آخر ظاہر باطن ہر دم صفت ثنائیں

تَبٰرَكَ الَّذِیْ بِیَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرُ ۨ الَّذِیْ خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَیٰوةَ لِیَبْلُوَكُمْ اَیُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْغَفُوْرُ ۙ
الَّذِیْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ سورہ ملک س ۲۹ پ

بابرکت اوہ مالک ہے ہتھ جیندے ملک الٰہی
اوہ ہر شی اوپر قادر ہے جس موت حیات بنائی

تا ازماوے بندیاں نوں کس احسن عمل کمائے
اوہ غالب بخشنہار الٰہی جس ست آسمان لگائے

تَبٰرَكَ الَّذِیْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِیَكُوْنَ لِلْعٰلَمِیْنَ نَذِیْرَا ۙ فرقان س پ

بابرکت اوہ منعم ہے کجھ حد نہیں احساناں
جس نازل کیتا خاص بندے اپنے فرقان خزانہ

تا اس خبر عذاب تواہوں امت نوں پہنچائے
فر قیامت دوزخ جنت خوب شرح سمجھائے

چنگے بخت انہاں دا جنہاں نوں صدق یقین جو لبھائے
کفر شرک برائیاں بدعت چھوڑ اعمال کمائے

انہاں موتوں پچھے خوشی ہمیشہ ہرگز غم نہ کوئی
دوزخ تھیں بچ جنت جاسن خبر قرآنوں ہوئی

تے جہناں دے دل مُہراں جڑیاں ازلی قہر الاہوں	اوہ وچ گمراہی گئے پرے ردّ ہوئے درگاہوں
جے نال قرآن حدیث انہاں سے کری نصیحت کوئی	ہکذرّہ اثر نہ ہووے ہرگز قسمت مندی ہوئی
اوہ بھاویں لکھ آسائش خوشیاں دنیا وچ ہنڈاون	فر گوناگون عذاب کروڑاں توں پچھے پاون
توں پاک منزہ پاک منزہ ہر عیبوں نقصانوں	ہیں حمد شکر تعریف تیری نت آکھاں دلوں بجانوں
باجھ تیرے معبود نہ کوئی توہیں ہک خدایا	اللہ اکبر شان تیرا ہر شے تھیں بزرگ پایا
تیری یاری باجھ نہ طاقت کراں جو ترک برائی	بھی تیری باجھ توفیق نہ قوت کراں جو نیکی کائی
توں سختی تنگی دکھ ونجاویں تیری باجھ نہ کوئی	جو نعمت برکت دین دنی دی سبھ تدھ حاصل ہوئی
توں واحد لاشریک الٰہی شان بلند عظیما	ملک زمین آسمان تیرا سبھ تینوں حمد قدیما
توں آپے ہاریں آپ جواویں تُدھ بن ہور نہ کوئی	توں زندہ نت نہ موت کداہیں عظمت دائم ہوئی
فر لکھ صلوٰۃ سلام ہزاراں ہر دم ختم نبیاں	جو سب خلقت تھیں افضل اشرف سید شاہ صفیہاں
جس کل احکام الٰہی سانوں واضح کر سمجھائے	خیر خواہی وچ فرق نہ کیتا کوشش نال تبائے
اوس رحمت شفقت حد زیادہ کیتی امت تائیں	دوہیں جہانیں مشفق ساڈا شافع روز جزائیں
فر آل اصحاب نبی دے پیارے لکھ صلوٰۃ سلاماں	بھی تابعدار انہاندے جو کجھ کل خواص عواماں

تاسف بر عمر گذشتہ در غفلت و نادانی و استعداد برائے موت

اے دل غافل غفلت اندر عمر ونجاء سدھائی	خالص عمل نہ کیتو کوئی سستی وچ لنگھائی
نبی ولی ہو عالم فاضل گذرے جنگ جنگیرے	بھی شاہ گدا ہور برے بھلے سبھ کیتی قبریں ڈیرے
خویش قبیلہ یار پیارے ہتھیں پور لنگھائے	ہن توں بھی ہکدن جاناں اوتھے جتھے یار سمائے

کئی چھوٹے کئی وڈے تدھیں خلقت بہت سدہائی۔
گھول گھیں ہن ویکھو اجل واری نیڑی آئی

فروقت وہا نے پچھو تائیں کرلے اج جو کرناں
جے سو ورہیاں جیون ہووے اوڑک ہکدینہ مرناں

ہن دنیا حرصاں چھوڑ میاں کر طاعت ذکر الٰہی
فرا وڈیلا ہتھ نہ آسی آج کل ہوسیں راہی

آس امید جیون کر کو تہ موت چتار پیارے
نیڑے اجل تے اہس دوراڈی آکھیا نبی سہارے

دنیا وچ آرام آسایش عادت بہت نہ کریئے
لذت ناز تے نعمت دنیا دل وچ حب نہ دھریئے

فاقہ فقر تے تنگی ترشی حضرت نبی قبولی
نعمت ناز آرایش زینت دنیا جان فضولی

نبی فراش بنایا چموں برگ کھجوروں بھریا
نازک نرم فراش نہ لیٹیا غفلت خوابوں ڈریا

ہکدن کڑی وچھا کر ستا نازک بدن سہارا
نقش کڑی دے جسے اتے سب ہوئے آشکارا

عرض کیتی عبد اللہ بن مسعود حضرت کہو فراش بنایئے
حکم کرو تا وقت سوندے ہیٹھ فراش وچھایئے

ہیں اُتلے دنیا بسر نہ کوئی حضرت آکھ سنایا
دنیا سن مثال اویں جو راہ وچ رکھے سایہ

سائے ہیٹھ لوے دم راہی ہووے فیر روانہ
اسدم کارن کد کوئی عاقل طلب کرے سیمانہ

قولہ تعالیٰ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۵ سورۃ النساء پ ۲

رب فرمایا دنیا اندر اندک برخورداری
نعمت لذت چار دیہاڑے دنیا کرو نہ پیاری

اجر قیامت بہتر جانوں اہل ایماناں تائیں
تقویٰ خوف خدا جس کیتا بریاں چھوڑ ادائیں

اجر اونہاں نوں پورا ملسی ضایع ذرا نہ ہوسی
تھوڑا بہت جو دنیا کیتا حاضر آن کھلوسی

قولہ تعالیٰ اَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۵ سورۃ النساء پ ۵

لکیاں چھپیاں موت نہ چھوڑے جتھے ہو وگھیرے
بھاویں برج بناؤ محکم قلعہ یا کوٹ چنگیرے

نیساں بھجیاں جان نہ دیوے دارو موت نہ کوئی
رنگ محل بناون احمق خرچن مال ربانان
حق حقوق خدا ہو بندیاں مالوں ادا نہ کردے
ای دل غافل سمجھ کدائیں غفلت چھوڑ ادائیں
فانی چیزاں نال محبت ہرگز کریئے ناہیں
نال مسافر نہیوں نہ لائیے اوڑک اس ٹر جاناں
یا اوہ تینوں چھوڑ چلے یا توں اس چھوڑ سدائیں
سچ محبت اللہ والی نافع دوہیں جہانیں
دنیا وچ بھی قبر قیامت ہر ہر وقت سہاوے
حب نشانی یاد الٰہی بھی فرمانبرداری
غیراں حب دلوں کر باہر اس وچ نفع نجاتی
دنیاں نال محبت کوڑی دنیا چار دہاڑے
ایہ چار دہاڑے کوڑا واسا اوڑک اتھوں جانا
چنگے کم اللہ نوں بھاون قبر اندر کم آون
سب بریایوں کرہن توبہ اللہ بخشنہارا
جدلگ جان جتے وچ ہی کر توبہ وقت ایہوئی
جو موتوں پچھے سر پر گذرے اسدی خبر سناواں

نیکی کرو کماؤ تقوی بدلہ لیسو سوئی
موت آئی سب چھوڑ علاقہ قبریں کرن ٹکاناں
مال ربانہ خاک رلادن کچھ نا سن مردے
سنبھل قدم ٹکاویں پیارے سمجھ محبت لائیں
فانی حب الٰہی پشیمانی جاسی توڑ کدائیں
توں نال جدائی درد فراقوں ہوسیں بہت نماناں
ایہ کوڑ محبت داغ دلیدا وچھڑیاں پچھتاویں
عشق الٰہی حاصل جنہاں فضل تنہاں رحمانی
کر اوہ عمل جو وچ قبرے نال [illegible] دیچاوے
ذکر الٰہی صیقل دل دی نال اسی رکھ یاری
تے ربدیاں پیاریاں نال محبت اسدا کارن آنی
ایہ کسے دے نال نہ رہسی دنیا دین وگاڑے
قبر قیامت دا کر توشہ جتھے نت ٹکاناں
بریاں کماں نو چھڑ رب رضی ہر جگہ پکڑاون
توبہ کیتیاں مول نہ مارے ہو جاسی چھٹکارا
موت آئی پھر پچھوتاسیں ویلا وقت گیوئی
جو وچ قرآن حدیثاں پایا کتیوں لکھ کھاواں

واللہ اعلم بالصواب

اس نام احوال الآخرت آیا بہت موافق بھائی
بارہ سو ستر ہجری سنہ وچ ایہ بنائی
بہت علائق ہو موانع فرصت مول نہ ملدی
ایہ اکثر صحیح حدیثوں ثابت کجھ بیان قرآنوں
جو شاہ رفیع الدین محدث دہلی اندر ہوئے
ہیں الیس رسالے سب مسائل ہندی بیت بنائے
بھی کجھ مشکوٰۃ شریفوں لکھے بعضے ہو کتابوں
عمل قرآن حدیث موافق مومن کرناں آیا
ایہ موتی لعل جواہر ہیرے بخشے پاک الٰہی
حدیث ضعیف فضائل عملاں وچ قبولن آئی
بھی حرف امید مسائل اندر اوہ مقبول کچیوے
پر شرط ایہی جو صحیح حدیثوں اوہ خلاف نہ ہووے
وضعی کجھ اعتبار نہ ہرگز لوکاں دلوں بنائی

بھی اس تاریخ صدی سن ہجری ناموں پوری آئی
فضل الٰہی کامل کیتی ہیں وچہ تا ڈوبائی
پر محض کرم تھیں پوری کیتی بھلا خواہش دلدی
جو ماہر خاص قرآن حدیثوں روشن اس بیانوں
احوال قیامت انہاں رسالہ موتی عدن پروے
تے غنیہ شاہ جیلانی والی وچوں بھی کجھ پائے
پڑھ کر مومن کرن آمنا لین نجات عذابوں
یا فقہ ثقہ جو نال دلائل صحیح قیاس وہایا
اس شکر زبان ادا نہ ہووے عاجز قلم سیاہی
بھی وچہ اخبار قیامت برزخ جنت دوزخ بھائی
بھی امر نہی وچہ باجہ قصاصوں حدوں دیوانہ تھیوے
جے صحیح حدیثاں کنوں مخالف مومن چھوڑ کھلووے
اس پر عمل نہ جائز کرناں سند نہیں اوہ کائی

بیان عقبات ثلثہ عقبۂ اول وقت نزع جان است

ای دل غافل سست کمینے غفلت چھوڑ ادائیں
ترے عقبے ہن اگے تیری نہ کجھ فکر کیوں نائیں

قال النبی صلعم اکثروا ذکر ھاذم اللذات الموت رواہ الترمذی والنسائی وابن ماجہ مشکوٰۃ

وچ حدیث نبی فرمایا موت بھلاؤ نائیں
ایہ دنیا لذت خوشیاں توڑے سوچو سنج صبائیں

جاں فجر ہووے کر موت اوڈیکاں رات امید کریئے — تے راتیں فجر امید نہ کیجے شاید اگے مریئے

صحت اندر توشہ کر لے مت بیماری آوے — تے زندیاں خرچ قبر دا کر لے مت پھر وقت نہ ہووے

دعا مرن دی مول نہ کریے جیون نعمت بھاری — کر لے عمل کما کجھ نیکی وت نہ لہسیں واری

جے تنگی سخت یا بہت بیماری آکھے یارب سائیں — جد لگ جیون بہتر مینوں تد لگ نیک جوائیں

جاں مرنا نیک ہووے حق میرے یارب مینوں ماریں — تینوں معلوم غیب تمامی میرے کم سواریں

پہلی گھاٹی جان کندن دی سخت مصیبت بھاری — امیر فقیر جو بُرا بھلا سب لنگھن وارو واری

اس گھاٹی بن راہ نہ دوجا جتھوں کوئی جائے — نبی ولی ہور شاہ گدا سبھ اوتھوں لنگھ سدھائے

جس لکھ کروڑاں درم دیناراں لشکر کئیں ہووے — اس نال کجھ زور نہ داوا چلی بک عاجزی مل کھلووے

رستم تے بہرام زور آور شاہ سکندر جیہے — بھی لقمان حکیم چلے جد گھلے رب سنیہے

بھی حضرت سلیمان پیغمبر اوڈدا تخت ہوائیں — بادشاہی اوہ چھوڈ گیا سب مشرق مغرب تائیں

آدم تھیں تاں اس دم تائیں جتنی خلقت ہوئی — گھاٹی جان کندن سبھ لنگھے پاسے گیا نہ کوئی

ناں فرزند نہ خویش قبیلہ دوست بھیناں بھائی — ویکھن کھلے تے رون کھوہن چلے واہ نہ کائی

اوہ آپو اپنے فائدیاں توں رون یار پیارے — اسدا درد نہیں کسے ہرگز رون لوگ جو سارے

اسدے کم نہ آوے کوئی باجھوں نیک اعمالاں — تد ساہاں دی قیمت جانے قدر پچھانے لعلاں

اللہ باجھ نہ بیلی کوئی اٹھ اکلا چایا — ہکو آیا ہکو جاسی رہ وچ غفلت دلیا

جیکر اللہ راضی اس پر عید خوشی اس ہوئی — دنیا سختی مگروں لتھی غم اندوہ نہ کوئی

تے جیکر رب ناراضی ہویا اسنوں ٹھانو نہ کائی — دوزخ آتش سر پر سبھے جان شکنجے آئی

ہے شیطان بندیاں دا دشمن پچھا مول نہ چھوڑے ۔ جتھوں تھیں لا مریاں تائیں ویریوں مکھ نہ موڑے
مریاں وغا فریب کماوے پانی آن وکھاوے ۔ اوہ پانی منگے شیطوں آکھے پانی مفت نہ آوے
اوہ آکھے قیمت ہتھ نہ میرے شیطوں شرک تباوے ۔ یا کلمہ کفر سکھاوے اسنوں یا سجدہ کرواوے
جے دین ایمان ہووے اس کچا آکھے اسدے لگے ۔ بے ایمان مرے ہو کافر رلے شیطانے سنگے
تے جے اس یاری رب کری اتے ایمان محکم ہووے ۔ تا اس دشمن دا کہیا نہ منے ہو بیزار کھلووے
فرصوت مریاں دی بن آوے جیہڑے موے اگیرے ۔ کہے بہشت تے دوزخ خبران پیاں کن جو تیرے
عذاب ثواب جو قبر قیامت مسلے لوک کریندے ۔ اساں مر کے ڈٹھا جھوٹھ آہا بیفاں کوڑ مریندے
جس کچا دین ہووے سو منے مرے ایمانوں خالی ۔ جس محکم دین سو رد کری اوہ گل شیطانا نوالی
فرصوت ہور بنے تی آکھے ایہ کونیاں کی آیا ۔ ٹرا کیتا رب نال تیرے جو بکو پکڑ چلایا
عورت بیٹے یار قبیلہ رون بھیناں بھائی (خلاف الفاظ ۱۲) ۔ پکڑ ہاہکلا تینوں ٹوریا کیتی ایہ بریائی
مومن نیک کہے رب میرا ہرگز بڑا نہ کردا ۔ ہیں ہر دم راضی کری جو چاہی اوہ مالک ہیں بڑا
اوکھی گھاٹی مشکل ویلا دشمن دغا کماوے ۔ جنوں یاری رب کری اوہ نال ایمان سدھاوے
جو کچھ شکم مائی دے اندر لکھیا لیکھ بندیاں دا ۔ چنگے بخت یا مندے لکھے لیکھا دم پچھلے دا
جیوندیاں اعتبار نہ کوئی دم آخر اعتباری ۔ جے اوڑک نال ایمان سدھایا چنگے بخت بہاری
جے اوڑک باجھ ایمانوں چلیا دوزخ پالن نبیاں ۔ عمر ساری دا کیتا کرتیا گلیا بنیاں تنیاں

دربیان حقیقت مومن و کافر و منافق و حال جان کندن ہر یکے۔

ہک مومن ہک کافر بندے ہک منافق آئے ۔ مومن اوہ جو دلوں زبانوں سچ ایمان لیائے

حکم اللہ دے توں نہ باقوں سبھے سچ مناوے
کافر اوہ جو حکم اللہ دے منے ہرگز ناہیں
پڑھے منافق منہ تھیں کلمہ دل تھیں صدق نہ لیاوے
جے مومن پاس بہتیاں کرداگلاں خاص ایمانی
نیکی مت جے دیوس کوئی اگوں برا مناوے
ترک نماز نہ رلے جماعت بہتا کوڑ الاوے
کرے امانت وچ خیانت چوری دغا کماوے
ایہ دنیا وچ سدا دے مومن آخر نفع نہ کوئی
سختی جان کندن دی ہرنوں عمل موافق ہووے
ملک اٹھاراں حاضر آون ہر کسے نوں دسیاون
صورت شکل عجائب سوہنی منہ تے نور چمکے
صورت بری ڈراونی والی رنگ سیاہ منہ کالے
عزرائیل سلام علیکم آکھے مومن تائیں
ایہ دنیا جاگہ خلل فساداں دھندو کار ہنیرا
جویں بیٹے نوں چھڑادیوے باپ شفیق پیارا
پر سختی جان کندن دی جیونکر ترسیوں سٹھ تلواراں
جے اس وقت زبان چلے اتے یاراں خیر سناوے

رکھے حب نماز روزے دی سچ باپوں پچھتاوے
رب رسول قرآن نہ منے پوجے غیراں تائیں
حکم خدا نہ دل تے رکھے کردا جو دل بھاوے
جے کافر پاس بہے تاں کرداگلاں اوہ شیطانی
کرے مخول تے چھیڑاں اسنوں یا انکار لیاوی
وعدہ کر کے کرے خلاف منافق جھگڑے فحش سناوی
کہن سلام علیک جے مومن اسنوں ناخوش بھاوے
تھلے دو زخ دے اس جاگہ خبر قرآنوں ہوئی
عزرائیل ملائک لے کر حاضر آن کھلووے
نور رحمت دی ملک بہشتی خوشبو کفن لیاون
تے نو دو زخ دی ملک تنہاں تھے گندی کفن ترکے
دنیا اندر جے دیاون مرن جو ویکھن والے
تدھ تے راضی رب تیرا چل ویکھ بہشتیں جائیں
بنی ولی ہاتھ رہیانکوئی کوچ گیتونی ڈیرا
جیر شفقت کرمی ولا وجاں جاں چلیس ہیارا
وچ زخم کسے دے تن تے وچ حدیث شماراں
گوشت پوست ہڈاں تھیں سن خبراں دور ہوجاوے

اسی طرح ہر آسمان میں معاملہ ہوتا ہے یہاں تک کہ سب سے اوپر والے آسمان تک ۔۔۔ پہنچتے ہیں اور برابر دیکھو صفحہ ا

توں اس ویلے کردا ہر فضلوں رب رحمان رحیماں
مومن دا روح سوکھا نکلے اڑیاں ہول غلاشے
عزرائیل جان اس مومن دی روح قبض کر لیوے
اوہ کفن بہشتی وچ لپیٹن خوشبو نال مہکاراں
ایہ کیہڑا روح فرشتے پچھن راہ وچ ملن جو سارے
کہن مبارک ہیا دے فرشتے بھلے نصیباں والا
دروازے اسماناں کھلن جیکر لنگھدے جاون
جتنا قرب الٰہی بندہ دنیا وچ کماوے
کوئی پہلے کوئی دوجے تیجے کوئی چوتھے اسمانے
کوئی کرسی کوئی عرش تلے وچ قرب الٰہی پاوے
اعمالاں دے نال ملن ہر ہر اتھیں جائیں
جو دنیا وچ نعمت رب دی گن کر سجدہ سناوے
جو بھیجے پیغمبر حکم کیتا ہیں کیتوا ادایا ناہیں
مومن کہیں میں حکم تیرے سب تینوں ہک پچھاتا
رحمت یعنی اس پر ہووے بخشش پاوے پھیرا
دیکھے باغ بہشت عجائب ملن تے غلماناں
علیین کتاب الٰہی وچ اسدے نام لکھاوے

دین ایمان سلامت رکھیں کیں آسان کریاں
جیوں کر مشک گھڑا یا پلٹیاں پانی نکل آوے
اوہ سب فرشتے اس ول آون جنت والیاں دیوے
طرف اسماناں دی لیجاون خوشیاں نال ہزاراں
کہن فلانا پتر فلانے نال آداب بلاوے
جیں دین ایمان سلامت آندا واہ واہ بخت نرالا
ہر آسمان جو ملن فرشتے شاباش خوشی سناون
اس رتبے وچ روح وںج پہنچے حکم الٰہی آوے
کوئی پنجویں کوئی چھیویں ستویں پہنچے وچ مکانے
بعضیاں ستر زمین آسمانے لیکھا رب کر لاوے
بدی نیکی دا لیکھا ہوندا اوتھے ہر ہر تھائیں
تمام نہی سب جو فرمایا اوہ بھی یاد کراوے
جو منع کیتا ہیں اتھوں ہٹیوں یا کجھ پیوں کراہیں
ہتھ یا بیزار ہیں کفروں شرکوں حق پیمبر جاتا
حکم ہووے میں بخشیا تینوں کر جنت ول پھیرا
پر جنت ہی آوے اوتھے حد چھٹے ستکارا
سب اہل جنت دے نام اسی وچ علی جمع کراوے

حکم ہووے فر موڑ لیاون روح جسے وچ جتھ ہووے ۔ میت دے سر پاس فرشتہ لیکر روح کھلووے
جو غسل دیون ہو کفن پہناون روح انہاں نوں جانے ۔ رنڈیاں غم کر دیاں نوں ویکھے آکھے نیوں سیانے
ہیں خوش بہت لیجاؤ شتابی ڈھل نہ کریو بھائی ۔ موت فقیراں راحت مومن وچ حدیثاں آئی

دربیان جان کندن کافر و منافق

کافر اور منافق دیول عزرائیل جان آوے ۔ ملک اٹھاراں حاضر ہوون لیکر نام بلاوے
اے کافر یا کہے منافق چھیدے اٹھ پلیدا ۔ کسدے زور نہ ٹھیاسی توں حکم خدا نبیدا
ایتھے کیوں بیٹھوں تیں اٹھ چل دوزخ وچ گھر تیرا ۔ غضب الٰہی تیرا پر ہو یا گھر اپنے کر ڈیرا
اڑیاں لائے جند نہ نکلے قہراں نال کڈھیوے ۔ جویں اون گلی وچ سیخ لوہیدی تتی گھت چھکیوے
11 ڈاڈھے طعنے جھڑکاں دیکر جند اسدی کڈھیوے ۔ ملک اٹھاراں دوڑ آون دوزخیاں ہتھ دیوے
گندیاں کفناں وچ لپیٹن جو دوزخ تھیں لیائے ۔ کفر شرک دی بد بو گندی مردار وچ وسہ جاوے
طرف آسمان لیجاون اسنوں کہن فرشتے سارے ۔ ایہ کون آیا مردار کمینہ جس ایہ گند اچھالے
ملک کہن بدبخت فلانا مندا نام سناون ۔ دروازہ آسمان نہ کھلے طعنے جھڑکاں آون
آکھن ایہ بدبخت کمینے غفلت عمر گذاری ۔ اللہ نال نہ لایو یاری دنیا کیتی پیاری
حکم ہووے اس تلے زمین دے طرف سجین وگاون ۔ دوزخ دی دروازے جو ہے اس وچ نام لکھاون
اوتھے وچ حساب دیوے سب نعمت دنیا والی ۔ میں قرآن پیغمبر بھیجے رب کہے متعالی
توں کیوں صدق ایمان نہ آندا کی تیں دل وچ آیا ۔ اگوں کجھ جواب آوس تڑے نہ عذر بنایا
دھوں گرمی بدبو دوزخ دی لگس ایتھے آون ۔ آتش سخت تے سپ اٹھوئیں دوزخ وچ دسیاون

ہیبت وحشت ویکھ عذاباں کنبس بیرا بیرا
آکھن کفر شرک دے بدلے اس وچ ہے گھر تیرا

حکم ہووے فرمود جبیول روح اسدے نوں لیاون
غسل کفن دی لوک تیاری کر کے اس دسیاون

آکھے نزع جاوپیدل روے کر کر زاری
اگوں ویکھ عذاب جو آیا طعنے جھڑکاں خواری

دنیا خوشیاں یا جہاں آوس روے آہیں مارے
دنیا داراں ہوت ندامت آکھیا نبی سہارے

بیان عملہا کہ برکت آنہا ایمان سلامت ماند و نزع جان آسان شود و از عذاب قبر نجات یابد

مومن پڑھ یٰس جو سورۃ بخشے میت تائیں
دوہاں تو رب بخشے فضلوں منگن یاد دعائیں

رات جمعری مغرب پچھے پڑھے دوگانہ کوئی
اذا زلزلت پڑھ پندرہ واری فاتحہ پچھے سوئی

انہاں ثواب میت نوں بخشے فضل ہوون سمانی
تلخی نزع عذاب قبر بھی پل صراط آسانی۔

بد بقا یمان وظیفہ لکھیا شاہ ولی تے
آیت کرسی آخر بقروں بھی آیت شہد اللہ

فیر قل اللہم دو آیت ہک ہک وار تمامی
قل ترے وار معوذتین الحمد ہکوار مدامی

پنجے وقت نمازاں پچھے پڑھے جو مومن کوئی
رکھے ایمان سلامت ہر دم خبر خضر تہیں ہوئی

بیان عقبہ و ہم و سوال گور بر میت مومن را

دوجی گھاٹی قبر ایہا ای جیدی ہیبت بھاری
حضرت نبی عذاب قبر تہیں نت اعوذ پکارے

سندا جید احوال قیامت ذوالنورین پیارا
بھی تلخی جان کندن دی سنکر زندا نال اشکارا

تے قبر عذاب جاں سندا زندا چھپا کسے انہاں نوں
کیوں قبر عذاب تاں سنکر روون نال جیدے دوہاں نوں

آکھیس نزع تے وقت حشر دے ہوون لکھ ہزاراں
تنہا اندر قبر خدا این کوئی دیکھے سنے نہ ساراں

جیدا نال کرے دوگاں نال کجھ کری اوہ یاری
تے نواں وچھوڑا یاراں ہویا چھڈی اہر پیاری

بھی پہلی منزل قبر اہی جے اسو چہ فرحت ہووے ۔ تاہر جا فرحت نہیں تاہر جا سختی وچ روے
جاں وچ قبر اتارن میت ہو فارغ مڑ چلے ۔ منکر ہور نکیر فرشتے آون ربدے گھلے
وڈے دند تے کیہر یاں اکھیں صورت بری سیاہی ۔ بولن کڑکن بجلی وانگوں رکھ پناہ الٰہی
آتش دی ہتھ گرز اوہی جے جگ سارا آوے ۔ مول ہلایاں اوہ نہ ہلے جے جگ شاہاں لاوے
جان اُٹھتے وچ گھت جاون پکڑ اُٹھال بہاون ۔ پچھن کون الٰہی رب تیرا کیا تیرا دین آزماون
تے نبی تیرا ہے کون بتا جیکے اوہ مومن ہوندا ۔ آکھے رب میرا ہے اللہ میں ہاں اُسدا بندا
دین میرا اسلام ایہے اتے نبی محمدؐ میرا ۔ سن جواب فرشتے آکھن نیک آہا منہ تیرا
آکھن علم ایہ کتھوں پایو کیونکر ایہ توں جاتا ۔ آکھے پڑھیا قرآن تے اسنوں وچ تھیں حق پچھاتا
بعضے کہن نبی دی صورت حاضر وچ قبر دے ۔ پچھن کون اوہ کہے نبی ہے جیدا کلمہ پڑھدے
بعضیاں نوں اس وقت قبر وچ دینہ لہندا دسیاوے ۔ پچھن ملک اوہ آکھن ٹھہر مت ایہ چھپ جاوے
بیٹھ ہاں نماز جواب دلیساں فرقہ نماز نہ تھیوے ۔ آکھن ملک نمازی مومن منہ اس خوب وسیوے
جو اللہ یک محمدؐ سچا منیں دلوں زبانوں ۔ تے کفر شرک تھیں بچیا ہووے کہے جواب ایہنانوں
کھتی طرف قبر دے موری دوزخ ول کھلاوے ۔ آکھن ویکھ کی دیکھے دوزخ تیتھر پیا چلاوے
دیکھ دوزخ نوں کنبے مومن آکھن ملک نہ ڈر توں ۔ ہا جیھڑا ایمان ایہ جا بک سی ہن شکر اللہ دا کر توں
تینوں رب ایمان دتا اتے نیکی راہ بتایا ۔ فر جنت طرف کھلے دروازہ پہلا بند کرایا
جنت نظر آوے اس وچوں خوشبو سرد ہوائیں ۔ اوّل سیر کرایا جیتھے روح مومن دے تائیں
اس وچ داخل ہو کے مومن خوشیاں فضل الٰہی ۔ آکھے یار میرے سب روندے کردے حال تباہی

13

کہو کراں میں انہاں تسلی اپنا حال بتلاواں — مینوں خوشیاں عیش عجائب دس انہاں فرآواں

کہن ملک ہن تیرا بلیا انہاں ستیڈا ناہیں — ستوں توں وہٹی وانگ اٹھیسی پیار اتدھ کداہیں

قبر فراخ کرن فراسدی نظر پوے جتھ جایئں — ستر گز تا لمبی چوڑی خوب عجائب جایئں

سیر بہشت کرے نت مومن وچ قبر کئی واری — تے کافر دوزخ سیر کرے نت ویکھے خوف خواری

سوال جواب نکیر دا ہووے ہر ہر میت تائیں — بھاویں اندر قبر نہ آوے کھاوس شیر بلائیں

یا وچ پانی ڈب مرے اس مچھ پا کچھو کھاون — یا کوئی ستر کر ساہ ہووے فرد اوس ہوا اڈاون

قبر انہاں تعلق روحاں بعض روایت آیا — زیارت آئیاں روح پچھانے کردا خوشی سوایا

میت نواں جے آوے کوئی اگلے پچھلے خبران — آپو آپنیاں یاراں خویشاں خبر پچھن وچ قبراں

جو کیونکر ہے گذران انہاندی کیا کجھ عمل کریندے — نیک خبر سن راضی ہوندے شابش انہاں ویندے

جے بدخبر انہاندی سندے بہت کرن غمخواری — آکھن یا رب نیک انہاں کر توبہ یا جے نہ ماریں

جیوں لشکر وچ اسوار گھراں تھیں خبراں لیکے آوے — اینویں نوے آن جے میت کوئی نال ایمان سدھاوے

سب دین مبارک خوشی کرن جیوں سفروں پیارا آوے — سب احوال گھراں دا پچھن سبھناں خبر سناوے

جنہوں آکھے فوت ہویا اوہ پاس تساں نہیں آیا — کرن افسوس جو ہے ہے ٹھیک اوہ دوزخ طرف سدھایا

یا ہچھا ایمان ہویا اوہ شاید دوزخ گیا تدائیں — نال ایمان جے مرنا اوہ آوندا ترت ادائیں

در بیان سوال گور از میت کافر منافق وعذاب آن.

جد کافر یا منافق دیول آون اوہ فرشتے — پچھن کون الٰہی رب تیرا کیا تیرا دین سر رشتے

اتے کون نبی ہے تیرا اسنوں کجھ جواب آوے — آکھے ہی ہی میں نہ جاناں ایہو آکھ سناوے

۱۴

آکھن دنیا اندر آہیوں کہندا اکجھ پایا ناہیں
تاں اوس نام اللہ دا آوے نا کجھ دین بتاوے
جیں دنیا اُتے رب نبی دا حکم نہ منیا مولے
یا جا اللہ دے پوجا کیتی شرک کیتیں عُمر گذاری
اکثر لوک زبانوں کلمہ رسم عادت دا پڑھدے
جنت دوزخ حشر قیامت صدق یقین نہ دھردے
سدہا راہ محمد والا اینہاں ہتھ نہ آیا
جاں انہوں کجھ جواب نہ آوے آکھن اس فرشتے
سجی طرف قبر دی موری جنت دی کھل جاوے
آکھن ملک جے مومن ہوویں اتھے لیٹدن جائیں
قبر کھبی طرف ہووے دروازہ دوزخ نظری آوے
گرز اُلارن سر پر مارن روڑے تے کُرلاوے
روون تے کرلاون اسدا جگانوں جے سنیوے
قبر کافر دی نا تنگ آوے ہک سٹ سنہ ہر قبر دے
ایہو حال قیامت تائیں کدی نجات نہ پاوے
قبر گھٹے شکنجے دیوں ہڈیاں بھن مروڑے
سب روح ہو یا نت طلعے نار آئے جنت گھیناں

اگے منیوں یاد نہیں کجھ روندے مارے آہیں
نال اس نام محمد آوے روندے تے پچھتاوے
دین اسلام نمازاں روزے ناں ایہہ لول قبولے
کوئی جواب نہ آوے اس دا یا کجھ خدا دی ماری
دین اسلام احکام نہ سمجھے صوم صلوٰۃ نہ کردے
کفر اسلام فرق پچھان شک شبہ چہ مردے
کوئی درست جواب جو آکھن اوہناں دین بھلایا
اساں دیکھیاں ہن چلتا توں لائق ہے بہشتے
حور قصور عجائب نہراں باغ بہار سیاوے
پر توں حکم نہ منیا ربدا لائق ہویا سزائیں
آکھن ہن ایہ جا ہک تیری روندے نے پچھتاوی
ذرہ ذرہ بدن ہووے سیہہ پیٹ انگوں جھن جاوے
آدم جن سنیوی ناہیں سنتیاں مول نہ جیوے
مار شق تنگ کیوں حکم نہ منیا پکڑی رسم کفر دی
کیہا دین قرآن ہٹریا لکھ نال لٹاوی
پسلیاں بھن چور کرے ہو سر گردن توڑے
توں سانوں شیاں بھی تیر ذرہ لوں کنجھتا یہہ بناں

15

کافر ہو منافق سارے کرن ہمیش عذاباں	بھی بعضے مومن عاصی مرد کیہا اوہ کتاباں

بیان موجبات عذاب گور و تاریکی آں

بہت عذاب قبر دا بولوں وچ حدیثاں آیا	بھی غیبت ہور نمیمت کولوں خود حضرت فرمایا
جیہڑے کرن پرہیز نہ بولوں جامہ بدن آلودہ	اس تھیں بہت عذاب قبر وچ حضرت دا فرمودہ
تے جو پس غیبت گلہ شکایت اہل ایماناں کردے	جو سخن چینی دی عادت رکھن ہن توبہ فر مردے
سخن چینی دے معنی کرنی گل لڑاونہاری	اید ہرا اودھر گل سناون جنگ مچاون خواری
انہاں گلاں تھیں وچ قبر دے بہت عذاب سزائیں	توبہ کر کے جے موئوں اگے بخشے رب اسیں تائیں
ظالموں بہت انھیرا قبر دے ظالم قبر اندھاری	شرکوں سپ پھٹوں ہیں قبریں سخت عذاب خواری
قضا نماز کرن جو مومن نافرمون قضائی	کھلے قبر انہاں دی اندر لوہی آتش بھائی
جو کرن زنا شراب جو پیون پیوہن ماپیاں ایذائیں	جو سستی کرن نمازاں اندر قبریں لین سزائیں
جھڑدے پیچھے وین کرہن رو ون کروڈ ہائی	دو ہاتھوں مار قبر وچ پوندی وچ حدیثاں آئی
منہ کٹے داغ کرے اوہناں دوزخ طرف چلاون	دین کرن جو عقریاں اوتے کر تعریف الاون
جے مردہ منع کیا کر وینوں یا دل رضا ہیں	جو پیچھے وین کرے سو عاصی بگنہ میت تائیں

بیان موجبات نجات از عذاب گور و اسباب روشنی

جو مومن رات اندھیری جھڑ وچ طلب جماعت جاوے	ہر ہک قدم دے بدلے ہک ہک اعلیٰ درجہ پاوے
قبر اندر روشنائی ہوس چھٹے قبر عذابوں	نور لہس ہک چہ قبر دکھوت وہ حسابوں
جے عقوت ہک عشاؤں پیچھے پڑھدا مومن کوئی	قبر عذابوں کہس اللہ سورت شافع ہوئی

١٦

بھاویں بہت گناہیں بھریا تاں بھی اس بخشاوے
نال فرشتیاں جھگڑے سورت جیکوئی مارن آوے

ہے کلام اللہ دی جیہیں تاں اس کرو خلاصی
نہیں تاں کرو قرآنوں باہر کرو عذاب اس عاصی

وانگوں مرغ پراں وچ اسنوں سورت ملک چھپاوے
ایویں سورت سجدہ جھگڑے میت نوں بخشاوے

روز جمعہ یا رات جمعہ دی مرے جے مومن کوئی
یا وچ رمضان مرے جو بچدا قبر عذابوں سوئی

گنہگاراں نوں ایہہ سہیوا نیک نہ مشکل کائی
قبر نیکاں نوں انیویں ملدی جیونکر مشفق دائی

رکھو یاد ہمیشہ قبراں آکھیا نبی سوہارے
قبر ہمیشہ بخلیں داری حال زبان پکارے

جو ہیں گھر تنہا اک ہکا ساتھی کوئی لیاویں
تے ہیں وچ خرچ نہیں تو اتھوں باجھوں خرچ نہ آویں

بھی دیوا بال لیاویں اتھوں ہیں وچ بہت ہنیرا
تے ہیں وچ فرش فروش نہ کوئی فرش بناویں میرا

بھی ہیں وچ سپ اٹھویں زہری بن تریاق نہ آویں
یاراں آکھیا اسیں نہ سمجھے یا حضرت سمجھاویں

حضرت کہیا قبر وچ ساتھی پڑھن قرآن پچھانوں
دکھ سکھ وچ نہ چھوڑو پڑھنا ساتھی ایہو جانوں

دیون مال اللہ دیکارن خرچ قبر دا بھائی
پڑھن نماز تہجد راتیں دیوا ایہ روشنائی

فرش قبر دا بدیاں چھوڑو نیک اعمال کماؤ
چھوڑ شرک نوں حق قبولو ایہ تریاق بناؤ

رات جمعہ دی مغرب پچھے یک روایت آئی
آون روح گھر اپنے خویشاں یا جتھے ہے آشنائی

باہر گھروں کھلوتے ویکھن کم دنیا دی کردے
آکھن کدے تے اسیں بھی آہے وخت آویں ہی بھردے

اجے بھی تساں نہ غفلت چھوڑی یاں ویکھ اساں نوں
گھٹیا اساں حساب بھی بھریا آیا کم تساں نوں

ہن اسیں ہوئے محتاج کما کر چھوڑ ٹرے وچ قبراں
کجھ دیہو اساں اللہ دیکارن لیو غریباں خبراں

منتاں عاجزیاں کر منگن روون کر کر زاری
جیکوئی پڑھ کر بخشے یا کجھ دیوے چیز پیاری

کرن دعائیں راضی ہوون خوشیاں کر جاون
تے جیکوئی کجھ نہ بخشے رو رو سونہ یاں تیک لگاون

نا امید عشاواں پچھے ہو کہن خدایا
رحمت تھیں انہاں خالی رکھیں جیہیں انہاں اساں بھلایا

ہر چند ضعیف روایت ہی پر رواجے عمل کچھ ہووے
صدقہ خیر تلاوت نفلوں رات جمعہ بخشیوے

پر شرط ایہی جو لیب سنت وانگ نہ لازم کریئے
کرن والینوں منع نہ کریئے تارک عیب نہ دھریئے

جے سنت وانگوں لازم پکڑن تارک عیب لگاون
تا بدعت تھیوے فقہ حدیث کتاباں ایہہ فرماون

ہزار پچھتر کلمہ طیب جے پڑھ بخشے کوئی
ترت خلاص عذابوں ہووے جینوں بخشی سوئی

رات جمعہ دی مغرب پچھے دو نفل گذارے
ہر رکعت وچ فاتحہ پچھے ستر قل پیارے

جس میت نوں پڑھ کر بخشے ترت اوہ بخشیا جاوے
بھاویں دوزخ دے وچ سڑدا ماں بھی ہر آوے

پہلی رات جے مغرب پچھے دو ویں نفل گذارے
فاتحہ پچھے آیت کرسی اک واری پڑھ پیارے

سورہ الہاکم پڑھیاراں ہر رکعت وچ بھائی
بخش میت نوں سن تیرا اوہ میت بخشیا جائی

پچھلیاں آس رکھن سبہ مردے کچھ نہ ڈیدا کوئی
جینوں ویکھے آس کرے جو مینوں کدھیں سوئی

جنہاں ایمان سلامت تنہاں لکھ امید ایہا ہی
تے جہڑے باجھ ایماں نوں چلے انہاں آس نہ کائی

بیان ارواح شہیداں و فضائل ایشاں و بیان مرگ مفاجات و مانند آن

ارواح شہیداں جنت جاون میوے کھانے کھاون
پیون شربت شہد بہشتاں سیر کرن ترت جاون

سبزاں جانوراں دی صورت نال سیر کریندے
رانیں تلے عرش دی آ کر وچ قندیلاں رہندے

کہندا رب شہیداں نوں کچھ ہو جو چاہو منگو
جو کجھ منگو میں تساں دیواں طلب کرو نہ سنگو

اوہ سجدے پیکر عرض کریندے رب رحیم کریماں
جو کنیں سنیں نہ اکھیں ڈٹھے نعمتاں تدہ نعیماں

18

حکم ہوندا کجھ ہو بھی منگو آکھن یارب سانہیں
اساں راہ تیری وچہ مرن پیارا دنیا فیر لیجانہیں

فیر تیری راہ وچہ لڑ کے مریئے دیئے جان پیاری
حکم ہووے ایہ بات نہ منگو دنیا فیر نہ داری

وچہ انعام شہیداں ملدے قبر عذاب نہ ہووے
پہلے قطرے نال لہو دے سب گناہ پے دہووے

ہول قیامت دہشت خوفوں ہووے امن انہانوں
سر تے تاج ملے یاقوتوں قیمت وچہ جہانوں

بھی ستر ستر حور عجائب جنت اندر پاون
تے ستر شخص گناہیں ہر ہر رب کولوں بخشاون

کسے کیتا سوال نبی تھیں جنوں موت اچانک آئی
جان کندن دا حال کی اُسدا آپنی مثال سنائی

جیونکر کنڈیاں جھاڑ اندر کوئی چادر گھت ہلاوے
فیر چارے پلو پکڑ جھٹکے ہر تند تر ٹی آوے

اینویں سختی جان کندن دی ہووے اس بھاری
تے اسدی سختی ہی متفرق مرے جو دیکھ بیماری

سختی جان کندن تھیں مردے چاہن فیر نہ جیون
پاچھ شہیداں حق اوہ چاہن جیون فیر مریون

حکایت

حضرت عیسیٰؑ قبر زیارت حضرت یحییٰ آیا
آکھیں اُٹھ قبر تہیں بھائی یحییٰؑ رب جوایا

ریش سفید ڈٹھی تد پچھیا حضرت عیسیٰؑ بھائی
فوت ہویا توں کالی داڑھی چٹی کویں ہو یائی

یحییٰؑ کہیا بُلایا جاں تدییں دل کنبیا ڈریا
شاید ہوئی قیامت داڑھی رنگ سفیدی پھڑیا

عیسےٰؑ آکھیا عمر تینوں میں ادھی بخشی بھائی
نال محبت رل مل طاعت کریئے خاص خدائی

یحییٰ کیہا نہ جیون چاہاں جان کندن تھیں ڈر دا
سختی جان کندن دی ڈٹھی فیر نہیں دل کردا

مناجات بدرگاہ کافی المہمات

قبر عذابوں رکھ الٰہی تلخی جان آسانی
بخش گناہ تقصیراں بدیاں جو کل بیفرمانی

۱۰ مشکوٰۃ میں عبید اللہ بن خالد رضی اللہ عنہ سے روایت ہے کہ ناگہانی موت کا آجانا غضب کی پکڑ ہے یعنی غضب الٰہی کے آثار سے ہے اس لئے کہ ایسا ہونے سے توبہ کرنا اور پشیمان ہونا اور اعمال صالحہ بجا لا کر آخرت کی تیاری کرنا اسے میسر نہیں ہوتا اور یہ (وعید) کفار فجار کے حق میں ہے لمعات شرح مشکوٰۃ میں اسی طرح ہے۔

جے اسیں لکھ گناہیں ڈبے توں غفار قدیمی — توں مالک اسیں بندے عیبی تیری صفت کریمی

اساں کرم تیرے تے ناز کریماں ہور غرور نکوئی — بحرمت نبی پیارے بخشیں کل تقصیر جو ہوئی

بیان عقبہ سوم کہ در قیامت است وبیان علامات صغری قیامت

تریجی گھاٹی روز قیامت سبھ تھیں مشکل بھاری — ساعت قارعہ حاقہ حیدی نام کھو رب ربی

یوم عسیر تے یوم عظیم بھی اسنوں رب فرمایا — یوم یفر المرء بھی ایہا رکھیں شرم خدایا

حضرت آکھیا سوت ہوندی کورت آندی پیرے — ذکر قیامت فکر اندیشہ نت رہی دلگیری

حضرت عمر کہیا اسیں اک دینہ بیٹھے پاس نبیدے — ہک مرد آس چڑھایا نا کالے بال ولیدے

اثر سفر دا کجھ نہ دسے نا کوئی اس پچھانے — حضرت پیش دو زانو بیٹھا پٹاں تے ہتھ آنے

آکھیس دس اسانوں حضرت کیا اسلام الٰہی — حضرت کیہا شہادت کلمہ ہور نماز سنائی

دیہن زکوٰۃ روزہ رمضانے کعبے حج توفیقوں — کہیس صدقت تعجب اسانوں سوالوں فر تصدیقوں

فیر آکھیس دس ایمان اسانوں فر حضرت فرمایا — منن اللہ ملک کتاباں رسل قیامت آیا

بدی نیکی تقدیر خدا تھیں آکھیس سچ بتایا — پچھیس فر احسان بتاؤ پھر حضرت سمجھایا

کریں عبادت اللہ تائیں گویا اوہ تینوں دسیاوے — جے توں نا ویکھیں تد ویکھے اس وچ شک نہ آوے

فر آکھیس دس قیامت کس دن تد حضرت فرمایا — ایہ پنجاں خبراں وچوں جو رب ہا سبھ نکوئی جانے

ایہ تینوں مینوں کسے نہ معلم علم اللہ نوں آیا — کدھ قیامت کل کیا ہوسی مرسی کت ٹکانے

حمل حقیقت مینہ کد پوسی ہو نہ جانے کوئی — جیکوئی دعوی ہور کرے اس کافر ہوندا سوئی

فر آکھیا اس نشان قیامت مینوں آکھ سنائیں — نبی کیہا جو لونڈی جنسی مالک اپنی تائیں

۲۰

یعنی بیٹیاں ادب ماؤں ندا حرمت مول نہ کرسن
ہو آیا بی بھلکے ننگے پھرن جو اُپے ترانے
حق حقوق نجانے کوئی دنیا کرن پیاری
فرخصت ہو کر اُٹھ گیا تد حضرتؐ ایہ فرمایا
حضرت انسؓ کہے بن مالک آکھیا پاک نبی نے
جاہل رہن اولاد انہاندی رہن مکان تہاندے
مسلے دین انہاں تھیں پچھسن انہاں علم نہ ہوسی
آپ ہوسن گمراہ بے علموں گمراہ کرن ہزاراں
زنا فساد شراب زیادہ ہوسی اُس زمانے
علم شریعت کجھ نہ رہسی حضرتؐ ایہ فرمایا
اوہ اپنے پتر پوتریاں نیں علم پڑھاون سارے
دیکھو قوم یہود نصاریٰ رہن موجود اوہا ہن
یعنی علموں نفع نہ کوئی جیکر عمل نہ ہویا
ہن جاہل پتر پیو دیاں وانگوں کہن مرید جو سارے
رب چھوٹھا او نہاں ہے واں وچ قرآن بتایا
سنکر یار تعجب ہوئے ہوسی حال اوہا
بُرے بھلے نوں وعظ نصیحت ہرگز اوہ نہ کرسن

لونڈیاں تو انگ ذلیل کریسن مسند حالیں مرسن
اوہ حاکم بن محل اساران خرچن مال رعیانے
لُٹ لُٹ کرن اکٹھی دولت خرچن وچ اساری
ایہ چیز اہل آہا تساں کارن دین سکھاون آیا
جد نزدیک قیامت ہوسی مرسن علم دینی
کرسن لوک رجوع انہاں نوں سمجھن بزرگ زادے
اُہ گھر گھر دوں بناسن مسلے وڈی خرابی ہوسی
بدعت شرک خلایق کرسی سن انہاں اشراراں
تھوڑے مرد تے بہت عوراتاں ہوسن وچ جہانے
کیہا زیادہ قرآن اساں فرزنداں آپ سکھایا
ایہ جاری رہسی کیونکر اٹھسی آکھیا نبی سہارے
پڑھسن تورات انجیل تے اس پر عمل نہ مول کریہن
قرب قیامت عمل نہ رہسی علم گیا اُٹھ گویا
دوزخ وچ پچھوں انہاں دادے باپ ہمارے
میں ایہ عہد نہ کیتا ہرگز انہاں جھوٹھ بنایا
نبی کیہا اہو تسمیں بدتر ہوسی سنو سنیہا
قصے جھگڑے دنیا باتاں نال مستیاں بھرسن

جو انہاں پاس امانت رکھن اوہ سب لٹن کھاون
قہر عذابوں ڈرن نہ ہرگز ریدے قول جھٹاون

شہوت رانی زناں تہیں مرد کرن گے اُن تھیں
رل شرار بناون اسنوں جیہڑا ابد بھناں تھیں

بازی کھیڈ مستیاں اندر کرن شوق نمازاں
پہنن مرد ابریشم جامے نال تکبر نازاں

سلام علیک دی جاہگہ گالیں ہک دوجیوں لیسن
جھوٹھ بولن نوں ہنر نئے خوبی جانن فخر کریسن

کنجریاں بہتایت ہوسن شہریں ہور گرائیں
ڈوم کنجر تے مال ونجیسن دیہن نہ خویشاں تائیں

مال زکوٰۃ ادا نہ کریسن چٹی جانن سائیں
لٹ کفاراں حاکم رکھسن دیون نہ کسی تائیں

علم نہ پڑہسن اللہ کارن پڑھسن دنیا کارن
فقہ حدیث علم تفسیراں دینی علم وسارن

جیکوئی پڑھسی عمل نہ کرسی مسئلہ حق نہ کہسی
پڑھ کر جاسی پاس امیراں نوکر چاکر رہسی

جیکوئی مسئلہ حق سناوے اسنوں بُرا مناون
طمع ریا دی اٹھی تہمت اسدے نام ہولاون

گاون ہووے جاون کولوں شرم کریسن ناہیں
کرن لحاظ نہ چھوٹے وڈے ادب آداب گدائیں

عورت دی کر خاطر کرسن ماواں نال لڑائی
یاراں نال ملاپ کریسن چھڑن ماں پیو بھائی

جو ام اسردار تے حاکم ظالم ہوسن سارے
شہوت پچھے دین ونجاسن حل حرام وسارے

پچھلی امت اگلیاں کرسی لعنت تے بدگوئی
جویں روافض ہور خوارج ایہ بدعادت ہوئی

وچ فقیراں صبر نہ رہسی غنی نہ کرن سخاوت
وچ زناں دے شرم نہ رہسی تھُڑن خواہش سکاوت

وچ اناج نہ برکت رہسی نا وچ میوہ دانان
قاضی حاکم ظلم کریسن عدل ونجے سلطاناں

کھان حرام سیدل ہوسن طلب حلال نکائی
سچ نہ رہسی خلقت اندر لوبے جھوٹھ لوکائی

کرن امانت وچ خیانت ہک امین نہ لبھے
ہک شہر فلانے وچ فلاناں کہن امین اس سبھے

۲۲

۲۳

جاں اسنوں جا کر ویکھے کوئی ذرہ ایمان نہ پاوے
کوڑی شہرت اسدی جانی جھوٹھا این سداوے

ربے کارن مول نہ دیون کارن نام لٹاون
نام نموساں پچھے احمق اُجڑ پُجڑ جاون

خلق کوڑ وچ نیت لوکاں قہر الٰہی آوے
جنگے وقت نہ ہووے بارش کھیتی پھل کم پاوے

بہت نشان عذاباں ظاہر ہوسن اس زمانے
چلسن سخت انھیر اجیہے کرسن سرخ چھلانے

اسماناں تھیں تھٹھر گن سخت بھونچال بھی آوے
بعضیاں لوکاں صورت بدلے بدصورت بن جاوے

جدا یہ باتاں ظاہر ہوسن آوے قوم کفاراں
سیلکیں سن وماں شاہاں حکم کرن اشراراں

بہتے لوگ اوہ دین قبولن شوکت ویکھ اینہاں دی
اوڑک کنیہو ملکے بھیجن نال صلاح جنگاں دی

مکے وچ اکٹھے ہوسن لشکر اہل ایماناں
کہن کرو سلطان کسینوں رل مل یک مردانہ

بیان علامت کبری قیامت کہ اول ظہور محمد مہدی ست

حضرت علی امام حسن نوں ہکدینہ ویکھ الایا
ایہہ بیٹا میرا سید ہے جیویں پیغمبر فرمایا

پشت اسدی تھیں مرد ہوسی ہک نام محمد والا
اُسدی خو جویں خو نبی دی صورت فرق نرالا

عدلوں بھرسی خلق زمین نوں مہدی ہی بھی جانوں
امینہ نانو مائی دا بھی عبداللہ باپ پچھانوں

کرے ظلم زمین وچ دستی اسدا جہاں پیارے
بولن لگا اٹک کر بولے پٹاں تے ہتھ مارے

تیرھویں چن ستھویں سورج گرہن ہوسی اس سالے
اندر ماہ رمضانے لکھیا ایہہ ہک روایت والے

اسنوں علم لدنی ہوسی عمر ہوسی سنہ چالی
فرنگے طرف روانہ ہوسی فوج مدینے والی

خلقت ڈھونڈھ ایہی نوں لبھسی کرسن شاہ تمامی
مکے دے وچ بیعت کرسن کعبے رکن یمانی

کہف صحاب ولی ہو حاضر سب ابدال جو شامی
غیبوں ہک آوازہ سنسن سبھ خواص عوامی

کہ ھٰذا خلیفۃ اللہ المہدی فاسمعوا لہ واطیعوا

جو ایہہ سب خلیفہ کیتا مہدی ایہو جانو — اسدا آکھیا سنو تے منوں گنہ شک نہ آنو

لشکر اہل اسلاماں تاں چڑھسن کر سمیان لڑائی — سنہ مدینے مکی جا ہک فوج کفاران آئی

ہوسن مقابل اس جا ہک وچ دووین لشکر بھارے — وچ زمین دے نگھر جاسی جو سب قوم کفاری

مسلم لوگ جو وچ کفاراں ایہہ بھی نگھر ویسن — روز قیامت نیت سیتی ہر ہر بدلہ لیسن

ہکو شخص تنہاں تھیں بچسی دلیسی خبر کفاراں — دو جا شخص جو مہدی تائیں وچ دستے لجاراں

وچ بعض روایت پیدا ہوسی شخص ابوسفیانی — سیداں تائیں قتل کریسی ظالم اوہ شیطانی

شام ولایت ملک مصر دا قبضے اسدے آوے — شاہ رومی ہک قوم کفاراں نال لڑائی جاوے

ہک دوجی قوم انصارا نو چوں کرن دعوی داری — دشمن ستنبول مریسن کرسن اوہ سرداری

شاہ رومی فیر چھوڑ شہزادہ شام ولایت جاوے — نالے اوہ ہمراہ نصاریاں فیر لڑائی پاوے

ڈاڈھا جنگ عظیم کریسن فتح ہوسی اسلامی — دشمن ہار خراب کریسن ہوسی خوشی تمامی

ہک شخص نصاریانو چوں آکھی جیہڑے ہسن ہمراہی — دین چلیپا غالب ہویا فتح اسانوں آئی

ہک مسلم قتل کریسی اسنوں غیرت ناک سپاہی — آکھے بلک فتح اسلامی دتی پاک الٰہی

فر آپسو وچ لڑائی کرسن کافر مسلم سارے — شاہ اسلام شہادت پاوے مومن رہن بیچارے

اوہ دونویں ٹول نصاری رل مل صلح کریسن سارے — شام ولایت حکم چلاون پہنچن عرب کنارے

لشکر اہل اسلام اکٹھے ہوسن وچ مدینے — کرسن طلب محمد مہدی آکھیا پاک نبی نے

مہدی وچ مدینے ہوسی بادشاہی تھیں ڈرسی — مت ایہہ بھار چاوان مینوں منہ مکے ول کرسی

سب ابدال اتے دوست ربدے ڈھونڈن مہدی تائیں
وچ طواف محمد مہدی رکن مقام وچالے
زور ہگانے بیعت کرسن پھڑن خلیفہ سارے
جدوں مدینے خبراں پہنچن چلسن لوگ تمامی
سب اولیا عراق عجم دے بھی ابدال چو شامی
کعبے دے دروازے اگے ہے مدفون خزانہ
مہدی مشہور ہی سُن سُن خلقت آوے دوروں
اوہ فوجاں بہت لیاوے مدد حضرت مہدی تائیں
فر اوہ سفیانی دشمن جانی اہل البیت نبی دا
مہدی نال لڑائی کارن بھیجے لشکر بھارا
دو شخص رہسن ہک خبر دیوے جا کر فر سفیانی
فر قصہ کوتہ کافر لشکر جمع کریسن سارے
اسی جھنڈے فوج کفاراں ہوسن شوکت شانوں
حضرت مہدی مکے وچوں لشکر کرے روانہ
قصد کرن فر شام ولایت شہر دمشقے جاون
مہدی فوج ہوسی ترے فرقے فرقہ ہک فراری
تو بہ انہاں قبول نہ ہرگز ہوسن قطعی ناری

بعضے مہدی دعوی کوڑا کری کرن بلائیں۔
بعضے لوگ پچھانن اسنوں ملسن مکے والے
غیبی ہک آواز اسمانوں مہدی ایہ پکارے
مکے طرف روانہ ہوسن لشکر سب اسلامی
خدمت مہدی حاضر ہوون فوجاں عرب عوامی
حضرت مہدی کڈھسی اوہ سب ندسی مسلماناں
خراسانوں ہک لشکر آوے نام ہوس منصوروں
راہ وچ کرن لڑائی بہتے یدی ہور بلائیں
بنی کلب دی قوموں ہوسی نانا اوس شقی دا
مکے ہو مدینے دے سنہہ تگھر جاسی سارا
دو جا لیکر آوے خبراں مہدی پاس حقانی
اپنے ملکوں بھی کجھ رُموں لشکر دھند کارے
ہر ہر جھنڈے ہک ہک کنیو بارہ ہزار جوانوں
پہنچ مدینے کرن زیارت شہر دواں جہاناں
فوج کفاراں سنگ اگوں کرن لڑائی آون
اوہ ڈردے نس ہوسن متفرق لشکر دیکھ کفاری
فرقہ ہک شہید ہوسن سب کرسن جان نثاری

اُحد بدر دیاں نال شہیدان اعلیٰ درجہ پاون
انہاں امن امان ہمیشہ ہوسی شامل فضل الٰہی
جد حضرت مہدی جنگ تیاری کرکے لشکر لیاون
جو باجھوں فتح نہ ہرگز مڑناں کرسن سخت لڑائی
تھوڑی فوج محمد مہدی لیکر ڈیرے آوے
فر اوہ بھی سخت لڑائی مارن سب شہادت پاون
فر تریجی فجر جماعت بھاری رل قسماں فر چاوے
فر چوتھے روز جماعت تھوڑی جو کجھ ٹٹی بھجی
مہدی نال اوہ شامل ہو کر جنگ کرین سارے
اکثر قتل نصاری ہوسن تھوڑے رہسن باقی
کرکے فتح محمد مہدی لوٹ مال لوے ہزاراں
پر اس نال نہ خوشدل ہوسن مارے بہت پیارے
فر بندوبست کریسی مہدی جو کجھ ملک تمامی
حق حقوق ادا سب کرسی عدل نال ملک آبادی
انتھیں پچھے لشکر لیکر روم ولایت دہاوی
ستر ہزار جوان اسحاقی کشتیاں وچ اسواری
جد نزدیک شہر دے پہنچن پڑھ تکبیر لگاسن

تریجا فرقہ سالم غانم نال فتح دے آون
غم اندوہ نہ ویکھن ہرگز نا فتنہ گمراہی
ہک بھاری فوج اتفاق کریہن رل مل قسماں چاون
اوڑک سبہ شہادت پاون قسم جنہاں رل چائی
فر دوجی فجر اک فوج اوہو ہے رل مل قسم اٹھاوے
رانیں مہدی فوج جو رہندے لے فر ڈیرے آون
اوڑک سخت لڑائی کرکے سب شہادت پاوے
جو نگہبانی اسباب تینو دی کردے رہے وتی
اللہ فتح انہاں نوں دیسی ہوسن قتل نصارے
اوہ لکھن چھپن بھجنے پاٹے کرسن نا اتفاقی
بہت غنیمت لشکر وندیسی نعمت بے شماراں
سو وچوں ہک بچیا کوئی وچ قبایل سارے
ہر ہر شہر ولایت ملکیں بھیجے فوج اسلامی
ونڈی بہت خزانے دولت امن خلائق شادی
دریا روم کنارے پہنچے آپ اوتھے بہ جاوی
استنبول شہر دی جانب کشتیاں کرسن جاری
ڈھ جاوے دیوار شہر دی حملہ کرکے مارن

کافراتوں پھر قتل کریسن قبضے ملک لیاون
اول بیعت مہدی کنوں الیس فتح دیتا ہیں
کہسن لوگ دجال جو کافر انوں باہر آیا
فر مہدی قصد اُچھاہاں کرسی کوچ کرن ڈیرے
انہی کیہا ہیں نام سواراں نام پوان تنہاں جاناں
اوہ سیہ لوکاں بہتیں افضل ہوسن اندر اس زمانے
کر تحقیق خبر اوس کہسن جھوٹھ خبر اس آہی
لُٹ غنیمت دولت اتنی مسلماناں ہتھ آوے
برکت بہت اناج زراعت وِچ حیواناں ہوسی

عدل احسان جو طور طریقہ خوب سرشت لگاون
چھ ست سال گذشتہ ہوسن پوسن فیر کہاہیں
وطن تساڈے اندر فتنہ وڈا فساد مچایا
پھر نکلو آگے پچھے کچھ اسوار جنگیرے
بھی نام قبایل اونہاں جاناں گھوڑیاں رنگ پچھاں
تحقیقات خبر دی کرسن اوہ اسوار لگانے
اجے دجال نہ ہویا ظاہر نا کچھ ہوئی تباہی
ہک محتاج نہ لبھے کوئی خیر جو اسنوں پاوے
فر دجال مسیح یہودی سچ مچ نکل پوسی

بیان دجال لعین وشر وفتنہ او

ہر پیغمبر امت اپنی کنوں دجال ڈرائی
اس نام دجال تے قوم یہودی لقب مسیح کہاوے
گنجھلے وال قد آور ہوسی رنگ سرخ نکاری
لفظ کافر ماتھے اسدے لکھیا نظری آوے
اول ظاہر شام عراقوں دعوی کرے نبوت
وت فر دعوی کرے خدائی ملکیں لسپر جاوے
بہت خوارق وانگ کرامت استھیں ظاہر آوے

ہن اوہ ٹاپو مشرق والے اندر قید ایہا ای
اکھ سجی اس کانی اچی وانگ انگور دسیاوے
گدھا عظیم قد آور رکھے جس تے کرے سواری
ٹپ بھبایا آن پڑھیا مومن ہر کوئی پڑھ پڑھ جاوے
فر اصفہان یہودی ہزاراں رلکر دیوس قوت
اکثر زمین پھرے اوہ کافر ہر جا شور مچاوے
حکم الٰہی انہویں ہوسی بندیاں رب ازماوے

ہک وڈا باغ عجائب رکھے اسنوں جنت کہسی
ہک آتش وڈی ہوسی اسنوں آکھے دوزخ میرا
وچ حقیقت جنت اسدا دوزخ قہر غضب دا
جنہوں ملسی اسنوں کہسی میری من خدائی۔
کھانہ دانہ پانی ہوسی اسی دینال بہتیرا
حکم کریسی بدل تائیں پانی مینہ اُتارے
کرسی حکم درختاں تائیں میوے تُرت لیاون
نے جو اس لوگ مخالف ہوسن بارش بند کریسی
قحط ہوسی دو سال جگ اندر پیش ظہور دجالوں
حکم کریسی تلے زمین دے جو مدفون خزانے
فر لوکاں کہسی جو تساں گندے ماں پیو بھیناں بھائی
فر کرسی حکم شیطاناں تائیں صورت اونہاں بناون
پانی دا نہوں ڈاڈھی تنگی ہوسی اہل ایماناں
بہت ولایت ملکیں پھرسی عرب یمن بھی جاسی
بھیجے رب فرشتے تکے کرسن اوہ نگہبانی
شہر مدینے اس نوں ملے ست دروازے ہوسن
شہر مدینے وچہ نہ وڑسی باہر ڈیرا کرسی

آکھے جو کوئی مینوں منے اسدے اندر رہسی
جو کوئی مینوں منے ناہیں اس وچ اس دا ڈیرا
تے دوزخ اسدا وچ حقیقت ایہی جنت ربدا
جو اسنوں منسی کافر ہوسی توبہ اس نہ کائی،
جو کوئی اُس خدائی منے دیوے اُس وہیرا
اینویں حکم زمین نوں کرسی کھیتی گھاہ اُگاوے
کھے حیواناں موٹے ہوون وافر ودھ پیاون
کھانہ دانہ گھاہ زراعت میوے ہوون نہ دیسی
تریجے سال ہوسی اوہ ظاہر دھند کار دبالوں
نکل باہر آپے ہوسی اس دینال رولے۔
زندے ہو کر دیہن گواہی منسو سچ خدائی۔
جیونکر اوہ ملعون کہاوے اونویں آکھ سناون
نے اسدے لشکر بہت ارزانی کری خرابیاں ناں
پاس مکیدے ڈیرا کرسی لکھاں لشکر لیاسی
رد ہوسی فر طرب مدینے قصد کرے شیطانی
ہر در وچہ فرشتے دو دو تیغاں پکڑ کھلوسن
امن ہوسی وچہ شہر مدینے لوگ نہ ہرگز ڈرسی

پوی بھج دجال مدینے اندر بھوئیں کنبے ترلو آری
اہل نفاق تے برے عقیدے ڈرسن ویکھ خواری

ڈرد ے شہروں نکل جاسن پوسن ہتھ کفاراں
نال دجال مخالف ہوسن رلسن فوج اشراراں

ہک بزرگ وچہ مدینے ہوسی عمر کمال جوانی
نال دجالے جھگڑن کارن ویکھے فوج شیطانے

جاوچہ پچھے دجال جو کتھے کافر بُرا مناون
اسد اسخن بے دینی سمجھن قتل کرنوں آون

تے بعض اونہاں تھیں منع کرن بن پچھے مول نہ مارو
خبر کرن دجالے تائیں آکھے پیش گزارو

جا حاضر ہو کر دیکھے اسنوں پتیاں نال سنجانے
جو کجھ وچہ حدیثاں آیا الگس پتے ڈکانے

آکھے توں ملعون یقینی جو حضرت فرماوے
غصے ہو دجال اسنوں پھر آری نال چراوے

دو ٹکڑے کر وچوں لنگھے بولے کر وڈیائی
جے میں اسنوں فیر جواواں کر دیقین خدائی

اس تابعدار کہن اساں اگے خوب یقین عقیدہ
ہن اسنوں ویکھ زیادہ ہوسی صدق یقین مزیدہ

جمع کریسی دوویں ٹکڑے کہسی جھب ہو زندہ
قدرت نال اللہ دی ہوسی ترت زندہ اوہ بندہ

اوہ زندہ ہو کر کہسی ہن میں خوب یقین صفائی
توں او ہو ہیں ملعون جیہڑی دعوی کوڑ خدائی

فر دجال غضب تھیں کہسی لشکر اپنے تائیں
ذبح کرو اس ڈال زمیں تے کر ہو مار ازائیں

ذبح کرن نوں وہاں لادن والی نہ کٹیا جاوے
کجا ہو شرمندہ اسنوں دوزخ ول وگاوے

اوہ آتش ٹھنڈ سلامت تھیوے وانگ خلیل الٰہی
فر دجال نہ رہسی قوت زندیاں کرن جو آہی

یعنی اس تھیں بعد نہ سکے مردہ ہک جواوے
فر شام ولایت قصد کریسی ہس دمشق سدھاوے

وچہ دمشق محمد مہدی کرن سیمان لڑائی
بانگ عصر دی کہی موذن قصد نماز ادائی

بیان نزول عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام وقتل کردن او دجال را

اسماناں تھیں حضرت عیسیٰ ہو ڈھے ملکان آوے
کرے آواز جو پوہڑی لیا ہو لوگ لیا ون پوہری
مہدی کرے تو اضح آکھے کرہو آپ امامت
یعنی پنج نماز جماعت خاص محمدؐ باں نوں
حضرت مہدی کرہی امامت عیسیٰ مگر گذارے
سبھ لشکر سمیہان لڑائی تسیں نبو مختاری
عیسیٰ کہسی ہتھ تساڈے سبب تدبیر لڑائی
جد فجر ہوسی تد مہدی کرسی لشکر جنگ تیاری
حضرت عیسیٰ حملہ کرسی اوپر فوج کفاری
جنگ عظیم ہوسی تد عیسیٰ جس کافر تے جاسی
ویکھ دجال عیسیٰ نوں نسے عیسیٰ پچھے دھاوے
نیزے نال مریسی اسنوں لوکاں خون دکھاوے
اہل ایمان یہوداں تائیں قتل کریسن سارے
جیکوئی چھپے یہودی نسے کتے پناہ نپاوے
نشر دجال دہاڑے چالی رہسی اوپر زمینے
ترکجا ہفتے وانگوں ہوسی باقی دینہ معتادی
یاراں سوال نبی نوں کیتا کیا کجھ حکم نمازاں

اُپر منارے شرقی مسجد جامع آن بلاوے
اتر ملے محمد مہدی رلی عجائب جوڑی
عیسیٰ کہے محمدؐ امت ایہ انعام کرامت
ہکدوجینوں کرن امامت لایق شان تساں نوں
بعد سلام محمد مہدی کہسی نبی سہارے
جیونکر چاہو کر تدبیراں کرہو جنگ تیاری
ہک قتل دجال الٰہی ہتھ میرے وچ تقدیر خدائی
عیسیٰ کہسی گھوڑا نیزہ مینوں دیہو کاری
سبھ لشکر اسلامی کرسن حملہ دھند وکاری۔
ترت فنا ہوسی اوہ کافر ذرہ ڈھل نہ لاسی
باب لد ہک جاگہ الٰہی اوتھے مل کر پاوے
جے حضرت عیسیٰ اسنوں ناہیں آپے ہی گلجاوے
تس بھجن جائے نہ کائی سبھ کجھ اوتھاں مارے
جے ہاسں دسخت یا پتھر لکے اوہ بھی دس مراوے
ہک ہاڑا سال برابر دوجا وانگ مہینے،
ایہ دیہاں وڈی الترا جوں اس ملعون فسادی
پڑھن نمازاں ہکی دینہ یاں وچ تہاں دہاواں زاں

نبی کیہا اندازہ کرکے پڑھن نمازاں بھائی
سال مہینے ہفتے گن کے کرن نماز ادائی

حضرت مہدی عیسیٰ کرکے قتل یہود تمامی
وچ ولایت جاری کرسن سب احکام اسلامی

جو مومن فوج دجال رنجانے اونہاں تسلی دیسن
تے جو نقصان انہاں دا ہویا پورا فیر کریسن

حضرت عیسیٰ حکم کریسی قتل کرو خنزیراں
ہو صلیب نصاریاں توڑو کر خراب شیراں

جزیہ کرے قبول نہ ہرگز سب اسلام لیاون
مسلم ہوون تا سب چھٹن نہیں تاں قتل ہو جاون

سب زمین اسلاموں بھرسی کافر رہے نہ کوئی
عدل انصافوں امن امانوں دنیا روشن ہوئی

ظلم فساد نہ رہسی کوئی رونق بہت آبادی
لوک عبادت رب دی کرسن نال خوشی لکھ شادی

بادشاہی مہدی مدت وچ حدیثاں آئی
ست ورھے یا اٹھ روایت یا نو سال ایہائی

ظاہر وچ تطابق لکھیا ست فراغوں ہوسی
اٹھویں سال دجال لڑائی فتنہ اٹھ کھلوسی

ناواں سال محمد مہدی عیسے نال وہاوے
جان سال انجونجہ عمر تمامی مہدی لد سدھاوے

حضرت عیسیٰ کری جنازہ کفن دفن اس تائیں
استھیں پچھے حضرت عیسیٰ حکم کرے ہر جائیں

بیان برآمدن یاجوج ماجوج و شرح ماہیت آن

خلقت شکر الٰہی کرسی نال آسایش وستے
حکم الٰہی عیسیٰ تائیں وحی سنیہا دے

جو ہین ہک سخت پیدائش میری چاہیو باہر آئی
کوئی شخص نہ رکھے قوت جو انہاں کری لڑائی

بندیاں نیکاں میریاتوں توں وچ پناہ جائیں
تا وچ کوہ طور لیجاوے عیسیٰ نیکاں بندیاں تائیں

جنگ اسباب تیار کرن سمیان لڑائی جوڑن
قوم یاجوج ماجوج اچانک سد سکندر توڑن

باہر آون کیڑیاں نو انگوں انت شمار نہ کوئی
قتل کرن ہو لٹن کھوہن جال انہاں دی ہوئی

ایک چھوٹے قبیلہ کو بس ہو رہیگا

اوہ یافث دی اولاد اہین جو بیٹا نوح نبی دا
ہفت اقلیموں باہر اہین جانب قطب شمالی
اوہ پانی گا ہڑہ سڑدی کارن اوتھاں نہ ہووے کشتی
بہت بلند پہاڑ دووین اوہ چڑھنے راہ نہ کوئی
طرف جنوبوں ملدی آہے فرق رہیا وچ سوڑا
سد سکندر سٹھ گز چوڑا اُچا نال پہاڑاں
اوہ نت جیبھ لبے نوں چٹن بھن توڑن سارے
قدر دو انگل رخنہ اس وچ حضرت وقت کیتو نے
جس دن حکم الٰہی ہوسی سارا سد توڑ سن
طبرستان اندر ہک چشمہ دس کوہ لماں چوڑا
پہلے فوج انہاندی پیوے پانی چھوڑن ناہیں
گوناگون اوہ ظلم کریسن آدمیاں نوں کھاسن
شام ولایت جا کر کہسن زمین تے رہیا نہ کوئی
خون آلودہ تیر آون فر حکمت نال الٰہی۔
ہن ساڈے باجھ نہیں کوئی ہرگز وچ زمین اسماناں
جھکہ تریہ تھیں عاجز ہوسن منگسن اٹھ دعائیں
قوم یاجوج ماجوج اتے رب حکم وباؤں کرسی

اوہ سبھے کافر ظالم اہین رکھن کفر عقیدہ
طرف شمال سمندر انہاں سڑدی سخت کمالی
مشرق مغرب طرف اوتہاں دو سخت پہاڑ سرشتی
لب دریاوں پیدا ہو کے وتھ بہوں وچ ہوئی۔
ذوالقرنین لوہے دا اوتھے سد بنایا چوڑا
اس جا گک چہ قابو کیہا رب انہاں بگھاڑاں
راتیں نت خداوند اسنوں ثابت کری سوائے
آدمیاں دے لنگھن لایق اج لگ نہ ہویو نے
مکڑیاں ہو کیڑیاں واہگن نکل خوار کریسن
ڈونگھا پانی بہت رہے نت کدی نہ ہوندا تھوڑا
پچھلے کہسن اس وچ پانی شاید ہو یا کدائیں
قتل کرن ہور لٹن مارن فتنہ شور مچاسن
طرف اسماناں تیر چلاون جہل نہایت ہوئی
وچ اسمان بھی کجھ نہ چھوڑیا کہسن اوہ گمراہی
حضرت عیسیٰ بس اصحاباں بہت ہوون پریشاناں
یاراں کہن رب سنسی کرسی دفع بلائیں
ہک پھوڑا نک یا گردن اتے جن ہوسی سو مرسی

۳۲

ہکی رات مرن سب موذی زکن ہوون گنے
فر بدبو تھیں عاجز آون نیک اللہ دے بندے

فر حضرت عیسیٰ کرے دعا ہیں یار آمین الاون
رب جانور اندی ڈراوت لائے جو جسم زغ سداون

وڈے قد تے لمی گردن کھان انہاں تائیں
کجھ کھاون کجھ چک لے جاون وچ سٹن دریائیں

فر پون ہور دا بے جے باقی اوہ بھی پا اٹھاوے
رحمت مینہ سراسر برکت چالی ورہ ساوے

گھاہ زراعت فر برکت بھی وچ شہر چھوانا
بکری ہک رجاوے شیروں ٹبر زن مردانان

نال آرام اسائش وسے خلقت مومن ساری
حسد عداوت رہے نہ کینہ نہ کائی ہو خواری

سپ اٹھوہیں شیر درندے لوکاں دکھ نہ دیسن
لوک احسان مروت طاعت نیکی بہت کریسن

ست ورہے ایہ حالت کامل گذرے امن امانے
اس تھیں پچھے کجھ کجھ ظاہر ہوسن کم نفسانی

حضرت عیسیٰ دنیا اتے سال رہے پنجتالی
خلقت اندر رونق برکت بہت رہے خوشحالی

عورت کرسی بیٹے ہوسن موت کریسی پھیرا
نبی صاحب دے روضے اندر قبر کریسن ڈیرا

پچھے انہاں خلیفہ مہموں شخص ہوسی قحطانی
اس نام ہوسی جہجاہ خلیفہ عادل نیک حقانی

فر اس تھیں پچھے پیدا ہوسن کتنے شاہ زمانے
جہل کفر دیاں رسماں ظاہر ہوسن وچ جہانے

علم شریعت کجھ نہ رہسی جہل فساد گھنیرا
کجھ مشرق کجھ مغرب جا بک ہوسی خسف گھنیرا

بیان خسف یعنی فرو رفتن زمین و ظہور دخان یعنی دود

وچ زمین دے نگھر جاسن قدریہ دو جائیں
فرقہ اوہ تقدیروں منکر بدعت اہل ہوائیں

فر دھوں ہوسی اسماناں ظاہر زمین پر آوے
خلقت تنگ ہوسی اس دھوں تھیں جو دلاں نوں ماوے

مومن بند دماغ آوازہ حالت جوں زکامی
سخت بیہوش منافق سارے ہور کفار تمامی

وچ روز کنا ہاں ترتے ہوش ٹکانے آوے — چالی روز رہے وہوں باقی فرآسمان دسیاوے

بیان درازی شب برآمدن آفتاب از جانب مغرب و بند شدن در توبہ

ذوالحج مہینے عیدوں پچھے رات لمی ہک پوسی — چھوٹے وڈے جاگن دیکھن صبح نہ ہرگز ہوسی

لڑکے ڈنگر ترلے لیسن تنگ مسافر ہوسن — شور خلایق اندر پوسی توبہ کر کر روسن

ترے چو نہ راتیں قدر درازی خلقت عاجز آوے — ٹکی سورج مغرب جتھوں اچاچیت دسیاوے

اند کی رجو وقت گرہن دے سورج نیویں دسیوے — ڈردے لوک خدا ہک منن بہ کوئی تائب تھیوے

توبہ کسے قبول نہ ہوسی بند ہوسی دروازہ — ہن ہے اوہ دروازہ کھلا نت توبہ کر تازہ

اوہ دروازہ ستر سالاں راہ فراخ ایہائی — مغرب طرف کشادہ دائیم توبہ کر ہو بھائی

اس دن بند ہوسی دروازہ توبہ نفع نہ کرسی — نے نامقبول ایمان جو کافر دیکھ علامت ڈرسی

سوا پہر لگ اچا آوے سورج مغرب داؤں — فر ہٹ کر وانگ ہمیشہ لہسی مغرب حکم خداؤں

فرا تھیں پچھے جویں ہمیشہ سورج جویں نورانی — فر یک دابہ ظاہر ہوسی صورت ہفت حیوانی

بیان خروج دابۃ الارض و کیفیت آن

صفا پہاڑی پاس مکے دے پاٹ بھونچالوں جاوے — اوہ نادر شکل اچنبا صورت زمینوں باہر آوے

ہکواری اس اوّل چرچا اندر یمن سنیوے — تے ہکواری وچ نجد دے ظاہر ہو کر غائب تھیوے

فرزیجی وار صفا تھیں نکلے کامل صورت ساری — آدمیاں دا چہرہ ہووس بولی مٹھی پیاری

گردن جیداں گھوڑیاں وانگوں پوچھل جیونگر گائیں — اٹھاں پیر تے ہرناں پٹھا گوئن سنگ استائیں

باندر وانگوں ہتھ ہوون اس سبھ ملکیں پھر جاوے — اتھیں نس نکلے کوئی ناپچھوں مل پاوے

ہک ہتھ وچ انگوٹھی ہوسی شاہ سلیمان والی ۔ رل کافرنوں تک یا گردن مُہر کرے وہ کالی
مُنہ کالا اس مندہ کافر اس مہروں ہو جاوے ۔ سبھ کوئی اُسنوں کافر جانے مُنہ کالا دسیاوے
تے دوجے ہتھ کلیم اللہ دا پکڑیا ہویا عاصا ۔ اس دے نال کرے خط متھے مومن ملے جو خاصا
مُنہ روشن پر برکت اسنتھیں ہر کسے نظری آوے ۔ مومن کافر ظاہر دسن کوئی شک نہ پاوے
فارغ ہو کر غائب ہوسی دابہ فیر کتھائیں ۔ اسنتھیں تے پچھے سال چھ پیہا قیامت تائیں
بہت حیوان کریسن گلاں خبر دیون انساناں ۔ اینویں کرن جماد بھی گلاں جنہا نوں چہ نہ جاناں

بیان مردن جملہ اہل ایمان وخراب نمودن حبشہ کعبہ را وبرداشتہ شدن قرآن

فردا ہیوں پچھے وا جھلے ہک خوب جنوبی داوں ۔ ہر مومن نوں تلے بغل دی درد اُٹھے اس واوں
جیون جیوں نیک تیویں جھب مرسن افضل مرن اگیرے ۔ وت فاصل وت ناقص مرسن وت ناقص نفل گھیرے
جد اہل ایمان نہ رہسی کوئی ہرگز وچ جہاناں ۔ تا حبشی غلبہ کرن زمین وچ ہوسن شاہ زماناں
کعبہ ڈھاہ خراب کریسن حج موقوف ہو جاوے ۔ دلاں تے باتاں ورقاں اتوں اُٹھ قرآن سدھاوے
حق پرستی حق شناسی لوکاں تھیں اُٹھ جاسی ۔ خوف قیامت کجھ نہ رہسی خلقت شرم ونجاسی
راہاں وچ جماع کریسن انگوں سگاں حماراں ۔ ظلم تعدی جہل زیادہ ہوسی وچ اشراراں
ہک دوجے تے ظلم تعدی کرسن شہر گرائیں ۔ غارت لٹ لیے اوڑک ہوسی جھب جھب قحط وبائیں
اجڑ شہر ہوون جو قصبے قصبے وانگ دیہاتاں ۔ پنڈ گراں ویران تمامی ہوسن نال آفاتاں
لوک جماع کریسن بہتا ہوسن گھٹ اولاداں ۔ اللہ اللہ کہے نہ کوئی شامت جہل فساداں
وچ شام ولایت امن زیادہ بہت ہوسی ارزانی ۔ خلقت کوچ اسی ول کرسی سن اسباب روانی

دوجیں ملکیں سختی ہوسی شام آرام زیادہ | ہور ہر ملکوں خلقت نسّے کر کے شام ارادہ

بیان آمدن آتش از جانب جنوب

فر کجھ مدت تھیں پچھے آتش طرف جنوبوں آوے | سخت عذاب ہوسی اوہ آتش خلقت مار بھجاوے
خلقت ڈردی اگے دوڑے پچھے آتش دھاوے | وقت دوپہراں ٹھکن ڈگن آتش بھی تھم جاوے
پچھلے پہر کری فر حملہ نسّن لوگ اگیرے | رات پوے تاں آتش ٹھہرے لوک بھی کرسن ڈیرے
فجری مڑ اٹھ اگے دوڑن آتش پچھے دوڑے | انہویں پہنچن شام ولایت تا فر مگر اچھوڑے
آتش ہٹ کر غائب ہووے لوک سنبھالن گھر نوں | ملک آباد ہووے فر جاون اپنے ملک شہر نوں
اس تھیں پچھے خلقت رہسی سال کو تریا چارے | بارش بہت نے نعمت وافر غفلت نال گذارے

بیان نفخہ صور بار اول و احوال قیامت عہ

اچاچیت صبح ڈیوں ویلے سن نفخہ صوری ، | روز جمعہ دا ہوسی نالے ہوال وز عاشورے
آپو آپنیاں کماں اندر شاغل ہوسن سارے | کوئی ویچے کوئی لیوے سودا بھی کوئی ڈنگر چارے
کوئی پانی کوئی طعام پکاون لگا کرن تیاری | ہٹ باریک و دراز آوازہ سنسی خلقت ساری
ہر جا ہکو جیہا سنیوے ہوسی خلق حیرانی | ہر دم سخت ہووے فر کڑکے جیون بجلی آسمانی
ہول عظیم پوے وچ خلقت ہر جا شہر گراں ایں | چھوڑن شہر جنگل نوں دوڑن سنکر دھم کہائیں
وحشی جنگل شہریں آون دہشت دے برلائے | ہیبت ہولوں خلقت مرسی زمین بھونچال ہلاوے
دھرتی اندر پاٹن لگن جھڑ جھڑ پوسن تارے | کنڈھیاں ڈھیسن دریاواں پانی ٹھاٹھاں مارے
پربت ہوسن ٹکڑے ٹکڑے دیت غبار ہو جاون | قہر انہیرا وہی گھلن ریت غبار اڈاون

۵ اللہ تعالیٰ نے فرمایا بل تاتیھم بغتۃ فتبھتھم فلا یستطیعون ردھا ولا ھم ینظرون۔ سورۃ انبیاء

۳۶

بدل دا او جو فیروں چلن دہندو کار انہیرا | جو دم گذرے سختی پکڑے اوہ آواز ودھیرا
پھوک ہکی دی قوت رہسی چھیاں نیہیاں تائیں | جو اسرافیل فرشتہ ویسی پھوک اندر کرنائیں
دہرتی امبر کجھ نہ رہسی سورج چن ستارے | نہ دریا نہ پربت رہسن فانی ہوسن سارے
آدم جن فرشتے ڈنگر کجھ نہ رہسی بھائی | ملک الموت اکیلے ہونڈی نسے جان بچائی
آتش گرزاں پکڑ فرشتے مارن اس لٹاون | سخت عذاب نزع دا کرسن گرزاں مار دکھاون
جتنا درد نزع دا ہویا ساریاں آدمیانوں | اتنا درد ابلیس اکلے حکم ہوسی ملکانوں
فر ملک الموت بھی فانی ہوسی سبہ ملائک نالے | اسرافیل بھی فانی ہوسی کرنا عرش حوالے
جنت دوزخ لوح قلم ہور صور ارواح جو سارے | کرسی عرش بھی کل نہ فانی ہوسن اس نہ مارے
بعضے کہن ہک لحظہ فانی ہو کر تھیسن سارے | ہک آکھن کجھ اثر فنا دا ظاہر ہوسی پیارے
لمن الملک الیوم کہے رب اج کس دی بادشاہی | کتھے گئے عویا والے چا وڑ کوڑی آہی
آپے فیر جواب کہے رب ہہی ملک اللہ دا | جیہڑا واحد بہ غالب ملک اس شاہنشاہ دا
کتنی مدت اللہ باجھوں ہور نہ ہوسی کوئی | وت فر نویں سروں پیدائش خواہش ربدی ہوئی

بیان اعادہ زمین و آسمان و خلایق و آغاز روز محشر

فر آسمان ملائک پیدا زمین بھی ہوسی پوری | زمین میدان نہ اثر علامت ناگھ گھاہ انگوری
پربت کوہ دریا نہ ہوسن حد حدود نہ کائی | ٹیا ٹویا کجھ نہ دسے ہوسی صاف صفائی
عجب الذنب ہک ہڈی چھوٹی ہنز نزدیک کمر دے | اوہ بھرے نہ ہرگز ثابت رہسی بدن نال امر دے
روز قیامت نال اسیدے جڑسن جزان تمامی | ہر بندے دی ثابت رہسی ہڈی اوہ گرامی

۳۷

جان بنیدیاں جوڑ مرتب کرسن حکمی نال فرشتے
بحر حیات جو تلے عرشدے اتھوں پانی آوے
تا گوشت پوست رگ ریشہ قالب ہوسن پورے
حکم ہوسی پھر پھوکے اس وچ قوت نال تمامی
جتنے روح سوراخ بھی اتنے ایہن اس قرناوں
نور ایمان جہاں پر چمکے روح جو اہل ایماناں
ڈھونڈہ جیانوں داخل ہوسن بندے تہیں سارے
فرق دوہاں نفخیاں وچ ہوسی لکھیا سالاں چالی
پچھے عیب جو دنیا ہو یا اٹھسی ہوکر پورا
ختنے باجھوں ہوسن سارے داڑھی مچھ نکائی
سرپیروں سب ننگے ہوسن جسے کفن نکوئی
نال شہیداں جامے ہوسن ننگی ہور لوکائی
جس عمراں کوئی مویا ہوسی اوسے عمر اوٹھیسی
سبتھیں اول قبروں اوٹھسی حضرت ختم نبیاں
فیر شہید تے صالح بندے مومن فیر جو عامی
چارے قبراں روضے اندر حضرت نبی سہائے
اٹھسن مومن حمد ثنا ہیں کرسے شکر الٰہی

مینہہ رحمت دے عرشوں آون واتگوں منی سرشتے
چالی روز برابر وستے بارہ گز چڑھ جاوے
اسرافیل ارواح تمامی داخل کرسی صوری
اوڈارواح ہوسن سب داخل آپو آپ اندامی
ہر سوراخوں روح اک نکل اوڈن سبہ ہواون
روح کفاراں کالے ہوسن چلسن طرف ابداناں
دھرتی پاٹے نکل دوڑن دہشت نفخے ملے
جیونکر شکم ماؤں تہیں جمیں اٹھسن اسی حالی،
اندھا کانا کوئی نہ ہوسی نا کوئی لنگ ادھورا
وال ہر تے ہوسن سبنہاں دے ند بھی ہوسن بھائی،
اول کفن ہوسی فر بھی ہک روایت ہوئی
بعض روایت جامے ملسن عمل موافق بھائی
جوان جوان تے بڈھا بڈھا لڑکا تھیسی،
فر حضرت عیسیٰ فیر نبی سب فر صدیق ولیاں
بعد انہاں تہیں کافر فاسق اٹھسن جھب تمامی
ابوبکر ہور عمر تے عیسیٰ رل کر اٹھسن چارے
ڈھیر خوف ہوسی دل سبنہاں دے بدی بے پرواہی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَنُفِخَ فِی الصُّوْرِ فَاِذَا ھُمْ مِّنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰی رَبِّھِمْ یَنْسِلُوْنَ ۝ قَالُوْا یٰوَیْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ھٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ۝

کافر کہن ڈردے ہے ہے ساڈوں کس اٹھایا	کہن فرشتے وعدہ ربدا نبیاں سچ فرمایا
جس حالت وچ مردا کوئی اسے حال اُٹھیوے	جاری خون شہیداں ہے مہکے مشک معطر تھیوے
حاجی پڑھ لبیک اٹھیسن موئے جو حج کریندے	علم قرآن جو پڑھدے مردے اوٹھسن اوہ پڑھیندے
وچ نماز مرے جیکوئی اوٹھسی پوری کردا	مارو مار کریندا اوٹھسی جو وچ جنگاں مردا
عورت دیناں والی اوٹھسی رو رو وین کریندی	مُنہ گتے واہوسی اوسدا روندی دوزخ ویندی

بیان روانہ شدن خلائق از جانب حشر گاہ

سبھ قبراں تھیں نکل ہوسن محشر طرف روانہ	ہو اسوار براقے چلسی سرور دوہاں جہاناں
حسن حسین رض اُٹھاں تے ہوسن زینت ناک کاری	مومن نیک سوار ہوسن سہ زین مہار سنہری،
عاصی پیر پیادے چلسن زینت زیب نہ کوئی	ٹنگوں پکڑ گھسیٹن کافر سخت خواری ہوئی
ہک صورت نیک قبر تے حاضر ہوئے نیکاں تائیں	آکھے نذھ پچھاتا مینوں مومن آکھے ناہیں
آکھے میں ہاں عمل تیرا اٹھ میں پر کر اسواری	کندھے چاہڑ لیجاواں سنوں جتھے خلقت ساری
تے ہک بد صورت دیو بیڈا وآوے کافر تائیں	آکھے نذھ پچھاتا مینوں کافر آکھے ناہیں
اوہ آکھے میں بد عمل تیراہاں چڑھ کافر دے اوتے	محشر طرف لیجاؤ چڑھکے بھاروں کافر ٹٹے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِنَّ الَّذِیْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰہُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَیْھِمُ الْمَلٰٓئِکَۃُ اَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا بِالْجَنَّۃِ الَّتِیْ کُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ۝ نَحْنُ اَوْلِیٰٓؤُکُمْ فِی الْحَیٰوۃِ الدُّنْیَا وَفِی الْاٰخِرَۃِ وَلَکُمْ فِیْھَا مَا تَشْتَھِیْٓ اَنْفُسُکُمْ وَلَکُمْ فِیْھَا مَا تَدَّعُوْنَ ۝ نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِیْمٍ ۝

ہر بندے دے نال فرشتے عملاں لکھن والے
اہل ایماناں نوں وہن تسلی آکھن تسیں نہ ڈرہو
خوشخبری تساں جنت ملسی وعدے سچ الٰہی
جیہڑے مومن پڑھن نمازاں بہت ہوسی خوشبوئی
وضو عضوے جیتھوں تائیں بندہ مومن دھووے
فرقو سیتی نور ہوسی اوہ ہکناں وانگ ستارے
ایہ فرق موافق ایماں قوت ہوسی ون سوایا
روزیداراں منہ خوشبوئی ہوسی مشکوں فائق
جو صدقہ ذکر خدا دیکارن ذنا باجھ ریاؤں
حفظ قرآن جو کردا مومن اس دا باپ تے مائی
حافظ نوں خوش شان جو ملسی وچ بیان نہ آوے
جے عمل قرآن تاں نال نبیاں اعلیٰ درجہ پاوے
جس کلمہ تمجید جو پڑھیاں تس ڈھال جو فیروں ہوسی
الا اللہ دا اجر اگوں تے اکبر پچھلے داؤں
صورت شکل عمل غالب تے ہوسی روز حشر دے
اہل نمازاں ہو علامت سجباں ہور نشانی
انہوں بدعملاں دی صورت زانی ہور شرابی

جد محشر نوں خلقت جاسی اوہ بھی چلسن نالے
ایسں گواہ ایمان تساڈے ہرگز خوف نہ کرہو
اوہ سبھے وعدے پورے کرسی ہوسی بے پرواہی
جیونکر زخم شہیداں خوشبو مشک معطر ہوئی
اُتھوں تائیں ہر ہر عضوا نوروں روشن ہووے
ہکناں چن یا سورج وانگوں نور دیوے چمکارے
جیوں جیوں صدق یقین زیادہ تیوں تیوں نور ودھایا
رب کیہا میں اجر روزیدا دیساں جیونکر لایق
ڈھال جو فیروں ویون والی کرسی امن بلاؤں
ملسی تاج جڑاؤ سر پر سورج وودھ روشنائی
شان قرآن بیان نہ ہووے شرط جو عمل کماوے
جے عمل خلاف قرآنوں انہوں دوزخ دیہک لیجاوے
سُبحان اللہ دا اجر سنجے ول کھبے حمد کھلوسی
اجر لاحول اتوں کج لیسی ہوسی امن بلاؤں
غالب عمل جو جیہڑا مندا شکل اجیہی کردے
غازیاں ہو تے حاجیاں دوجی ذاکر ہو نورانی
چغلاں ہور تے ظالم دوجی ٹھگاں جد اخرابی

خوکاں شکل ہوسن جو ظالم منن نہ قرآنے
جیہڑے مال یتیماں کھاون ظلموں آتش کھلن انگیارے

چغل نمیمت والے جیہڑے بلاندر شکل ہویانے
آندر اوجھ تے منہ سنگھ اونہاں آتش دوزخ ساوے

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ اِنَّ الَّذِیْنَ یَأْکُلُوْنَ اَمْوَالَ الْیَتٰمٰی ظُلْمًا اِنَّمَا یَأْکُلُوْنَ فِیْ بُطُوْنِہِمْ نَارًا ؕ وَ سَیَصْلَوْنَ سَعِیْرًا ۠ (سورۃ النساء س ۴ پ ۴)

جو کھاون بیاج اوہ روز حشر دے اٹھسن لنگ پون
سر اونہاں دے بیٹھے تے پیر اوتانہہ الٹے کیتے ہوسن

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ اَلَّذِیْنَ یَاْکُلُوْنَ الرِّبٰوا لَا یَقُوْمُوْنَ اِلَّا کَمَا یَقُوْمُ الَّذِیْ یَتَخَبَّطُهُ الشَّیْطٰنُ مِنَ الْمَسِّ (سورۃ البقرہ س ۲ پ ۱)

پیسے بیاج پیا لمدو ہوسن ٹکر اوس لمیسن
جو کرلن بکبر قدر اونہاں دے گیڑیا نو انگ کھیسن
حاجت با جھ سوال جو کردے بن کسب بناون

پوست گوشت چوہی ہوسی ثابت نیر کرسن
وچہ حشر دے خوار تے عاجز پیراں ٹھیڈے لیسن
انہاں گوشت منہ تے کجھ نہ ہوسی ہڈ ننگے دسیاون

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ وَمَنْ یَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهٗ جَهَنَّمُ خٰلِدًا فِیْهَا وَ غَضِبَ اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ لَعَنَهٗ وَ اَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا عَظِیْمًا ۠ (سورۃ النساء س ۵ پ ۴)

جو بندے خون کرن بن حقوں تنہاں غضب خدائی
تے جیہڑے دین صلاح انہاں نوں وی ہا فقط الٰہا
ٹھگ سٹے کوئی منہ کر قبلے آیا وچہ خبر دے
جو وچہ نکاح دو رناں رکھے عدل کریندا نائیں
جو شخص دو گلا منہ نے ہوندے تے کجھے ہو سناوے

لعنت دے سے دوزخ دائم خبر قرآنوں آئی
نا امید ایہ رحمت کولوں ستھے اوس لکھایا
ٹھک اوہا منہ اسدے اوپر ہوسی روز حشر دے
ادھا بدن ہوسی اس ٹل بت ادھا گلسی کھائیں
آتش دیاں دو جیبھاں ملسن منہ نوں اگ جلاوے

جو زمیں پرائی کھوہ لے بھلویں ہکا گٹھ دباوے
جو دنیا اتے اوٹھیا گھوڑا بکری کسی چُراوے
گھوڑا ہنکے اٹھ ارڑائے بکری بھیڈ مکاوے
جو چاوڑ نال محل یا ماڑی حاجت سوہ بناوے

ایہ اتنا نقد زمیناں سنے گردن اپر چاوے
روز حشر دے گردن اتے اوہ حیوان اٹھاوے
مالک تائیں فرسے بھلیندا لے لے نام بلاوے
تاں اوہ محل حشر دے ویلے گردن اپر چاوے

قَالَ اللهُ تَعَالٰی وَالَّذِیْنَ یَکْنِزُوْنَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا یُنْفِقُوْنَهَا فِیْ سَبِیْلِ اللهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ ۙ یَّوْمَ یُحْمٰی عَلَیْهَا فِیْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُکْوٰی بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ هٰذَا مَا کَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِکُمْ فَذُوْقُوْا مَا کُنْتُمْ تَکْنِزُوْنَ ۵ سورہ توبہ ر ۱۔ پ ۳

جو دنیا اندر سونے رُپے فرض زکوۃ نہ دیندے
دوزخ وچہ کریسن تتی سُرخ ہوسی جد تاؤں
جو کجھ سوالی عاجز تائیں دُت متھے تے پایا
دوجی سیخ مریسن وکھی کڈھسن پار دو سارے
تیجی سیخ مریسن کنڈ وچہ پار دو سلو جاسی
مڑ مڑ سیخاں گرم کریسن مڑ مڑ داغ لاسین
جو ڈنگر فرض زکوۃ نہ دیندے اٹھ مجھیں ہور گائیں
چھوٹے وڈے ڈنگر اسدے سارے جمع کریسن
کھریاں سنگ فولادوں تکھے گاہن جیوں کھلواڑے
دنیا اندر دس جنیاں دا جو سردار سداوے
جیکر عدل نہ چھوڑاوے اوسنوں تاں ایہ تکھے خلاصی

اوہ سونا روپا روز حشر دے سیخاں ملک کریندے
متھے وچہ دیسن اوسنوں کڈھسن کیا ٹھی لول
سونا روپا پیارا کیتو اس دا بدلہ آیا
ویکھ غریباں پاسا کردا لوچہ مال پیاروں
ویکھ غریباں کنڈ کریندا مار ایہو نت کھاسی
سال پنجاہ ہزاراں اوہ دن ایہو حال کریسن
بکریاں ہور بھیڈاں دُنبے اسدا حال سنائیں
سائیں بیٹھ اہناں دے سٹ تے مال چڑھیسن
ایہو حال ہے اس دا ایم اندر حشر دیہاڑے
گردن اُتے متھ بنہہ کر حاضر کیتا جاوے
جے ظالم تاں بہت سزائیں بدلہ لہے معاصی

عن ابی ہریرۃ وانس رض قال قال رسول اللہ صلعم من سئل عن علم علمہ ثم کتمہ الجم بلجام من نار

جو عالم مسئلہ جانن نہ سے لوک پچھن اس تائیں ۔۔ آتش دا کڑیالہ اونہاں دیسن ملک سزائیں

جو باجھوں علم قرآنے معنے اٹکل نال کریندے ۔۔ آتش دا کڑیالہ ویکر دوزخ ملک چلیندے

قدر پنجاہ ہزار سوریہ اہوسی روز محشر دا ۔۔ نیکاں اندک معلم جیویں کر مٹھی سنہ عصر دا

تے بعضیاں استھیں بہی گھٹ معلوم ہوسی ورحشر دا ۔۔ بت جتنے چر وچہ بندا مومن ادا دوگانہ کردا

ہر امت پیغمبر اپنی دے لکر پاس کھلوسی ۔۔ جدا جدا ہر امت صورت شکل علیحدہ ہوسی

ہر ہر عمل موالیاں دے تھیں فرق ہوسی احوالاں ۔۔ جیونکر لشکر ہر ہر دوسے ہوندا فرق لباساں

بھلے برے سب حاضر ہوسن تخت ول آسمانی ۔۔ ننگ وگھاڑ نہ ہک وجیدا ہوسی نظر دھیانی

بجلی کڑک اسمانوں سنسن وہشتناک آوازے ۔۔ سورج نیڑے سر دے ہوسی تقدر اک گھو میانیوے

گرمی دھپ پنگھار میلسی ہر اک قدر اعمالاں ۔۔ کف پیراں تر ہوسی نبیاں مومن نیک خصالاں

عاماں لٹیاں گٹیاں تائیں ہکناں نیاں تائیں ۔۔ ہکناں لک میاسینے تائیں پہنچے بعض گلانوں

کفاراں نوں منہ دیتا ئیں پہنچے دانگ لگاماں ۔۔ بعضیاں کناں تائیں ہوسی بعضے غرق تماماں

بھکھ تریہ تہیں عاجز ہوسی خلقت حشر دیہاڑے ۔۔ کفاراں نوں گجھ نہ لبھسی بھکھ تریہ تن ساڑے

اہل ایمان زمین دیو چوں کھاسن میدہ مٹھا ۔۔ تے ہمیں حوض ہیدا پانی دنیا وچہ نہ ڈٹھا

بیان حوض کوثر در حشرگاہ

عن عبد اللہ بن عمرو رض قال قال رسول اللہ صلعم حوضی مسیرۃ شہر وزوایاہ سواء ماءہ ابیض من اللبن وریحہ اطیب من المسک وکیزانہ کنجوم السماء من یشرب منھا فلا یظمأ ابدا متفق

میرا حوض نبی فرمایا بہت فراخ ایہا ئی ۔۔ لماں چوڑا اکو جیہا پندہ مہینے بہائی

پانی اُسدا شہدوں مٹھا برفوں سرد گھنیرا ‖ دودھوں چٹا مشکوں عطروں خوشبوناک وڈیرا

سونے دے پیالے جاندے اسپر جیوں تارے آسماناں ‖ دو نہراں اس طرف بہشتوں ہن ہمیش وانہ

حضرت آپ پیاون اسنوں امت اپنی تائیں ‖ بھی اصحاب تے نیک بندے سب پیاون جا بجائیں

میں اللہ خیر امت دے لوک ہٹیساں خود حضرت فرمایا ‖ جیونکر چھیڑو پانی آپنیوں چکے اٹھ پرایا

یاراں پچھیا امت اپنی کیونکر تسیں پچھانوں ‖ لکھ کروڑاں خلقت اندر اپنا کیونکر جانوں

حضرت آکھیا امت میری ہوسی اینشانی ‖ اہناں منہ ہتھ پیر وضو دے اثروں چمکن بہت تجلی

جیونکر مشکیاں گھوڑیاں وچوں پنج کلیان سنجانے ‖ ایویں مومن امت میری سوجھیاں اندر جانی

جو اٹھیا بانہوں گالیس یوں کوثر ملے نہ پانی ‖ جو پیون خمر پواون والے سب محروم پچھانی

جو کوئی لکھن خمر جو تولن اسنوں جیہڑے چکھے سجاو ‖ جو ویچن ہتھ خریدن اوسنوں کوثر مین نہ پاون

وچہ بخاری مسلم لکھیا خود حضرت فرمایا ‖ ہکو اری جو پیوے حوضوں کدی نہ مڑ ترہایا

عَنْ سَہْلِ بْنِ سَعْدٍ رضہ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ اِنِّیْ فَرَطُکُمْ عَلَی الْحَوْضِ مَنْ مَرَّ عَلَیَّ شَرِبَ وَمَنْ شَرِبَ لَمْ یَظْمَاْ اَبَدًا لَیَرِدَنَّ عَلَیَّ اَقْوَامٌ اَعْرِفُہُمْ وَ یَعْرِفُوْنَنِیْ ثُمَّ یُحَالُ بَیْنِیْ وَبَیْنَہُمْ فَاَقُوْلُ اِنَّہُمْ مِنِّیْ فَیُقَالُ اِنَّکَ لَا تَدْرِیْ مَا اَحْدَثُوْا بَعْدَکَ فَاَقُوْلُ سُحْقًا سُحْقًا لِّمَنْ غَیَّرَ بَعْدِیْ ـ متفق علیہ مشکوٰۃ

حوض میرے تے بعضیاں لوکاں آن کھلاویسن ‖ اوہ مینوں جانن میں اہناں جاناں فرمایا نبی دین

میں کہساں اوہ میرے آہے لوکاں کہن فرشتے ‖ نا تہ خبر جو پچھے تیرے پکڑے اہناں سرشتے

میں کہساں دھکار انہانوں جنہاں بدلایا ‖ رحمت تھیں اوہ وانجے ہوئے غضب الٰہی آیا

یعنی جنہاں دین اندر کجھ بدعت راہ نکالی ‖ حوض لئے اوہناں ملے نہ ڈھوئی جو بدعت والے

جویں وانفض ہورنہو انج معتزلے گمراہاں ۔ جبری قدری مُرجی جیہی بدعت دے ہمراہاں
اینویں ہر ہر بدعت مذہب کافر مشرک سارے ۔ اسدن سجہ نزہاسے محرسن توبہ باجہ بیچارے
جو اہل کبائر دوزخ سٹرسن تو یہ جیہاں نہ گیتی ۔ جد دوزخ تہیں جنت ویسن جاسن حوضوں پیتی
ہر پیغمبر حوض ہوسی ہک جیہہ میدان حشر دے ۔ ہر خود امت تائیں پیاون تک نہیں کوثر دے
وقت حشر دے ماندیوانگوں گرمی مغز ابالے ۔ کجھ نہ سمجھے لوکاں تائیں ہیبت دہشت گالے
شکلاں ہیبتناک ڈسیون دہشتناک آوازے ۔ سالاں ہزار گھلوتیاں گذرن پنجاہ سال اندازے

بیان شفاعت کبریٰ ختم المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم

مومن نیک اکٹھے ہوسن رل مصلحت کرسن ۔ کہسن کوئی شفیع بنایئے اس ایہا کوں اوہ ہرسن
حضرت آدم اگے جاکے کرسن عرض بیچارے ۔ جو سبھناں انداں وا حضرت تیرے سبھ پیارے
تینوں رب خلیفہ کیتا قدرت نال اوپایا ۔ ملکاں تھیں کروایا سجدہ جنت وچہ وسایا
چلو شفاعت کرو ساڈی آس تیری کر آئے ۔ اس غنی تھیں اللہ کڈھے ہیبت ہول ونجائے
حضرت آدم اگوں کہسی میر اج طاقت نائیں ۔ غضب الٰہی جو اج ظاہر ڈٹھا ناہ کدائیں
میتھوں ہک تقصیر جو ہوئی نہیں شفاعت کیتا ۔ بن حکموں ہک دانہ کھادا اس خوفوں دل ڈروا
کہسن اسیں جواہیں کتول دادا اجھو ترساؤں ۔ کہسی نوح نبی ول جاہو کرو سوال انہاں نوں
کہسن نوح نبی ول جاکے توں ہیں عبد شکورا ۔ پہلا مرسل ہیں تیا تیں حضرت آدم ثانی پورا
کرو شفاعت خلقت ساری تھرتھر ول گھبرائی ۔ نوح کہسی اج غضب الٰہی لوڑ لک جھکائی
میں ہک سوال بے مرضی کیتا حق اندر کنعانی ۔ ایہ بیٹا اہل میری تھیں یا رب غرق نہ کر طوفانی

حکم ہویا ایہ دشمن میرا اہل نہیں ایہ تیرا
جا ہو طرف خلیل اللہ دی سوال کرو تا ٹیر
تینوں رب خلیل بنایا آتش ٹھنڈ بنائی
حضرت ابراہیم کہے اج ڈاڈھا غضب الٰہی
اوہ تہے جھوٹھ صریح نا آہے رکھدے کجھ تاویلاں
قوم انہاں دی بت پوجیسے ایہ نت منع کریندے
لکھ دینہ عید کفاراں آئی گھائے لعوب پکائے
بتخانہ دا قفل لگا کر جنگل چلے سارے
دیکھ ستارےیاں حضرت آکھیا میں اج انہاں ری
حضرت عرض کیتی بیٹوں چھوڑن کہاں پنج بتانوں
جو نعمت بہت تساڈے اگے کیوں تسیں کھاندے ناہیں
سارے بھن خراب کیتو وڈا ہک چھوڑیو نے
فر باہر آئے قفل لگایا بیٹھے وچ گھر دے
آکھن ابراہیم بناں ایہ کون کرے بریائی
اوس وڈے ماریا ہوسی پچھو انہاں تائیں
حضرت ابراہیم وطن تھیں ہجرت کر کے آیا
اتھوں بھی پھر ہجرت کیتی پہنچے مصر کنارے

جھلوں سوال نہ کر توں ہرگز من ال کہنے میرا
جا کر کہیں دوستاں بدے توں کر عرض دعائیں
کر شفاعت بہت کولوں خلقت عاجز آئی
ہیٹھوں جھوٹھ ہوئے تھے ظاہر سدا بڑے ہی
اندک قصہ آکھ سناواں سنتوں سمجھ دلیلاں
خویشاں یاراں نال بکایاں جھگڑا مانت ہہندے
بھی مٹھیایاں بتاں تے گئے آ کر ڈھیر لگائے
ابراہیم نوں آکھیا انہاں توں بھی چل ہمارے
اوہناں جاتا دیکھ نجوموں دیندا خبر بیماری
کھول قفل نوں تبر لیا ہتھ آکھیا سخن انہانوں
کیوں تسیں سخن جواب نہ دیندے مار تبر دا میں
نک تے کن کپیو نے اسدا ہود تبر رکھیو نے
کافر دیکھ احوال بتاں نا غصے چڑھے قہر دے
سد پچھیو نے حضرت تائیں حضرت گل بنائی
اس قصے وچ جھوٹھ آہے دو تریجا آکھ سنائیں
چلے پاس گیا اس پیٹی سلہ معتبر آیا
مصر اندر ہک ظالم حاکم ظلم کریندا بھاری

عورت خوب شکل حسن بھیجے لیند اکھس بھنگائی
تے جیکوئی وارث ہووس نجہ بال دیوے نسا ہیں
اچا چیت سپاہی سدنے پہنچے حضرت اگے
حضرت اکھیا بھین میری ایہ عورت جھوٹھ بنائی
عر قصہ کوتاہ سارہ نوں اوہ لیگئے لوگ سپاہی
اٹھ دوڑ کیتے سبھ پڑدے سارہ حال دکھایا
موت قریب ہویا اوہ ظالم مار گنگلاں باہاں
زیادہ اس قصد کیتا جہڑا ازلی انیویں ہوئی
اسدن ابراہیم بہانہ ایہ ترب جھوٹھ بیاء
حضرت موسیٰ تائیں جاکر اکھے خلقت ساری
کرو شفاعت لوکاں حضرت اگوں اوہ فرماوے
سبھنوں اج سوال نہ ہیوے قہر جیہ بہوسے
جا کہیں عیسیٰ تائیں تینوں رب وڈیایا
معجزے بہت دتے رب تینوں بھی انجیل سکھائی
ایسے کسی غضب الٰہی وڈک امت کوئی
امت میری بہنوں جہڑی میٹا رب بنایا
اس گلوں دل ڈردا میرا عرض نہ کیتا جاوے

بچہ نال اس خصم تاں قتل کرینا مدعی اسنوں جانے
حضرت بہت حیران ہو بیٹھیاں ظلم کہا ئیں
اکھیا عورت نال جو تیرے سے ایہ کیا تیری لگے
جا جے بیٹی بھین ایہی ہو ہوسیں بھینان بھائی
حضرت ابراہیم خدا تھیں مدد اسدی چاہی
بند ہویا ساہ اس ظالم دا ساہ پاس جاں آیا
تائب ہویا کرے منائیں بچیا گیا بچیا ہاں
اکھیں فیر پہنچا ہو اس قیں ہے جادوگر کوئی
مہتر موسیٰ ویول جا ہو لوکاں لوں فرماوے
جو تیرے نال کلام کیتی رب بھی توریت اوتاری
میں قتل کیتا ہن حکموں قبطی ہل تھیں ہو ونجا دسے
جا ہو طرف عیسیٰ روح اللہ اسنوں عرض کیجیوے
با جہ پیوں تدہ پیدا کیتس روح اللہ فرمایا
کرو شفاعت خلقت سختی ہولوں عاجز آئی
سختی غضب نہ کدی اجیہی اگے پچھے ہوئی
بھی مینوں لٹے ناں ہیر ہونوں ہناں رب ٹھرایا
تسیں جا ہو طرف حبیب محمد سنوں عرض سنائے

جا کر کہن محمد حضرت پاک حبیب الٰہی
توں محبوب خدا دا بخشے کل تقصیر جو آہی

سب خلقت نوں قہر دے گھیرے تینوں خوف نہ کوئی
توں ختم رسولاں تیرے اتے ختم نبوت ہوئی

ہن تیرے باجھ شفیع نہ کوئی جس ول اسیں جو اہیں
کرو شفاعت بخشی اندر سب اسیں عاجز آہیں

آکھسی پاک محمد ایہ کم لائق مینوں
ایہ کل خلقت دیکاں کہن شفاعت کری جینوں

حضرت نبی ہوسی متوجہ طرف جناب الٰہی
اللہ پاک براق گھلے اس جبرائیل ہمراہی

اگلی پچھلی کل خلائق ویکھے کرن سواری
یک وچہ اسمان مکان نورانی ویکھے خلقت ساری

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ وَمِنَ اللَّیْلِ فَتَہَجَّدْ بِہٖ نَافِلَةً لَّكَ عَسٰی اَنْ یَّبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا

اس نام مقام محمود اہی جو وعدہ ہویا قرآنوں
حضرت ہمل ہوسی اس وچہ لوگ تعجب شانوں

بہت کرن تعریف نبی دی اگلے پچھلے سارے
واہ واہ شان جلال محمد دا حبیب سہارے

وچ اس مقام تجلی رب دا حضرت نظری آوے
اوپر عرش جمال الٰہی دیکھے سجدے جاوے

ست دیہاڑے سجدے اندر کہسی حمد ثنائیں
فر حکم کرے رب سوہنا سر سجدے تھیں چائیں

توں جو کہسیں سناں پیارے جو منگسیں سو دیساں
جو کجھ کریں شفاعت توں ہیں اوہ قبول کریساں

سر سجدیوں فر چا کر حضرت کرسی صفت الٰہی
کیسے اگلے پچھلے سوال کیتی صفت ثناہی

فر کہسی یا رب وعدہ تیرا جبرائیل لیایا
وَلَسَوْفَ یُعْطِیْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰی وچہ قرآن سنایا

یعنے حبیب دیسی رب تینوں فر توں راضی ہوسی
اوہ وعدہ پورا کر یا رب ہن ایہ وقت فیاضی

حکم ہوسی جبریل بھی سچا وعدہ بھی سچ میرے
میں اج تینوں راضی کرساں عرض منساں تیری

توں چل میدان حشر دے میں بھی زمین تے آن تجلے
اوس حساب بندیاں تھیں اوتھے تیری کراں تسلے

فر اوتھے پر زمین دی حضرت آوے پچھن لوگ تمامی	کیا کچھ حکم ہویا درگاہوں کہوں نبی گرامی
حضرت کہسی زمین اتے ہن رب تجلی کردا	سب جواب خلایق لیسی بدلہ دیسی ہر دا

بیان آمدن عرشی از عرشہائی خدا تعالی بر زمین و تجلی الٰہی بران و ما یتعلق بذالک

اچا چیت اسمان تھوں ہک نور عظیم دسیاوے	نال آواز اوہ ہٹنا کاں طرف زمیں دی آوے
تسبیح ملائک سنی خلایق بھی سمجھی اس نوروں	ہے اس نور اندر رب ساڈا جھیں خلقت ڈروں
کہن ملائک پاکی رب نوں اسیں فرشتے آہیں	پہلے جو اسمان اساڈے جا ہک جتھ رہائیں
گرد خلق دے وہ صف کرسن اپر زمین کنارے	فر اس تھیں ڈانور آوازہ وچھن سنن سہارے
نازل ہوسن اپر زمین دے ملک دوجے اسمانی	پچھسن لوگ تجلی اس وچ ہے خالق رحمانی
کہن ملائک پاکی رب نوں آہیں اسیں فرشتے	آون ملک تتاں اسماناں انویں طور سرشتے
ہکدو جے تھیں نور زیادہ سخت آوازہ ہووے	اگلی صفدے پاس صفاں کر ہر صف جدا کھلووے
فر کرسی عرش فرشتے آون انویں شوکت شانوں	انگلیاں پاس کھلووں اوہ بھی حکم ہوسی رحمانوں
اسرافیل کرے فر نفخہ خلق بے ہوش ہو جاسی	ہک ہتر موسی ہوش ارہے وچہ نبا اور ڈٹھاسی
فر اللہ پاک تجلی کرسی اپر عرش نورانی	چار پاوے اوس ہر پاوا وچا ون ملک ربانی
اوپر زمین جو بیت مقدس عرش منور لیا ون	اگلا پاوا اپتھر اتے وچ ہوا لٹکاون
اس عرشدے آون دی کیفیت اللہ مالک جانے	بندیاں سمجھ نہ اندر ہیوےں نا کوئی خوب پچھانے
بستاں فرقیاں جا ہک ملسی تلے عرشدے سائے	پہلا فرقہ شاہ جو عادل وچہ حدیثاں آئے
دوجا اوہ جو عمر جوانی طاعت وچہ گذارے	تریجا جو دل حب مسیتاں ذکر نماز پیارے

چوتھا خوف خدا ہو شوقوں بیٹھ ہر کلّا رووے
پنجواں وہین پوشیدہ صدقہ لوکاں خبر نہ ہووے

چھیواں دو مومن کرن محبت خاصہ جہت خدائی
حاضر غائب ہکو جیہے دنیا غرض نہ کائی

ستواں مرد جو عورت اہنوں صاحب حسن بلاوے
کارن ڈر نہ ناوہ رب تھیں ڈر دا نیڑے اس نہ جاوے

انہاں باجھوں ہور بھی بعضے چہ حدیثاں آئے
جو اس سختی گرمی وچہ بہسن عرشے تلے سلے

جو رحمت کنوں غریب یتیماں ہر رجوب تہیں دے
جو پڑھن قرآن ہمیش پڑہاون فکر خدا نت کردے

جو خوش خلقی دی عادت رکھن خویشاں کرن پیوندی
سبھناں تلے عرش دے جا لگ اند حشر ملندی

وچہ مشکوٰۃ رسول کیہا جس تنگ ہووے قرضائی
جے مہلت کرے بخشے سایہ ملسی بھائی

فرتینو پردے عرش دالے طور جو شاہنشاہی
سب اسباب مرتب ہوسی عزت شان الٰہی

حکم ہوسی فر اسرافیلے نفخہ صور وجاوے
اس نفخے تھیں سب خلقت نوں ہوش ٹکانے آوے

چیزاں غائب دِسن لگن حاضر لوکاں تائیں
جن ملائک صورت عملاں قول فعل سبھ جائیں

جنت دوزخ عرش دسیوے رب دا نور تجلے
چند سورج دا نور نہ کوئی بانگر لیسی اللہ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ وَجِایْٓءَ بِالنَّبِیّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ وَقُضِیَ بَیْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا یُظْلَمُوْنَ سورۃ زمر س ۲۴ پ

نور الٰہی روشن کرسی کل زمین اسمانے
ظاہر باطن روشن کرسی حکم ہوسی رحمانے

اول حکم فرشتیاں ہوسی لوکاں چپ کراؤ
جاں چپ کرسن رب فرمیسی نت سنو دل لاؤ

ہیں اللہ ظلم نہ کردا ہرگز ہک کس دے تائیں
ہیں عمل تساڈے لکھے دیکھو لہو جزائیں

جو نیکی دیکھے شکر کرے رب جس نے دتی یاری
جو بدی ویکھے کسے برا نہ آکھے بن خود نفس نکاری

بیان حاضر کردن جنت و دوزخ در حشرگاہ و شور کردن آتش و ما یتعلق بہا

حکم ہوسی فرملکاں تائیں دوزخ جنت لیا ہو ۔ دو ہاں حقیقت لوکاں تائیں حاضر آن وکھاؤ

فر جنت زینت زیب کماوں نعمت نال ہزاراں ۔ سجی طرف عرشندے رکھن وسن باغ بہاران

فر دوزخ نال ہزاران ہیبت دہشتناک النبے ۔ کھبی طرف عرشندے رکھن خلقت تھر تھر کنبے

سنگل گھت فرشتے لیاون دوزخ ستر ہزاراں ۔ ہر ہر سنگل نال فرشتے ستر ہزار شماراں

جھڑکاں مار فرشتے آتش کرکے تیز لیاون ۔ گجے کڑکے لاٹاں مارے شعلے بہت ڈراون

قال اللہ تعالی اِنَّہَا تَرْمِی بِشَرَرٍ کَالْقَصْرِ ۝ کَاَنَّہٗ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ۝ وَیْلٌ یَّوْمَئِذٍ لِّلْمُکَذِّبِیْنَ ۝ سورہ مرسلات

بہت اڈاندے اتوڑتی ووڈے وانگ محلاں ۔ چلن جویں قطاراں اٹھاں دیکھ علیس بہ گلاں

جلے کر کر آتش آوے طعنے جھڑکاں مارے ۔ آکھے کتھے جنہاں نہ منیا حکم خدا جبارے

کتھے جنہاں زکوٰۃ نہ دتی ترک نمازاں کردے ۔ فرق حلال حرام نہ کیتا کنوں نصیحت ڈردے

کتھے کافر ہور منافق ظالم بدعت والے ۔ سب بدکار حوالے جواندی لے لے نام سمہالے

سے برساندے راہ کنوں اس کڑک آواز سنیوی ۔ بھی تسبیح الٰہی اس آواز وں ظاہر تھیوے

دہشت ہیبت ویکھ قہاری خلقت تھر تھر کنبے ۔ سبہ کوئی گوڈیاں پرنے ڈگے ہولوں ویکھ النبے

جے ستر نبیاں عمل کسے تے دھرے نہ کجھ بھر واسا ۔ جانے عمل نہیں کجھ ہر گز دوزخ آیا واسا

ستاں زمیناں ہیٹھ جہنم اوپر آن رکھیسی ۔ تے ست اسماناں اتے جنت اس دن تلے نیسی

آتش جوش کریسی قہروں غضبوں لاٹاں مارے ۔ کافر مشرک بدکاراں نوں لے لے نام پکارے

قال اللہ تعالی اِلَّا الْمُصَلِّیْنَ ۝ الَّذِیْنَ ھُمْ عَلٰی صَلَاتِھِمْ دَآئِمُوْنَ ۝ وَالَّذِیْنَ فِیْٓ اَمْوَالِھِمْ

حَقٌّ مَّعْلُوْمٌ ۝ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ۝ وَالَّذِیْنَ یُصَدِّقُوْنَ بِیَوْمِ الدِّیْنِ ۝

وَالَّذِيْنَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُوْنَ ۚ اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَاْمُوْنٍ ۞
وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حَافِظُوْنَ ۙ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ
غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۚ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعَادُوْنَ ۚ وَالَّذِيْنَ هُمْ
لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُوْنَ ۞ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُوْنَ ۞
وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۚ اُولٰٓئِكَ فِيْ جَنّٰتٍ مُّكْرَمُوْنَ ۞ سورہ معارج س ۲۹ پ ۲

نو فرقیاں دا نام نہ لیسی آتش اوہ قہر دی
ہور جو دیہن زکوٰۃ ہمیشہ خفیہ بھی اظہاری
اینویں فرج نگاہ جو رکھن ترک حراموں کردے
امانت وچہ نہ کرن خیانت سچ گواہی بھردے
جو کوشش کرن نمازاں اندر ترک کرن کدائیں
دوزخنوں سر گردن آکھیں منہ بھی ہوسی پیارے
فر حکم ہوسی ہک دوزخیاں تھیں لیاون شخص اوہا
جس عمر ساری وچہ غم دلگیری ڈٹھی مول نکائی
جس فاقہ فقر بیماری سختی زنگار زنگ خواری
فر ہوسی حکم بہشتی تائیں در جنت لے جاؤ
تے اس دوجے نوں ہک گھڑی کھلواؤ اگ کنارے
آہن بہشتی توں کجھ تنگی سختی یا او کھیائی

ہک جو پڑہن نماز ہمیشہ موسم گرمی سردی
ہو جو روز قیامت منن بریایوں بیزاری
جو لین حلال حرام نہ لیون خوف خدا تھیں ڈردے
جو قول قرار نباہن پورا مول خلاف نہ کردے
انہاں فرقیاں نوں دوزخ اندر مول پکار ناہیں
ستر سالاں راہ چو فیروں گرمی بدبو مارے
جو وچہ آرام اسائش نعمت ہو نہیں اس جیہا
بھی ہک بہشتی لیاون جس نے دکھیں عمر لنگھائی
وچہ غم دلگیری گوناگونی ساری عمر گذاری
ہک ساعت اوتھے کھلا کرو فر محشر وچہ لیاؤ
فر حشر اندر کھڑ دوہاں پچھن نال حکم جیارے
عمر اندر سب جو کجھ ڈٹھے دس اسانوں بھائی

اوہ آکھے سختی خیال تصوّر میرے وچ نہ آئے ‏— ہر رگ ریشہ لذّت بھریا راحت خوشی ودھائے
فر دوزخ والے تائیں پچھن کیا کجھ وچ عمر دے ‏— لذت نعمت راحت ڈٹھی سچو سچ خبر دے
اوہ آکھے خوشی آرام نہ جاناں میرے وہم نہ آوے ‏— ہر رگ ریشہ دردوں بھریا سختی دکھ سماوے
فر صورت عملاں حاضر ہوسی صوم صلوٰۃ جو آہی ‏— حج زکوٰۃ جہاد تلاوت صدقہ ذکر الٰہی
حکم ہوسی تینیں نیک اعمالو ٹھیرو ہر خود جائیں ‏— نفع کرو خود وقتو وقتی کرنیوالیاں تائیں
فر صورت اسلام دی حاضر آکھے بار خدایا ‏— تو نام سلام تے نام میرا اسلام اسی تھیں آیا
حکم ہوسی ہو نیڑے حاضر تینوں عزت دیساں ‏— اہل اسلام کریسیاں رحمت کفاراں پکڑیسیاں

بیان منتشر شدن نامہاء اعمال و دادن آنہا بدست راست یا چپ واز پس پشت

حکم ہوسی فر وابہ صحیفے نامے عمل اوڈاوے ‏— عرش تلے سبہ خلق رکھے ہتھوں وچ لباوے

قال اللہ تعالیٰ وَاِنَّ عَلَیۡکُمۡ لَحٰفِظِیۡنَ کِرَامًا کَاتِبِیۡنَ یَعۡلَمُوۡنَ مَا تَفۡعَلُوۡنَ ۝ سورہ الفطرت س ۳۰ پ ۱

ہر نیک بد دے نال فرشتے دو دو لکھن والے ‏— دو راتیں دو دینہ ہمیشہ لکھدے رہندے نالے
صاحب دینہ دے بدل جاون صبا رات فجر نوں ‏— نیکی بدی جو چھوٹی وڈی لکھ لیجاون ہر نوں
عرش تلے اوہ سبہ صحیفے رکھے اللہ سائیں ‏— روز حشر دے ہتھ وچ ملسن نیکاں بریاں تائیں
نیکاں نوں ہتھ سجے ملسن کھبے ہتھ بریاتوں ‏— حکم ہوسی سبہ پڑھو وچارو کافی ایہ تساں نوں

قال اللہ تعالیٰ فَاَمَّا مَنۡ اُوۡتِیَ کِتٰبَہٗ بِیَمِیۡنِہٖ فَیَقُوۡلُ ھَآؤُمُ اقۡرَءُوۡا کِتٰبِیَہۡ ۝ اِنِّیۡ
ظَنَنۡتُ اَنِّیۡ مُلٰقٍ حِسَابِیَہۡ ۝ فَھُوَ فِیۡ عِیۡشَۃٍ رَّاضِیَۃٍ فِیۡ جَنَّۃٍ عَالِیَۃٍ قُطُوۡفُھَا دَانِیَۃٌ
کُلُوۡا وَاشۡرَبُوۡا ھَنِیۡٓـًٔا بِمَآ اَسۡلَفۡتُمۡ فِی الۡاَیَّامِ الۡخَالِیَۃِ ۝ وَاَمَّا مَنۡ اُوۡتِیَ کِتٰبَہٗ

بِشِمَالِهٖ فَیَقُوْلُ یٰلَیْتَنِیْ لَمْ اُوْتَ کِتٰبِیَهْ ۝ وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِیَهْ ۝ یٰلَیْتَهَا کَانَتِ الْقَاضِیَةَ ۝ مَآ اَغْنٰی عَنِّیْ مَالِیَهْ ۝ هَلَكَ عَنِّیْ سُلْطٰنِیَهْ ۝ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ۝ ثُمَّ الْجَحِیْمَ صَلُّوْهُ ۝ ثُمَّ فِیْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ۝ اِنَّهٗ كَانَ لَا یُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِیْمِ ۝ وَلَا یَحُضُّ عَلٰی طَعَامِ الْمِسْكِیْنِ ۝ فَلَیْسَ لَهُ الْیَوْمَ هٰهُنَا حَمِیْمٌ ۝ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِیْنٍ ۝ لَّا یَاْكُلُهٗۤ اِلَّا الْخٰطِـُٔوْنَ ۝ سورۃ الحاقہ س ۲۹ پ ۲

سچے ہتھ جنہاں نوں ملسی خوشی انہاں نوں ہوئی — کہسی پڑھو کتاب میری ہن خطرہ مول نہ کوئی

اس لیکھے دا فکر رہیا دل میرے عمراں ساری — میں تاں ہن صاف حساب کہیا وچ فکراں عمر گذاری

اوہ عیش خوشی وچ جنت عالی میوہ حد نکائی — ایہ کھاؤ پیو ہضم مبارک بدلہ نیک کمائی

تے کھبے ہتھ جنہاں نوں ملسی کہسی ہے ہے میں نوں — ایہ کتاب نہ ملدی میں ہتھ خیال نہ رکھدا جینوں

ایہ لیکھا خواب خیال نہ میری دنیا اندر آیا — ہے ہے موت کیوں نہ رہی دایم کیوں ہن فیر اٹھایا

اوہ دولت مال تے قوت لشکر میرے کم نہ آئے — اس پکڑو گردن باہاں جکڑو ملکاں رب فرمائے

فر دوزخ وچ وگاؤ اس فر سنگل وچ پروو — اوہ ستر گز ملکاں دے لماں سنگل وچ اس ڈھوو

ایہ اللہ نال ایمان نہ لیایا نہ مسکین کھوایا — اج نہ اس خویش نہ یار نہ کھانا بن غسلینوں آیا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَی الْمُجْرِمِیْنَ مُشْفِقِیْنَ مِمَّا فِیْهِ وَیَقُوْلُوْنَ یٰوَیْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا یُغَادِرُ صَغِیْرَةً وَّلَا كَبِیْرَةً اِلَّاۤ اَحْصٰىهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ وَلَا یَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ۝ سورۃ کہف ع ۷ پ ۱۵

جد تہ کفاراں نامے ویکھ اعمالاں ڈرسن — جیوں جیوں تکن تیوں تیوں لکھ لکھ حسرت کرسن

کہن ہے ہے ایہ کی نامہ کائی گل نہ چھوڑے — جو چھوٹے وڈے عمل عمر دے سارے اس وچ جوڑے

ف غسلین سے مراد وہ چیز ہے جو دوزخیوں کے بدن سے خون پیپ زرد داب بہیگا ۱۲ منہ

ف اللہ تعالیٰ نے فرمایا اور رکھی جاوے گی کتاب یعنی نامۂ اعمال تو دیکھیگا تو گنہگاروں کو ڈرتے والے اس چیز سے جو اسمیں ہے

[illegible]

اوہ کمائی حاضر پاون ظلم نہیں کسے رائی	فر کا فر کھیتہ ہتھ نہ کرسن جد ویکھن رسوائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ کِتٰبَہٗ وَرَآءَ ظَهْرِہٖ فَسَوْفَ یَدْعُوْا ثُبُوْرًا وَّیَصْلٰی سَعِیْرًا
اِنَّہٗ کَانَ فِیْ اَهْلِہٖ مَسْرُوْرًا اِنَّہٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ یَّحُوْرَ بَلٰی اِنَّ رَبَّہٗ کَانَ بِہٖ بَصِیْرًا سورہ انشقت پ ۳۰

تاسینہ چیر فرشتے کڈھن کھبا ہتھ کفاراں	کنڈی طرف مروڑن گردن دیہن صحیفے خواراں
واویلا افسوس پکارن کافر مارن آہیں	ہے ہے موت ہلاکت آکھن روندے جاسن بھاہیں
ایہ دنیا وچ گھر اندے خرّے چاوڑ نال وڈیائی	دلو چہ ظن رجوع نہ ہر گز طرف جناب الٰہی
اوہ ظن انہاندا کوڑا آہا آئے سب بلائے	اللہ مالک دا نا بینیا حاضر سب کرائے
ہکسی نظرے عمر ساری دی نیکی بدی دسیوے	اِنَّ اللّٰہَ سَرِیْعُ الْحِسَابِ جو وچہ قرآن پڑھیوے
شتابی انگ دسیوے جو سب نیکی ہور برائی ۔	یَوْمَ یَتَذَکَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰی آوے یاد کمائی
پر حکمت خاص الٰہی چاہے ظاہر حال کرایا	دیہن اختیار نہ دیا تون جیونکر دنیا اندر آیا
اول سوال کفاراں ہوسی شرکوں کفر ایمانوں	کافر صاف انکار شرک تھیں کرسن سب زبانوں
جہت الزام کفاراں اللہ زمین اسمان بلائے	ٹکڑا زمین گواہی دیوے جتھے شرک کمائے۔
فردلیسی وقت گواہی جس وچہ کیتی شرک برائی	دینہ ہور رات جہینے دسن سب کرتوت کمائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ وَجَآءَتْ کُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَّشَهِیْدٌ سورہ ق پ ۲۶

جو لکھن قول تے فعل بندیاں دینہ تے رات فرشتے	اوہ بھی آکر دیہن گواہی دس طور سرشتے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ وَیَوْمَ یُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰہِ اِلَی النَّارِ فَهُمْ یُوْزَعُوْنَ حَتّٰۤی اِذَا مَا جَآءُوْهَا
شَهِدَ عَلَیْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ بِمَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ

لِمَ شَہِدْتُّمْ عَلَیْنَا قَالُوْا اَنْطَقَنَا اللّٰہُ الَّذِیْٓ اَنْطَقَ کُلَّ شَیْءٍ وَّھُوَ خَلَقَکُمْ اَوَّلَ مَرَّۃٍ وَّاِلَیْہِ تُرْجَعُوْنَ

پر کافر سخت کمال انکار دن کرن نہ قبول کریگے ۔ بند زبان انہاندی ہوسی تا ور مہر لگائی

بولن ہتھ تے پیر انہاندے سے بدن جو ہی ۔ اکھیں کن بھی دین گواہی باقی عذر نہ کوئی

ٹھنے جھڑکاں جھڑکاں لیون کافر غصہ پا تائیں ۔ آکھن سانوں کوڑیاں کرکے لیسو تسیں سزائیں

منکر ہویاں تمامی بچڑے بیتی تساں تباہی ۔ عضووے کہن بلایا سانوں قدرت نال الٰہی

رکھیا جس تساڈی تابع دنیا وچ اسانوں ۔ ہن اسے قدرت نال بلایا آکھیا سچ تسانوں

تسیں مالک نال مخالف ہوئے نعمت شکر بھلایا ۔ ظلم کیتا تساں اوپر اپنے سانوں نال مرایا

ند کافر شرمندے ہوسن چلے واہ نہ کائی ۔ سب اقرار کریسن منن کفر شرک بریائی

فیر تے لیسن ہور کریسن کوڑے عذر بہانے ۔ کہسن خبر نہ ہوئی اسانوں دنیا وچ جہانی

تیرے حکم نہ پہنچے سانوں نہ کسے گل سنائی ۔ رب کہسی میں بھیج پیغمبر خبر تساں پہنچائی

اونہاں پیغام تمام پہنچایا تسیں ایمان نہ لیایا ۔ کافر کہسن کسے پیغمبر نہیں پیغام پہنچایا

بیان مخاصمہ کردن کفار با انبیاء و گواہی دادن امت محمدیہ بتصدیق انبیاء

حکم ہوسی فر نبیاں تائیں حاضر ہوسن سارے ۔ اول نوح کریسی جھگڑا نال امت بدکاری

میں ساڈھے نوسے سال تساں نوں دسے حکم الٰہی ۔ ظاہر باطن کوشش کرکے جتنی قوت آہی

بھی وچ کچہریاں ہو کے دتے گوشے بہ سمجھایا ۔ نال دلایل واضح کر کے ظاہر کر بتلایا

روز فلانے وقت فلانے مجلس دے وچ فلانی ۔ میں ایہ کیہا تساں ایہ کچھ آکھیا دسے پتہ نشانی

کافر صاف انکار کریسن توں کچھ ناہ پہنچایا ۔ تیری اسان نہ صورت ڈٹھی نامنہ کدی وکھایا

۵۶

حکم ہوسی فر نوح نبی نوں شاہد تیرا کوئی ۔ آکھے امت ختم نبیاں شاہد میری ہوئی ۔

قال اللہ تعالیٰ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا

فر اس امت دے عالم فاضل شاہد رب بلاوے ۔ ہے کجھ خبر تسانوں معلم سچو سچ فرماوے
آکھن یارب ہاں اسیں شاہد نوح پیغام پہنچائے ۔ سہ احکام تیری اس دستے کافر صدق نہ لیائے
کافر کہسن باہجہ ڈٹھے تسیں کیونکر شاہد ہوئے ۔ تساں حال نہ ڈٹھا سخن نہ سنیا اسیں اگے سہ موئے
فر ختم نبیاں ہسی میری امت سچ گواہی ۔ انہاں دنیا اندر خبر محقق پڑھی کلام الٰہی
ڈٹھیوں وعدہ یقین انہانوں حاصل ہویا قرآنوں ۔ تد شرمندے ہوسن کافر کرسن چپ زبانوں
فر امت ہود پیغمبر صالح ابراہیم نبی دی ۔ بھی حضرت لوط شعیب موسیٰ دی انہوں کرن پلیدی
ایویں وانگوں نال نبیاں جھگڑا کرسن سارے ۔ امت احمد شاہد ہوسن کرسن رد انکاری
فر کافر عذر لیاون آکھن سانوں سمجھ نہ آئی ۔ دنیا تے فر بھیج اسانوں کرئے نیک کمائی
بھل اساڈی بخش خدایا لوکاں اسیں بھلائے ۔ مار انہاں نوں ساڈے بدلے کریں عذاب سوائے
حکم ہوسی ہن عذر تساڈا سنیاں مول نہ جاوے ۔ دنیا فیر نہ جاسی کوئی جو کیتا سو پاوے ۔
مدت بہت تساں توں فرصت دنیا اندر ہوئی ۔ حق سمجھاون ادا کیتا ایں فرق نہ رکھیا کوئی

بیان برباد رفتن جزائے اعمال کفار ورفتن ایشاں ہمراہ معبودان خود بدرکات نار

سب نابود کریسی اللہ نیک اعمال کفاراں ۔ جد غیر اللہ دے کارن کیتے نیک عمل بدکاراں

قال اللہ تعالیٰ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ۱۹ سورہ فرقان پ ۱۹

تے جہڑے اللہ کارن کیتے دنیا بدلہ پاون ۔ اگے کجھ ثواب نہ ملسی کافر پچھوتاون

۵۷

فر آدم تائیں حکم کرے رب اہل النار نکالے	آدم عرض کریسی کتواں حصہ دوزخ والے
فر حکم کرے رب وہ سے وچوں ہک بہشتی ہووے	رہند سب جہنم جا سن سن کر سب کوئی روے
فر حکم ہوسی جس عمل کیتا کجھ غیر اللہ دیتا ئیں	اوہ اپنے معبوداں ڈھونڈھے بدلہ عمل جزائیں
ہر فرقہ معبوداں اپنیاں ڈھونڈن طلب کریں	بت آہا یا دیو پری یا سورج چن بھلیسن
بعضے پوجن حضرت عیسیٰ بعضے ہور نبیاں	بعضے پوجا کرن فرشتے بعضے ہور ولیاں

قال اللہ تعالیٰ ومن اضل ممن یدعوا من دون اللہ من لا یستجیب لہ الی یوم القیمۃ وھم عن دعاءھم غفلون ۝ واذا حشر الناس کانوا لھم اعداء وکانوا بعبادتھم کفرین ۝ سورہ حم احقاف پ ۲۶

اوہ بند نیک بیزار انہاں تھیں اندر دوہاں جہاناں	ایہ وچہ حقیقت پوجا کردے دنیا وچہ شیطاناں
انہاں دنیا وچہ شیطان دسیندا اندر خواب بیداری	گوناگون کرشمے ظاہر وسدا راہ بدکاری
کفر شرک دی رغبت دیندا کوڑی بھلوی پاوے	جے ترک شرک دا قصد کری کوئی اندر خواب ڈراوے
تعزیہ پوجن والیاں تائیں نبی حسین وسیاوے	تے پیر پرستاں گور پرستاں بن کر پیر ڈراوے
ہک سلطان سخی دی چوکی رکھن ترک نہ کردے	جے ترک کرن تاں جکڑی جاون دکھ ہزاراں جردے
بعضے رکھ پیر اندا پوجن بہت آداب کریندے	جے اوتھوں لکڑ کٹے کوئی شیطوں دکھ دیندے
جے تابع خاص شریعت ہوون ثابت صدق ایماناں	تاہرگز خواب خیال نہ آوے نا خطرہ شیطاناں
انیویں ہو شیطانی بھلوی اوڑک حد نہ کوئی	دسواسا ندے نال شیطاناں خلقت بہت پھسائی
سمجھن لوک کرامت ولیاں پوجا کرن ودھیرے	جے دنیا وچہ نہ تائب ہوون کرسن دوزخ ڈیرے
نبی ولی بیزار انہاں تھیں بند نیک جو سارے	ایہ وچہ حقیقت شیطوں پوجن انہاں نہ پیارے

تا اسدن تنہاں شیطاناں صورت تنہاں حاضر تھیسی — ایہ معبو تساڈے ایہن اونہاں کنوں پچھیسی
کہسن ایہ معبود اساڈے سب اقرار کریسن — جا ہو نال انہاں دے ایہ تساں اجر اعمالاں ویسن
مشرک مگر انہاں دے لگن تریا انہاں غالب آوے — اوہ معبوداں تھیں پانی منگن ڈور ن بھکھ پیاوے
بکہ سراب جو رکڑ چمکے پانی بھلوا پاوے — اُس ول چلن جا کر ویکھن آتش سخت جلاوے
اوہ آتش لاٹاں نال انہاں توں جھک پوے کھاوے — بعضیاں کارن دوزخ تھیں ہک گردن باہر آوے
جیویں جناور دانے چگے چگسی اوہ کفاراں — تے بعضے پہنچ کنارے دوزخ روسن زار زاراں
واویلا کر ترلے لیسن رو ن کھلے کنارے — ملک عذاب پکڑ کر سٹسن آتش اندر سارے
کسے دے ہن منہ دے پرنے آتش وچ گاون — تے ہکناں وال متھے ہو پیراں جکڑن پیر چلاون

بیان احوال صالحین مومنین در حشر گاہ و جزائے اعمال صالحہ ایشان در آنجا

ایہ حال کفار بیان ہویا ہن اگے اہل ایمانان — اہل ایمان حشر وچ ہوسن بہت مراتب شاناں
جو دنیا وچ محبت کردے ہک دوجے ملاقاتاں — صرف اللہ دے کارن ملدے غرض نہ دنیا باتاں
اوہ کارن رب ملاپ کرن بھی کارن رب جدائی — اوہ سبھی طرف عرش دے بہسن منبر نوری بھائی
جو کرن کمال توکل رب تے ہر کم دنیا دینوں — سبھ کماں وچ نظر خدا دل رکھن صدق یقینوں
چودہویں چن وں منہ انہاں روشن نا کجھ خبر عذابوں — سبھ تھیں اول جنت دے ول جاسن باجھ حسابوں
جو راتیں کرن قیام نوافل نال آداب حضوری — اوہ باجھ حسابوں جنت جاسن عزت ملسی پوری
جو ہر دم طاعت وچ عبادت غافل کدی نہ رہندے — بھی ہر حالت وچ سختی نرمی شکر الٰہی کہندے
اشرف ناس خطاب انہاں توں ملسی بہت وڈیائی — ایہ سبھے فرقے جنت لائق جدا کھلوسن بھائی

٥٩

یعنی جناب باری سے ان کو اشرف الناس کا خطاب ملے گا ۱۲ منہ

بھی نیکاں اہل ایماناں کرسن فرقے رنگ رنگی ۔
بھی اہل نفاق جو باطن گندے ظاہر دسن چنگے

فرقہ وکھ نمازاں والے دوجا روزیاں والے
تریجا صدقے والے چوتھا حاجی عمرے والے

پنجواں فرقہ غازیاں والا چھیواں خدمتگاراں
ستواں اہل تواضع اٹھواں خوش خو نیکو کاراں

ناںواں ذاکر درداں والا دسواں خوف جو کردے
بھی اہل عدل انصاف شہیداں ٹولے ہوسن ہر دے

بھی جیہڑے سچے قول اقراروں بولن سچ زبانوں
اینویں عالم فاضل زاہد فرقے جدا بیانوں

جاہل عام علیحدہ فرقہ حال اینویں بدکاراں
ظالم جدا تے خونی زانی چور جدا کڑیاراں

جدا لوٹیری عاق علیحدہ پیاں چور نجبیندی
بھی جیہڑے خویشاں تے فرزنداں حق ادا کریندے

خمری وکھ تے جدا بیاجی ٹولے رشوت خوراں
جو مال یتیماں کھاون ظلموں جدا بخیل مکاراں

بے نماز علیحدہ فرقہ تارک وکھ زکوٰتاں
جو کرن امانت وچ خیانت توڑن عہد جو باتاں

اینویں وانگ ہزاراں فرقے ہوسن تنگ برنگی
ایہ سبھے اہل ایمان سداون کئی مندے کئی چنگے

تے جنہاں وچ دو دو صفتاں اوہ وکھ فرقے ہوسن
اینویں جو ترے صفتاں والے فرقے جدا کھلوسن

نیکاں حال حشر وچ چنگا بریاں نوں اوکھیایاں
اندر حشر سزا ایہ لیسن تو یہ پاچھ پریاں یاں

عَنْ اَبِیْ سَعِیْدٍ رض عَنِ النَّبِیِّ ﷺ قَالَ لِکُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ عِنْدَ اِسْتِہٖ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ رواہ مسلم

وچ مشکوٰۃ نبی فرمایا ہوسی روز حشر دے
ہر ہر ٹھگ فریبی کارن جھنڈا پاس دبر دے

اس جھنڈیاں سنجھاپے دوں ہوسی بہت خواری
مکر فریبوں تائب ہو وچھڈو راہ بدکاری

جو صاحبزادے پیر سداون دنیا وچ مکاراں
ایہ لٹن کھوہن کارن لوکاں کرن فریب ہزاراں

گدھاں گرگ کھیرے بندے لٹن ہر ہر حیلے
ایہ ٹھگن کارن ویس وٹاون ہک ساوے ہک پیلے

٦٠

جے زور چلے تاں بدتر گرگوں مار مریداں کھلدے — کن مروڑن گھنڈ چواون لیتے باجھ نہ ہلدی

جے زور نہ چلے بکریاں جیوں ہیں ہیں کرن نمانے — تاں بھی لیتے باجھ نہ چھوڑن لیندے مل دھگانے

گھر گھر مسئلے لوں بناتوں شرع خلاف قرآنوں — جاہل سنگر دلوچہ لاون آکھیا پیر زبانوں

اکثر پڑہن نماز نہ روزہ پیون بھنگ شراباں — نال محبت جو انہاں دیون لایق ہون عذاباں

دتیاں خوش ہو کہن مریدو جھنڈی بیٹھ کھلو سو — نادتیاں ہو غصے آکھن جھنڈی کسدے ہوسو

ایہ اوسے جھنڈی شان کرن جو حضرت آکھ سنایا — جو ہر ہر ٹھگ فریبی جھنڈا پاس ڈیرے آیا

اوس جھنڈی کنوں پناہ الٰہی منگو اہل ایمانوں — بھی پڑھو اعوذ اونہاں دے شرون جیونکر شر شیطانوں

انیویں پیر مشائخ ہور سداون وڈے گھرانے — بدعت شرک سکھاون لوکاں صورت نیک سیانے

ہک سازاں نال سرود سکھاون کنجن نال لیاون — تے اسنوں وا عبادت جانن لکھاں لوک پڑھاون

تے بعضے ورد وظیفہ دسن الٹ حدیث قرآنوں — بدعت شرکیں لوکاں پاون غیرت دین نہ بانوں

جاہل ویکھ انہاں دی شوکت شیخی پیر مریدی — سنن قرآن حدیث نہ ہرگز کرن قبول پلیدی

جانن لوک جو کم بڑا ایہ کیوں فرماون دانے — پرایہ نہ جانن چٹیاں قبراں مردے باجھ ایمانے

پیراں غرض کماون دنیا لٹن نذر نیازاں — دین ایمان انہاں ہور اتنی غرض نہیں ٹھگبازاں

ایہ سارے ٹھگ فریبی اسدن ہوسن جھنڈیاں والے — جھنڈا پاس ڈیرے ڈھٹھاں بدصورت منہ کالے

بیان رفتن اہل ایمان سے صراط ہمراہ نور ایمان و محرومی اہل نفاق ازاں و حیرانی آں

جو کافر سبھ دوزخ پئیس جاسن محشر ہوسی خالی — اہل اسلام اکٹھے ہوسن جا ہک محشر والی

اللہ پاک تجلی کرسی اہل ایماناں تائیں — کہسی لوگ گئے خود جائیں تسیں کیوں ہے اتھائیں

مومن کہسن لوگ گئے خود معبوداں ہمراہی — سانوں جد معبود لبھاسی تداں ہوسائیں راہی
کہسی میں معبود تساڈا انہاں میرے تئیں آہو — مومن سب انکار کریسن کہسی ہور کی چاہو
تساں ڈٹھا معبود کداہیں مومن کہسن ناہیں — ایہہ اسیں پچھان کواں ہیں جد اوہ ملی تداہیں
فرما سوں مثل مانند تجلی کرسی رب انہاں نوں — جیونکر اہل ایماناں منیاں دنیا وچہ خدانوں
ساق برہنہ دیکھ پچھانن سبھ اقرار کریسن — توں معبود اساڈا سچا مومن سجدے پیسن
اہل نفاق نصیب نہ ہوسی قوت سجدہ کرنے — کنڈ انہاندی اکڑ جاسی ڈگسن کنڈی پرنے
فر اہل ایماں اگے پچھے ہوسی نور روانہ — ہوسی حکم بہشت لیا ہو دوزخ دھرو میانہ
ملک الٰہی حاضر کرسن جنت اہل ایماناں — جنت محشر سنے وچالے دوزخ دھرن میانہ
اہل ایمان شتابی چلسن جنت طرف روانہ — ہر امت خود نال نبیدے چلسن عالیشاناں
راہ وچہ پاسا اندھیر الٰہی ڈاہڈا دھندوکاری — جنہوں نور ملے سو دیکھے باجھوں نور خواری

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ سورہ حدید

ہر مومن دو مشعل نوروں دیسی پاک الٰہی — ہک اگے ہک سجے پاسے چلسن اوہ ہمراہی
تے جیہڑے گھٹ انہاں تھیں ہوسن ہکا مشعل اگے — جو انہاں تھیں گھٹ اوہ ہک مشعل ہتھ اپنی پھڑ دگے
جو مومن ناقص نور انگوٹھے ناخن ملسی بھائی — اس ایہو نور کریسی روشنائی مشعل ملے نکائی
جو اس تھیں ناقص نور انگوٹھی انہاں بھی دیسیاو — وانگ ٹٹانے رہو نہ ثابت چمکے تے بجھ جاوے
اہل نفاقاں نور نہ ہرگز رہسن وچہ اندھیرے — جانن توبہ جے اہل ایماناں ہوسن چل اگیرے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ط فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ بَابٌ ط بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ط يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ قَالُوْا بَلٰى ط وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ط فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ط هِيَ مَوْلٰىكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ٥ سورہ حدید س ٢٧ پ ۴

بعض منافق نور ہوسی کجھ جھسی نور اتھائیں — کہن پکار منافق سارے اہل ایماناں تائیں

اسیں بھی نال تساڈے آہے دنیا اندر سارے — صوم صلوۃ جہاد بھی کردے ہکدوجے نوں پیارے

جے تسیں نال لیجلو سانوں پل تھیں لنگھ جلائیں — تسیں نباہو تاں اسیں بھی ہکدے نہیں تاں نابنھا ہیں

مومن کہسن نور دو جیدا ایتھے کم نہ آوے — جاہو پچھاں لیا ہوا تھوں نور جتھے ہتھ آوے

یعنی نور ایہ نیک اعمال جو کر اخلاص کمائے — ایتھے منگیاں تساں نہ ملدا جیہا اوتھوں نال نہ لیائے

جدا ایہ بات منافق سنسن جاسن پچھاں بھلیندے — دیکھ ہنیرا مڑ ہٹ آون ہکدوجیتوں کہندے

جو ایہ سب لوک اسانوں ٹالن چلو مگر انہاندی — غیبوں کندہ ہوسی ہک پیدا فرقیا نوں جو ہاندے

ہک دروازہ ہوسی اس وچ مومن داخل ہوسن — اہل نفاق نہ وڑ سکسن وچہ ہو حیران کھلوسن

اندر اس دیواروں رحمت طرف بہشت الہائی — باہر اسدے سخت عذابوں دوزخدی گرمائی

کہن منافق اہل ایماناں سانوں چھوڑ نہ جاؤ — اسیں بھی نال تساڈے آہے دنیا وچہ بھراؤ

مومن کہسن نال آہے پر تساں نفاق کمایا — خالص دلوں ایمان نہ آندا شک شبہ وچہ پایا

بے عقیدے دلوچ رکھے بد اعمال کمائے — حکم خدا پر صدق نہ دہریا مگر شیطان بھلائے
وچ ساڈے حق بریاں کرے طلب فتح کفاراں — تسیں لج انہاندے ساتھی رہو طلب کرو ونج یاراں
بد اعمال نفاق نہ چھوڑیا ہرگز مردیاں تائیں — ہن پچھتایاں کجھ نہ حاصل حکمو ونج سزائیں
دلوچ صدق ایمان جو ہوندا کردا اوہ روشنائی — منہ دی گل تساڈی اتلی ایتھے کم نہ آئی
تاں آتش لاٹاں باہر آون انہاں پکڑ لیجاون — تھلے دوزخ اہل نفاقاں اوہ لاٹاں پہنچاون
جو وچ ہنیرے مسجد جاون طلب جماعت کرڈے — اسدن نور انہاں توں ملسی وچ میدان حشر دے
جے مومن نیک نابینا ہو یا دنیا اندر کوئی — نور ملے اس روز قیامت جیں روشنائی ہوئی۔
جو اللہ کارن نیر چلاون جنگ کرن کفاراں — جو سورہ کہف جمعہ دن پڑہدے ملسی نور بہاراں
ہو مومن توحید جو کلمہ پڑہدا وچ بازاراں — تے ظلموں کری پرہیز جو مومن نور ملن گلزاراں
جو سختی دور کری مومن تھیں دنیا اندر کائی۔ — اس مشعل نور قیامت ملسی خلقت کری روشنائی

صفت پلصراط و گذشتن خلائق بر آن و تفاوت حال مومنین در وقت تجاوز آن

جد پہنچن لوگ کنارے دوزخ ہر کوئی دہشت کھاوے — کھلا نہ رہسی ہرگز کوئی آتش سخت ڈراوے
نفسی نفسی نبی پکارن ہیبت سخت اویہی — ہک پاک محمد امتی کہسی سختی وچ ایہی
پلصراط دوزخ تے پچکی تار واںگوں دسیاوے — والوں نکی تیغوں ترکھی بھیدیاں جی جاوے
دہ سے سالاں راہ چڑہائی وچ روایت آئی — دہ سے سالاں راہ برابر دہ سے سال لہائی
حکم ہوسی چڑھ لنگھو اس پر طرف بہشت سدائو — کہن فرشتے اکھیں میٹو لنگھے ملکہ بھواؤ
فاطمہ بنت محمد لنگھن اہل البیت پیارے — اتھیں پچھے مومن لنگھن عمل موافق سارے

بعضے تیز جو بجلی وانگوں بعضے وانگ ہوائیں ... بعضے وانگ پکھیر واوڈن لنگھسن پل دیتائیں
بعضے اوٹھ سواراں وانگوں بعضے تیز جو گھوڑے ... بعضے جیونکر پیر پیادہ لنگھسن دوڑی دوڑے
بعضے سست پیادے وانگوں بعضے اٹھدے بہندے ... تے کافر ہو منافق سارے دوزخ اندر ڈھندے
جو مومن کم غریب سواراں پاس امیراں جاوے ... اس دا قدم نہ ڈولے پل تھیں ثابت لنگھ سدھاوے
جو سنت راہ نبی دا پکڑے سنت خلق سکھاوے ... اوہ بہت شتابی صحیح سلامت پلدا توں جاوے
جو حکم الٰہی راضی ہوکے منّے دلوں بجانوں ... اوہ صحیح سلامت پل تھیں لنگھی ثابت صدق ایمانوں
تے جو قربانی کردے مومن دنبے بکر گائیں ... اوہ سواری پل پر ہوسی ذبح کرنیدیاں تائیں
جو ذکر الٰہی نال زباناں ہیشے رکھن جاری ... اوہ سب تھیں تیز پلوں لنگھ جاسن نال اللہ دی یاری
نیکاں توں پل چوڑی ہوسی جنگل وانگ کشادہ ... جیوں جیوں نیک اعمال زیادہ تویں فراخ زیادہ
تے جیہڑا دیا بجلی وانگوں پل تھیں لنگھ سدھائے ... کہسن دنیا وچ اساں نوں وعدے رب سنائے
پورے جنت وچ دوزخ ہوسی پل تھیں لنگھسو سارے ... اوہ تا اساں دوزخ نہ پل ڈٹھی پہنچے آدر بارے
حکم ہوسی جد تساں لنگھایا دوزخ سرد کرایا ... توں تہاں نال لنگھادیں ساں نوں فضلوں یار خدایا
تے بعضے مومن جاں پل چڑھسن دوزخ کہسی بھائی ... توں چھیدر لنگھ جو نور تیرے نے میری اگ بجھائی
جس مومن دے دو تری بالک دنیا اندر مردے ... اوہ پل تھیں سوکھا خوشیوں لنگھی بیلے اجر صبیر دے
جو مومن شخص کفاراں کولوں مسلم کسے چھوڑاوے ... اوہ دوزخ وچ نہ داخل ہوسی پل تھیں سوکھا جاوے

بیان حساب محشر و وزن اعمال و کیفیت ترازو قولہ تعالیٰ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ

ہے برحق حساب قیامت وچ میدان حشر دے ... فرمواقف اسدے پل تھیں لنگھسن بعض روایت کردے

تے بعض روایت اندر آیا یکھا پل تے ہوسی
بہت فراخ ہوسی ہر جنگل خلقت سب سماوے
بعضے کہن ترازو ہکو پل بھی ہک ایہائی
تے بعضے کہن ترازو بہتے جو اللہ فرمایا
ہر فرقے دا جدا ترازو پل بھی جدا ایہائی
نال ترازو ملک تلیسن سب نیکی بریائی۔

ست جایں پل اُتے جنگل جتھے خلق کھلوسی
ہر ہر جنگل وچ ترازو نیکی بدی تلاوے
سب خلقت ہک پل نہیں لنگھے زن بھی بچو جائے
وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لفظ جمع دا آیا
یا ہر ہر شخص ترازو تے پل ہوسی جدا جدائی
وچ سجے پلے نیکی پوسی کھبے بدی پوائی

قَالَ اللّٰهُ تَعَالیٰ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝ سورہ مومنون س ۱۸ پ ۲

جس نیکی پلہ بھارا ہوسی اسنوں حرف نہ کوئی
تے جد ہی نیکی بدی برابر اوہ بھی بچی عذابوں
لوڑے ہک نیکی تھولیاویں تا وچ جنت جاسیں
اوہ خویشاں آشناواں تھیں ہک نیکی طلب کریسی
جے فضل کرے ربّ یاں بخشے تاں اوہ بخشیا جاوے
بعضے مومن اس ویلے بھی رکھسن ہمت عالی
محتاجاں نوں نیکی دیسن بدلہ لین نہ کوئی۔
دو شخصاں دے عمل تلیسن ہک روایت ہوئی
تے باس دوجے ہک نیکی ہور سبھے بھایاں

تے جدا پلہ بدیاں بھارا اسنوں خواری ہوئی
تے جد ہی ہک نیکی گھٹ ہوسی آوس حکم جناب
نہیں تاں قدر گناہاں ٹرسیں بچھی باہر آسیں
نا اُمید ہوسی ہر طرفوں نیکی کوئی نہ دیسی
جے عدل کرے تاں قدر گناہاں دوزخ وچ چلا دے
عملاں اُتے نظر نہ دہرسن آس رکھن رب والی
فضل الٰہی دوناں ملسی رحمت ربدی ہوئی
ہک دی ہک نیکی گھٹ ہوسی دوجی ہک بریائی
اوہ پہلا طلب کریسی نیکی بل آشناواں بھایاں

نیکی ہک نہ دیوس کوئی خالی مڑسے نراسا
اوہ دوجا شخص ملس فرا گوں اسنوں حال سناوے
اوہ نیکی میں تینوں بخشی مینوں سونپ خدانوں
درجہ دوہاں برابر ملسی جنت اندر پایہ
وچ ترازو وزن کچیسن دفتر عملاں والے
جو ہیں کو پانی غسل وضو دا خون شہیداں بھارا
بھی گوہا بول تے گھاہ پانی اس نیکیاں وچ تلیسن
بھی تسبیح تحمید جو کلمے سب تعریف الٰہی
جو جو صدق یقین زیادہ نیت خاص حضوروں
ہک مومن دا نو ہور ننوے دفتر بدیاں ہوسی
ناامید ہوسی اوہ مومن دیکھ دفتر بریائی
حکم ہوسی اس حاضر کر ہو دفتر نیکی سندا
جو یا رب ایہ چٹھی کیا تلسی نال انہاں طوماراں
جتھے چاہیں بھیج اتھائیں توں مالک میں بردہ
ایہ چٹھی نال طوماراں تولو ملکاں رب فرماوے
اس چٹھی تھیں بندہ مومن جنت لائق ہووے
ادھا پلہ بھرے ترازو پڑھناں سبحان اللہ
دلوں چہ آکھے واہ نکالی دوزخ آیا واسا
اوہ آکھے ہک نیکی میری مینوں نہ بخشاوے
فضل الٰہی شامل ہووے بخشے رب دو ہاتھوں
بخش کرم دا دو ہیں جہانیں تبہ دون سوایا
تے جو کچھ وچہ عبادت خرچیا وہی تلسی نالے
بھی قربانی گوشت پوست خون تلیسی سارا
بھی گھوڑیاں غازیاں دا ایہ سب کچھ نیکیاں وچ پائین
وزن انہاں دا حد زیادہ ربدی بے پرواہی
نیتوں نیتوں عملاں وزن زیادہ برکت یوں نیت توروں
ہر ہر دفتر بہت درازی نظر جتھوں لگ پوسی
دیکھ طومار گناہاں ڈرسی نیکی یاد نہ کائی
ہک چھوٹی چٹھی ملک لیاون عرض کرے اوہ بندا
مینوں خوار نہ کرنوں یا رب جے میں لائق ناراں
رب فرماوے پاکی مینوں ظلم نہیں میں کردا
چٹھی پلہ مول نہ ہلے دوجا پر جاوے
کلمہ پاک اخلاصوں مردیاں سب تقصیراں دھووے
سارا پلہ پر کر دیسی لفظ الحمد للہ

لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ ایہ بھی پلہ بھردا
جو بہت درود نبی پر بھیجے نیکی پلہ بھارا
بعضے مومن نیکی تھوڑی ہوسی اہن دہاڑے
اوہ پھ ملّے نیکیا نوالے پوسی کرسی پلہ بھارا
انہویں اجر نماز جماعت شان عظیم دسیاوے
ایہ عملاں وزن جو ذکر ہویا سبہ قصہ اہل ایماناں
کفر تے شرک نفاق انہاندے نیکی سبہ گوائی
اوہ شے جنگل جو پل اتے لیکھا ہر ہر جائیں
بھی سبھے قسم عبادت بدنی جو وچہ عمر کمایا
بھی انہاں آداب جو ظاہر باطن کیتے ادایا نائیں
سبہ نمازاں حاضر ہوسن بن صورت انسانی
جو ذکر آدابان بھی تسبیحاں نال درود دعائیں
تے ناقص وچہ جے پڑھیاں ہوسن صورت بھی نقصانی
جے تقصیر ہوسی وچہ فرضاں نفلوں کرسن پورے
فردوجے جنگل اندر ہوسی لیکھا مال زکوتاں
بھی نفلی خیر خیرایت خدمت جو وچہ دنیا ہوئی
فر تریجی وچہ مرکب طاعت جو بدنوں ہو مالوں

بھی صبر مصیبت پلہ بھرسی جے کسے بیٹا مردا
وزن سیاہی اہل علم دے خون شہیداں نیارا
اُچا چیت آوے ہک بدل بھارا وانگ پہاڑے
دینی علم پڑھاون دا اوہ اجر ہوسی انشکارا
جے دوجی طرف آسمان زمیناں تا بھی غالب آوے
کافر ہو منافق عملاں وزن نہ راہگ وا نہ
ہک پر مچھر دا تول نہ نیکی ثابت سبہ بربائی
پہلے وچہ حساب نمازاں روزہ ذکر دعائیں
جو کیا کجھ ادا کیتا وچہ دنیا کیا کر ضایع آیا
تے کتنے نفل نمازاں روزے کیتے ذکر دعائیں
جو کامل پڑھیاں بن سلامت ثابت شکل نورانی
پڑھیاں ہوسن زینت زیور ہوسی انہاں تائیں
انہویں حال روزیدا انہویں ہر طاعت ابدانی
ستر نفل برابر ہوسن ہکی فرض ضروری
صدقہ فطر نذر قربانی کل مالی طاعاتاں
بدنی قسم حساب جو گذریا مالی اندر سوئی
عمرہ حج جہاد جوین بھی ہوسی انہاں سوالوں

۶۸

فرض تیجے جنگل حال دلاں دے خوں نیک خصالوں
زہد یا اخلاص نیت بھی حرص قناعت حالوں

بھی کبر تواضع حال پچھیسی کینہ حسد عداوت
ہور علوم جو دنیا دینی یا نہویں بخل سخاوت

فرض پنجویں وچ خیانت لیکھا جو نقصان بدن دے
قتل جراحت ہکدوجے دا ایہہ حساب کرین کد

فرض چھیویں جنگل نقصان جو مالاں کھویا کسے چرایا
مکر فریب خیانت ٹھگی فاسد عقدوں آیا

فرض ستویں وچ حقوق بنیریاں دی یا ہنجون فرزنداں
حق ہمسائے بھی استاداں خصماں خویشاوندان

بھی حق خواجے ہور غلاماں ہور حقوق حیواناں
ہور حقوق جو ہکدوجے دا ساریاں مسلماناں

ہر جنگلو چہ لیکھا کرکے کاغذ ٹھیک بنین
واہ ہا گھاٹا پورا کرکے رخصت اگاں کرین

ہر جنگلو چہ لیکھا ہوسی ہر ہر بندے تائیں
جس دا پاک حساب ہووے اٹھ پہنچے دوجی نہائیں

تے جیدا لیکھا پاک نہ ہوسی دوزخ وچ وگیسن
کوئی پہلی کوئی دوجے تریجی جتھے قاصر تھیہ ڈھیسن

جس تے فضل الٰہی ہوسی انہوں پار اتارے
لیکھے نال نہ چھٹے کوئی باجھوں فضل غفاری

ہکناں بہت حصے کردیسن اجر اعمالاں دوئے
ہکناں شیطا کرسین ضائع ہوسن ثمن جھونے

ہکناں عمل ہیگانے ملسن آپ نہ مول کمائے
جو ہیں نیکی یا علم سکھایا اجر انہاں ہتھ آئے

یا کسے نیک دلالت کیتی یا دل پوچہ رضائیں
جنہاں اجر کریندیاں ملیا ملسی اسدے تائیں

یا احسان کیتا کہنے اپر دیتاں اوس دعائیں
نال دعائیں اجر ملے احسان کرندے تائیں

پل اپر ست گھاٹیاں اہین بعض روایت آئی
پہلی گھاٹی سوال ایمانوں شرک توحید ایہا ہائی

دوجی گھاٹی سوال اعمالاں تریجی فرض نمازاں
چوتھی گھاٹی سوال زکوٰۃ دا پنجویں ماہ رمضان نیازاں

پنجویں گھاٹی ماں پیو دا حق سنبھاں کنوں چھیوے
چھیویں نسکوۃ بھی ستویں حجوں دولتمنداں تھیوے

جے لکھیا پاک ہووسیں جائیں ہووس پار وتارا	جس نقصان ہووے کسے جاہگ ڈگی تتھے وچارا
جو پہلی گھاٹی اندر ڈگا اُس امید نہ کائی	تے بہندے قدر گناہاں ستر کر یاون پرے ہائی
اُتھے نیک اعمال کریسن یاری صوم صلوٰۃ زکوٰتاں	ہور درود خیرات کرسن پردہ آتش لاٹاں
دہشت ہول اوہا ہوسی کرے آواز نہ کوئی	ہولی گھُس گھُس گلاں کرے خبر قرآنوں ہوئی
سب پیغمبر امت دے حق کرسن کھلے دعائیں	یارب سلّم سلّم کہن امت پار لنگھائیں

بیان حساب مظالم بندیاں از یکدیگر

جو ہک دوجے تے ظلم تعدی رب انصاف کریسی	مظلوماں نوں حق برابر ظالم نیکی دیسی
جے ظالم پاس نہ رہسی نیکی مظلوماں پر پایاں	قدر اندازے حق انہاندے ظالم دے سر آیاں
اتنا قدر عذاب گناہاں ہوسی ظالم تائیں	مظلوماں تھیں ہولا کرسن اتنا قدر سزائیں
انہیوں حکم جے قرض کسے وادتا نہ قرضائی	دانگ اوہے دی بدلے اوسنوں ست سو نیکی آئی
اول حقاں بدلے دیسن نفل عبادت بھائی	پچھے فرض بھی دیسن جیکر نفل نہ پوری پائی
ولدے عمل نہ حقاں بدلے ملسن ہور کسے نوں	ہو ایمان نہ ملسی دوجے نہیں سی نال اوسی نوں
بعضے عالی ہمت اپنا حق معاف کریسن	کئی حصے ودھ حقوں تھیں فضلوں لبھیسن
جے کسی قرض ضرورت کارن دنیا اندر چایا	مر دیوندی نیت سچی ایسپر وقت نہ پایا
اللہ فضل کرم کر لاہے سر اپنے تھیں بھارا	کہنے والیاں فضلوں دیسی تس ہوسی چھٹکارا
قرض ضروری کفن میت نوں یا وچ جنگ تیاری	یا وچ نکاح یا بھکھا ننگا اوہناں کرے پیاری
ہک مومن نوں پکڑ لیاون حشر اندر قرضائی	کہن اس حق اساڈا کھادا کیتی نہ ادائی

توں کیوں نہ دتا حق انہاندا پچھسی پاک الٰہی
ایہہ پر ملی نہ فرصت مینوں سر تے رہیا تدا ہیں
مینوں علم جو دیون نیت اسدل سچی آہی
حکم کرے رب نظر اٹھاں وچ جنت نظری آوے
کہسن یا رب قیمت اسدی سانتھی کتھوں آئی
جو اس مومن تے حق تساڈا بخش اسی نوں دیہو
سب کہسن اساں بخشیا یا رب جنت کرسن ڈیرے
تے جیکر لہنے والا کافر جنت اس نہ آوے
جے فضل کرے رب مومن تائیں سب برہان بخشیسی
حضرت آکھیا اصحاباں نوں جانوں مفلس تائیں
حضرت آکھیا ایہ نہ مفلس مفلس اوہ ایہا ئی
روز قیامت آس کرے وچ جنت لیساں جائیں
کوئی آکھے اس مینوں لٹیا یا کجھ مال چرایا
کوئی آکھے اس مینوں ماریا کیتی بے ابروئی
حکم ہوسی جو نیکیاں اسدیاں حقداراں نوں دیہو
پہلے نیکیاں سب لیجاسن پچھلیاں دا نہ پایاں
فریاداں نوں پچھیا حضرت جانوں لو تریاتوں

اوہ کہسی یا رب معلم نینوں نیت دیون آہی
رب کہسی قرضایاں تائیں دس اسد کجھ ناہیں
اوہ کہسن اساں صبر آوے حق دیوا الٰہی
رب کہسی میں اسنوں دیچاں بل لوہی جس بھاوے
رب کہسی میں ارزاں دیچاں قیمت بہت لگائی
اسدے بدلے جنت لیہو مل اس جنت ایہو
لہنے دینے والیاں سبنوں رحمت ربدی گھیرے
تے نیکی بھی اس ہلسی ناہیں بدیاں بھار جو آوے
جے عدل کرے تاں اسدیاں بدیاں بدلے دوزخ دیسی
یاراں آکھیا نقد نہ جس تے مال اسباب بھی ناہیں
جس بہت نمازاں روزے صدقے نیکی بہت کمائی
اچا چیتی حقاں والے گھیرن اسدے تائیں
کوئی آکھے اس مینوں کٹھا جانوں مار ونجایا
کوئی آکھے اس مینوں گالیاں دیکر عزت کھوئی
جیونکر راضی ہوون اس پر راضی توہیں کریہو
اسنوں پکڑ دوزخ ڈالن گالیاں سب کمایاں
یاراں آکھیا ہیٹی بیٹیا ناہیں مول جنہاں توں

حضرت آکھیا اوتر اوہ جن بالک مول نہ مویا ہے ترے قسم گناہ برایاں پہلا شرک ایہا ئی	اندر حشر وسیلہ گھر دا کارن اوس نہ ہویا اسنوں بخشش مول نہیں ہن توبہ موت جے آئی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِنَّ اللّٰہَ لَا یَغْفِرُ اَنْ یُّشْرَکَ بِہٖ وَ یَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِکَ لِمَنْ یَّشَآءُ ط سورہ نساء پ ۵

دوجا حق بندیاں دے ایہن گون گوناں جو سارے تریجا قسم حقوق الٰہی ترک نماز جو ہوئی جویں شراب یا جھوٹھ ایہی ایہ خواہش وچہ آہی	جان جاں اوہ نہ راضی ہوسن تاتاں نہ چھٹکارے بھی اوہ گناہ جو حق بندیاں اس وچہ پیر کوئی چاہے بخشے چاہے پکڑے بدلے اس تباہی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِلَّا مَنْ تَابَ وَ اٰمَنَ وَ عَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰٓئِکَ یُبَدِّلُ اللّٰہُ سَیِّاٰتِہِمْ حَسَنٰتٍ ط وَ کَانَ اللّٰہُ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا ط سورہ فرقان من ۱۹ پ ۱

بعضے مومن کرن جو توبہ کر کے بہت برایاں سب برایاں بدلے اللہ نیکیاں انہاں دیسی ہک فریاد کریسی یا رب شخص فلانے مینوں اللہ پرسش کریسی اسنوں کو ہن توں ہار رونجایا رب کہیسی توں سچ الایا چل کر جنت ڈیرا ہک ہوا ایویں فریاد کریسی رب پچھے خوبی تائیں اوہ کہسی اپنی رحمت کارن اسنوں ہار رونجایا	رووں بہت گناہوں ڈر دے کر دے نیک کمایاں رب غفور رحیم اوہ بہا دونا فضل کریسی ایتا قتل گوایا جانوں سیہ کچھ معلم تینوں اوہ کہسی یا رب تیر کارن ہیسی توں فرمایا منہ روشن چمکار دے سورج جیہن وہ ہیرا توں کیوں اسنوں ہار ونجایا کیتی جان اجائیں حکم کرے رب پکڑ فرشتے دوزخ وچہ دگایا

بیان حساب محشر حسب اختلاف روایات باعتبار اختلاف احوال و مقامات و بعضے مسائل متفرقات

رحمت والے خالق جنہاں اندر شامل تنہاں حساب سکھالا
فر سب خلقت تکھیں پڑھ کرسی دیکھے ہو نہ کوئی
نیکیاں نامہ جد پڑھ لیسی اللہ ایہ فرماوے
تے جد بدیاں دیواری آوی پرسش کرلیسی
دیکھ گناہاں وچ لوچ ڈرسی کہسی نہال لکائی
تے ہن بھی تاہیں پڑہ کیتا جانے ہو نہ کوئی
فر راضی ہو کر سجدہ کرسی شکر بجالیاوے
اس دا نام حساب یسیرا رحمت فضل آلہی
لیکھے نال نہ چھٹے کوئی نبی ولی سب ڈردے
ہر ہر شے دی پرسش ہوسی اندر روز حشر دے
جو کیہڑی کمیں خرچ کیتی ایہ نعمت رب دی ساری
جو عمل کیتا یا حق تیا پایا کجھ کیتی چوری
ہور مال اسباب حساب ہوسی جو کیونکر ایہ کمایا
ہور زن فرزند غلاماں پرسش کیتی حق ادائی
اول سبھ نمازاں لیکھا بعد ایمانوں ہوسی
ہکی فرض برابر ہوسن ستر نفل ثوابوں
جے فضل کرے اوہ لائق فضلاں جیکر عدل کریسی
بعضے مومن عرسوں نیڑے رسی رب تعالیٰ
حکم کرے پڑھ نامہ عملاں نیکی بدی جو ہوئی
ہیں بہ قبولی نیکی تیری مومن سجدے جاوے
توں اوہ کم کیتا ایہ کم کیتا بندہ سب منیسی
رب کہسی ہیں دنیا اندر کجی تیتھے پردائی
نا کر خوف ہیں بخشے تینوں کل تقصیر جو ہوئی
خلقت جانے شخص وڈا ایہ عزت نال جو آوے
تے جنہوں عملوں لیکھا ہوسی سدا حال تباہی
تے رحمت فضلوں پار اوتارے بہ امیداں کردے
اکھیں کن بھی صحت نعمت جان جہیں ہر دے
ایویں عملوں پرسش ہوسی وڈی نعمت بھاری
جو نال خوشامد حق نہ آکھن جاسن دوزخ موری
بھی کتھے خرچیا حق اس بھریا یا توں حق دبایا
بھی دینی علم پڑھایا یا نہ بھی نیکی سکھلائی
جے فرضاں وچ قصور ہویا کجھ تر نفل وچ پوسی
جے سنت نفلاں نال نہ ہوسی پورا فرض حسابوں
بے نمازاں اینشی حقبے دوزخ وچ سڑ لیسی

اول لکھیا اہو بھار اجے ایتھے ہوئی صفائی
جو ایسے وچ خراب ہویا اس پچھلیاں حال نہ کوئی
جو نبے ۹ امام نمازاں اندر کرے جو خوب دائی
جو کرے قصور امامت اندر غفلت جہلوں کوئی
تے نہیہ چیز اندر پرسش نائیں خوہ حضرت فرماوے
اینویں جانو قدر ضروری جس تھیں بدن نہ کجھوے
بھی ویر پیار حساب ہوسی ہو کس کس نال کنیتوئی
جو رہیا پیاریاں نال عداوت دنیا اندر رکھے
جو سردار تے حاکم قاضی اونہاں عدل نہ چکھیسی
جنہاں عدل انصاف کمایا انہاں اہل نہ کوئی
جو توبہ کرکے قبر نہ توڑے ایسی بخشش پاوے
مومن نائیں چھپے جو کنڈا تو حضرت فرماوے
سختی غم دلگیری تنگی جو دنیا وچ ساری
حضرت آکھیا روز قیامت مینوں رب دکھاوے
امت میری سب تھیں بہتی انت شمار نہ آوے
ستر ہزار اونہاں تھیں جنت باجھ حساباں جاون
ناں او داغ جسی تے لیندے کرن توکل سائیں۔

تاں انشاء اللہ پچھلیاں لکھیاں اندر عزت پائی
فرض بہت تاکید نمازاں ایسے کارن ہوئی
تا ساریاں پچھلیاں ضبط بنا لیسی اجر انتے ڈاہائی
تا سنہاں بھار اسدے سر پر کوشش لازم ہوئی
کھانا پینا قدر ضروری جو نہ بہہ بھکھے وانجاوے
ہو مکان جو سردی گرمی کنوں خلاصی تھیوے
جس وچ پیار اللہ دے کارن اسنوں رحمت ہوئی
تے دشمن رب دے دوست رکھے رحمت اوہ چکھے
بھی حال رعیت دی نگہبانی کنوں سوال پچھیسی
تے جنہاں ظلم تعدی کیتی تنہاں خواری ہوئی
ہو نامے تھیں رب محو کرے انتے شاہد کل بھلاوے
اس ہک گناہ معاف ہووے انتے نیکی بھی ہک پاوے
جتھ ان گناہ اہناں دے بدلے اینویں لکھ بیماری
سب نبیاں دی امت ہر ہر مینوں نظر کراوے
اونہاں نال کناریاں تائیں دھرتی پر ہو جاوے
پھیر ہٹ مڑ مینں منتر جھاڑے شگن بھی نا پٹراون
حضرت آکھیا عرض کیتا میں یا رب ہو ودھائیں

رب کیہا ایہہ ستر واری کیتے ستر ہزاراں
نبی کیہا کجھ ہو الٰہی کرتوں ودھ شماراں

رب فرمایا ستر ہزاراں واری ستر ہزاراں
نوے کروڑ تے چار رب ایہ ہووے وچ شماراں

انہی امت جنت جاوے باجھ حساب عذابوں
جیونکر راضی ہوسیں پیارے کرساں توں بے حسابوں

یاراں عرض کیتا اوہ ہوسن کیہڑے یا عملاں والے
حضرت آکھیا کئی فرقے اوہ ہک شہید نرالے

بھی جیہڑا سکھاں دکھاں اندر وچ شکر الٰہی کرے
تے جیہڑے مومن شوقوں جاگن راتیں نال ذکر دے

جو ظلم سہن صبر کریہن بخشیدیوں بے پایاں
جو کرن تحمل لوکاں تھیں جد تلخی کرن لڑایاں

جو دنیا دا ہی کرن محبت دنیا غرض نہ کائی
جو جاون حج یا عمرے وچ موت انہاں نوں آئی

بھی جو دل حاضر طرف اللہ دی رکھدے سنج صباحیں
جو طلب علم دی وچ ہمیشہ فردے دینی راہیں

جو عورت مرضی وچ خصم دی حکموں باہر ناہیں
جو ماپیاں تائیں راضی رکھن رنج نہ کرن کداہیں

جو مومن خوف اللہ دا رکھن رو رو کر کر زاری
جو دنیا نال نہ رغبت رکھن نال دل کرن پیاری

نا کھانا پینا دو قسماں دا رکھدے لذت کارن
نا دو دو جامے پہن پوشاکاں اندر فقر گذارن

ایہناں عملاں والے جنت باجھ حسابوں جاسن
گونا گونی نعمت خوشیاں جنت اندر پاسن

جو مومن صبر کرن وچ سختی تنگی ہور بیماری
نہ کرن قضا نماز روزیوں وچ ورد وظیفہ جاری

راضی رہن اللہ تے ہر دم کرن بے ادبی ناہیں
تنگی فرحت تے تہیں جانن شرک نہ کرن کداہیں

روز قیامت پاون انہاں نوں بخشے باجھ حساباں
نا انہاں عمل ترازو تولن کھولن نہ کتاباں

جاں صحت ہو عافیت والے ویکھن انہاں شاناں
تا چاہن دنیا وچ ہزاراں دکھ ہوون ابداناں

فر حکم ہوسی دو فرقے ہوون فرقہ ہک کفاراں
دوجا فرقہ اہل ایماناں نیکاں تے بدکاراں

اہل ایماناں تھیں تریٔ فرقے جنہاں خرچ نہ کوئی ۔ ہک شہید جو راہ خدا وچ جان خرچ انہاں ہوئی

دوجا فرقہ عالم جنہاں خرچیا وچ جہاناں ۔ عقل جو اس اللہ دے لئے وچ لکھیں کرن بیاناں

تریجے سخی جو خرچ کیتا انہاں مال اللہ دیکاریں ۔ ایہ آپ بچن ہو نال شفاعت خلق ہزاراں تاریں

تے جو انہاں نیت خاص نہ رہندی کھوٹی نیت آہی ۔ نے سبھے تھیں سخت عذاب انہاں نوں کجھ پناہ آہی

وچ صحیح مسلم دے لکھیا حضرت خود فرمایا ۔ جو ایہ تری فرقے قصہ تنہاں دل نال یاد آیا

اول حکم شہیداں ہوسی جد حاضر رب دے آئے ۔ جو دنیا وچ رب نعمت دتی سب اس یاد کراوے

رب کہسی اس نعمت اندر توں کیا عمل کمایا ۔ او کہسی میں راہ تیرے وچ دتی جان خدایا

رب فرماوے راہ میرے وچ نہیں توں جان ونجائی ۔ تیرا قصد جو کو شجاعت میری کرن وڈیائی

لوکاں دا ایہا در آکھیا ہن تیرا اجر نہ کوئی ۔ اس پکڑ فرشتے دوزخ سٹن محنت ضائع ہوئی

حکم ہووی فر سخی لیاون نعمت رب گناوی ۔ توں کیا کجھ عمل کمایا اس وچ اسد ایہ فرماوے

سخی کہے میں راہ تیرے وچ مال اسباب لٹایا ۔ جتنے راہ نیکی دے آہے ہر ہک خرچ کرایا

رب کہسی توں میرے کارن دام نہ دتا کوئی ۔ سخی سدا ون کارن دتا لوکاں سدیا سوئی

ہن ایتھے اجر نہیں کجھ تینوں دنیا وچ لیوئی ۔ اس پکڑ فرشتے دوزخ سٹن محنت ضائع ہوئی

فر عالم قاری نائیں لیاون نعمت رب گناوی ۔ اس نعمت وچ توں کیا کجھ کیتا رب سچا فرماوے

عالم کہے میں علم پڑھایا لوکاں نوں سکھلایا ۔ قاری کہے قرآن میں پڑھیا لوکاں خیر پڑھایا

تیرے کارن محنت کیتی دینہ تے رات خدایا ۔ رب کہسی توں میرے کارن نا کجھ پڑھیا پڑھایا

تیرا قصد جو آکھن مینوں لوگ عالم یا قاری ۔ سو لوکاں عالم قاری سدیا ناہیں اجر دو باری

پکڑ گھسیٹ فرشتے سٹن وچ دوزخ وچ عذاباں — بدنیت دی بہت خرابی لکھیا وچ کتاباں

بدنیت جو علم پڑھائیں بناں فلانے جہا — مجلس وچ برابر اسدے بیٹھاں نیت ایہا

اتنا پڑھاں جو دم نہ مارے کوئی اگے میرے — یا سب کرن رجوع میرے ول دنیا دار چنگیرے

ایہ تریوں نیتاں بریاں ایہن اللہ اساں بچاوے — بدنیت دی محنت ضایع الٹا دوزخ جاوے

تے نیت نیک علم دے اندر طلب رضا ربانی — بھی عمل کراں خود لوکاں دساں سدھا راہ حقانی

اتے مسئلہ دینی حق بتاواں باجھوں ریاواں — نال خوشامد دنیا داراں وچ گھٹ ناہ بناواں

بے ظالم کولوں خوف کسے نوں جے میں حق سنائیں — مینوں ظالم مول نہ چھوڑی کرسی جان اڑائیں

جو آکھے حق تے ماریا جاوے خود حضرت فرماوے — ایہ افضل اکبر وچ شہیداں اعلی درجہ پاوے

یاراں عرض نبی نوں کیتا جے اس حق بتایا — ظالم قتل نہ کیتا اوسنوں بھی کجھ درجہ پایا

نبی کہیا اس اجر نہ گھٹدا جیوں آہا تیوں سو ہیا — دیکرا اجر نہ فیرے اللہ رب دا کرم اوہیا

جد بے فرمانا بے نمازاں حکم عذاباں آوے — چار ابہ فرقے عذر لیاون ہر یک عرض سناوے

حاکم قیدی ہوازاری چوتھا کول غلاماں — حاکم کہسن ملی نہ فرصت اندر کم عواماں

اساں نیانو تھا اس رعیت دیو وچ فرصت ملیا ناہیں — لاچاری تھیں قضا نمازاں ہویا قصور تداہیں

سلیمان نبی نوں حاضر کرکے کہسی رب انہانوں — شغل حکومت اس دے آہا بھی وده تساں نوں

اس کیوں قضا نماز نہ کیتی کوڑے عذر لیاؤ — ایہ عذر قبول نہ مول تساڈا دوزخ اندر جاؤ

ایویں قیدی عذر لیاون اساں مصیبت ہوئی — اندر قید نمازاں پڑھنی فرصت مول نہ پائی

یونس نوں رب حاضر کرکے انہانوں فرمائے — ایہ پیٹ مچھی وچ قید سے ہے سب حکم بجالیائے

ع اپنی قدرت کاملہ سے انکی حفاظت اور پرورش کی ہے

تساں نوں ایسا عذر آہا پر جاں قصور کیتوئے ۔ عذر نہ مول قبول تساڈا دوزخ جا لیوئے
فیر آزاری عذر بناؤں طاقت اساں نہ ہوئی ۔ لاچاری تھیں قضا نمازاں ہو قصور نہ کوئی
ایوب صابر نوں حاضر کرکے آکھے پاک الٰہی ۔ سارے بدن نبے اُس کیڑے سخت بیماری آہی
اس کیوں قضا نماز نہ کیتی ناکجھ حکم عدولی ۔ ایسا عذر تساں کدا ہا کیتی جان فضولی
ایہ عذر قبول نہ ہو تساڈا لائق دوزخ ہوئی ۔ فیر عذر غلام لیاون آکھن ایس مصیبت ہوئی
وس اساڈے کجھ ناہ آہا پئے وس پرائے ۔ پڑھی نماز نہ کماں دیوچہ نیک نہ عمل کمائے
یوسف نوں رب حاضر کرکے انہاں نوں فرماوے ۔ اسنوں قید زلیخا کیتا مندا کم بتاوے
اس میرا حکم عدول نہ کیتا سختی سر تے جالی ۔ اُس دی گل نہ منیں ہرگز اوہ پر پائی والی
قضا نماز نہ کیتی کائی سبھ بجا لیایا ۔ تساں نوں مالک ایسے آہے کیوں تساں فرض بجایا
تساں حکم میرا قدر نہ جاتا کوڑے عذر بناؤ ۔ ایہہ عذر قبول نہ مول تساڈا دوزخ اندر جاؤ
جو کر ہی نصیحت لوکاں تائیں پدارہ بناوے ۔ جتے منے ایس نصیحت کوئی ربدا ولی ہو جاوے
اوہ منبر نوری اپر بہسی اندر روز حشر دے ۔ نبی شہید کرن اس لیاں آیا دیچہ خبر دے
جو دینی علم سکھاوے لوکاں بہسی منبر سونے ۔ جو گنبد رپلے دیوچہ دہر یا جڑے جواہر چنے
سندس استبرق دا سوچہ پردے فرش وچھاوے ۔ ایہہ دووی قسم بار یکاں گاہڑا دیبے سند کے آئے
ہک گردن دوزخ وچوں نکل مندی شکل ڈراوے ۔ تر نیہ ٹولیاں نوں ڈھونڈاول جو تصویر بناوے
دوجا اللہ باجھ جو پوجے مشرک شرک بناوے ۔ تریہ بجا کرے جو ظلم غریباں خونی پکڑ لیجاوے
ہک ہو ہی گردن دوزخ وچوں نکلے کرے پکاراں ۔ کتھے اوہ جو ناہ نصیحت سندے نال ہکاراں

تے جیہڑے قول اقرار کریندے گئے بیوفائی
جو کافر نال انکار بھرناہ ایمان لیائے
تے جنہاں اللہ ہک پچھاتا نبی نہ منیاں کوئی
جو بعضیاں منن بعض نہ منن حشر ہوسن ترائے
اوہ پانی کارن ترلے لیسن خدیو چہ ڈھہسن
ہک بڈھی بدشکل کریسن حاضر وچ حشر دے
حکم ہوسی تسیں اسنوں جانوں سارے کہن نائیں
جس کارن تسیں ہک دوجے تے خاطر رنج کریندے
بھی عداوت ٹھگی چوری سب اس کارن آہے
دنیا عرض کریسی یا رب دوست کتھے میرے
بھی خویشاں نال عداوت تورٹی منیوں کر کے پیاری
حکم ہوسی بہ دوست اسدے نال اسیدے جاون
تے جنہاں دین پیارا کیتا دنیا پچھے لائی
صفت انہاں دی آکھ سناواں دنیا پیار نہ کردے
کرن پرہیز حراموں شبہیوں ڈاہیم طلب حلالی
تے حسد عداوت ہول نہ رکھن نہ چاوڑ وڈیائی
تے دین اندر جو طعنے کردے چاوڑ نال وڈیائی
بھی غفلت جہلوں رہے جو کافر جنہاں پکڑ لیجائے
یا بعضے منتے بعض نہ منتے دوزخ جا ہک ہوئی
دوزخ بھکھ دسیا وانہاں پانی بھلوا پائے
اوہ ایمان اونہاں دا دھوکھا بدلہ بھکھ پائیسن
جے دنیا وچ دسیندے لوکاں ویکھدیاں ہی مردے
رب کہسی ایہ دنیا اوہا جس گھتے بدرا ہیں
بھی اسدے کارن خویشاں بھایاں خویشی توڑ رہندے
دوزخ اندر ڈالو اسنوں ہوسی حکم الٰہی
جنہاں میرا ساتھ نہ چھوڑیا حکم چھوڑ لونے تیرے
بیٹھو جدا نہ کریں انہاتوں ہن اوڑک دیواری
جنہاں دنیا کارن دین نہ تجیا اس دے پچھے ول
اوہ دنیا نال نہ جاسن اسدن انہاں صفت ہنڈائی
جے دنیا اوہ کرن نہ شادی جاوے غم نہ سردے
تے خویشاں نال نہ توڑن خویشی رلمل کھاون نالے
تے حق الٰہی دبن نہ رکھن جیکر دنیا پائی

بیان شفاعت انبیاء و اولیاء و صلحا و اطفال

و ذکر موجبات شفاعت و اسباب حرمان آن

ہے برحق شفاعت نبیاں ولیاں بھی علماواں
ہور شفاعت عملاں نیکاں روزے ہور نمازاں
جنہوں رب اجازت دیسی کرسی اوہ شفاعت
پنجیں جائیں حق شفاعت اول وچہ قبر دے
نبی ولی ہو صالح بندے کرن شفاعت عذاباں
دوجا وچہ میدان حشر دے عام خلائق کارن
جان سیہ پیغمبر مرسل ڈرسن مارے دم نہ کائی
تیجا عام شفاعت ہوسی بعد حساب سزائیں
سبہ علما اولیا کرسن انبیاں تابعداراں
ہک عاصی نوں پکڑ فرشتے دوزخ طرف سدھائے
اس دے پاس لیجاو میں نوں کہے فرشتیاں تائیں
عاصی کہے میں وز فلانے تینوں طعام کھوایا
جاں اوہ نیک پچھانے اسنوں سنکر تبہ نشانی
حکم ہووے میں بخشیا اسنوں ندہ قبول دعائیں
چوتھا جاں وچہ دوزخ ڈالن بدکاراں گنہگاراں
پنجواں جانو وچہ جنت داخل ہوون مومن سارے

لڑکیاں حافظ ہور شہیداں بھی مومن صلحاواں
صدقہ ذکر تلاوت عمرہ حج جہادی سازاں
باجھوں اذن شفاعت ناہیں مذہب سنت جماعت
جو سورۃ ملک بھی آیت کرسی ہور اعمال بھی کردے
نیکاں پاس پوریو میت اولی وچہ کتاباں
ختم نبیاں کرن شفاعت کبری جن پکارن
تا حضرت ختم نبیاں کرسی پچھے ذکر جو ہوئی
ہر ہر نبی شفاعت کرسی امت اپنی تائیں
بھی مومن نیک شفاعت کرسن جو خویشاں کاراں
راہ وچہ ہک بہشتی ملسی عاصی اوس پچھانے
عاصی کہے تو جاتا میں نوں کہے بہشتی ناہیں
یا مسواک یا پانی دتا یا کوئی کم بنایا
تجدید ہے کے کر دعا ہیں رب کرے مہربانی
چھٹ عذاباں جنت اندر دوزخ ہوئے اوہ جائیں
ختم نبیاں کرے شفاعت نال کلی ابراراں
نال شفاعت اعلی درجے پاون خویش پیارے

لکھیا وچہ تکمیل شفاعت کتنی وجہیں ہووے	اول ویکھ قیامت ہیبت خلقت کنبے رووے
نال شفاعت ختم نبیاں لوک آرام کرین	دوجہا وقت حساب کسی نوں جو تنگ پکڑ کرین
چھوٹی وڈی بات تکھیں ہوسی سخت حیرانی	کرے شفاعت شافع آکھے یارب کر آسانی
فضلوں کرن رعایت انہوں کرن حساب سکھلا	تریجا جدا غالب ہوسی دفتر بدیاں والا
پکڑے چلسن دوزخ دیول کرے شفاعت کوئی	رب قبولے بخشے انہوں رحمت شامل ہوئی
حضرتؐ کہیا شفاعت میری ہوسی یا تنائیں	نیک وچ جنت علوں یاں ہیں بخشائیں
مین جہیاں بدکار انہوں امید شفاعت والی	نیکاں آہن فضل دی ہوسی سادا حضر توالی
کرے پرہیز جو کفر شرک تھیں مومن گیا جہانوں	اوہ نت دوزخ وچہ رہے جیں کلمہ پڑھیا بجانوں
بھانویں لکھ گناہ کبیرہ اوڑک جنت جاوے	جے بریایاں بدلے سارن جدکد باہر آوے
کافر مشرک دایم سڑسن کرے شفاعت نہ کوئی	جے سو کرن شفاعت اسدی بخشش مول نہ ہوئی

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ لِکُلِّ نَبِیٍّ دَعْوَۃٌ مُسْتَجَابَۃٌ فَتَعَجَّلَ کُلُّ نَبِیٍّ دَعْوَتَہٗ وَاِنِّیْ اخْتَبَاْتُ دَعْوَتِیْ شَفَاعَۃً لِاُمَّتِیْ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَۃِ فَھِیَ نَائِلَۃٌ اِنْ شَاءَ اللّٰہُ تَعَالٰی مَنْ مَاتَ مِنْ اُمَّتِیْ لَا یُشْرِکُ بِاللّٰہِ شَیْئًا ۔ مشکوۃ ص ۱۸۶

شرکوں کرو پرہیز ہراو نیڑے مول نہ جاؤ	تد کیں کرن شفاعت حضرت بخشش بدی پاؤ

ذکر اعمال موجبہ شفاعت ۱۰

حضرت کہیا جو کرے زیارت میری وچہ حیاتی	یا کرے زیارت قبر میری دی جیکوئی بعد مماتی
جو پڑھے دعا یہ بانگوں پچھے جو شہود ایہائی	حق شفاعت انہاں کارن میرا پر آئی

81

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَآئِمَةِ اٰتِ مُحَمَّدَانِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَانِ الَّذِيْ وَعَدْتَّهٗ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ۔

رَوَاهُ الْبَيْهَقِيْ كَذَا فِي الْمِشْكٰوةِ وَغَيْرِهَا ۔

جو پڑھے درود صبح ہو مغرب مومن دس دس واری
جو پنج نمازاں پچھے پڑھدا ایہ دعا کر پیاری

اَللّٰهُمَّ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِيْلَةَ وَاجْعَلْهُ فِي الْمُصْطَفَيْنَ مَحَبَّةً وَّفِي الْعٰلَمِيْنَ دَرَجَةً وَّفِي الْمُقَرَّبِيْنَ دَارًا ۔

بھی دوچ مدینے رہے جیکو نی دکھ قضیئے جالے
بھی سبھے مومن وچ مدینے مکی رہنے والے
بھی جیہڑی پڑھن درود جمعے نوں بینہ قرأت ڈوہیرے
حضرت آکھیا انہاں شفاعت ہو سی ذمے میرے

ذکر افعال موجبہ محرومی شفاعت

جو منکر ہوئے شفاعت تھیں بد مذہب بد عنوانے
اوہ سبھ محروم شفاعت کولوں رہسن ننگ نشانے
جو حاکم ظالم شرع موافق نیاؤں نیاس کردے
جو دل وچ آوے نیاؤں نبیڑن شرع خیال نہ دھردے
تے غیر شریعت سخن جو بولن ہٹکیاں مول نہ رہندے
ایہ سبھ محروم شفاعت کولوں وچ کتاباں کہندے
ہک ہور روایت اول کرسن نبی شفاعت سارے
بعد انہاں تھیں عالم کرسن جیہڑے رب دے پیارے
فیر شہید شفاعت کرسن فیر مؤذن ہوئی
جو اللہ کارن بانگاں آکھن دنیا طمع نہ کوئی
جاں عالم عابد حاضر ہوسن وچ جناب الٰہی
عابد حکم ہوسی وچ جنت جو نہ حاجت آہی
حکم ہوسی علماواں تائیں ٹھہر ولیس انہاں ئیں
کرو شفاعت تا بعد اراں بھی شاگرداں تائیں
عالم اوہ جو ربّ دے کارن دینی علم پڑھیندے
عابد اوہ جو سبھ کجھ چھوڑن ربّ نوں یاد کریندے

۸۴

عابد ہمت دنیا اندر اپنا آپ بچاوے
بدلہ اسدا روز حشر دے اول جنت جاوے

عالم ہمت آپ بچے ہور خلقت بہت بچاوے
سوئی بدلہ آپ بچے ہور بہتی خلق چھڑاوے

کرے شہید شفاعت خویشاں ستر دو بدکاراں
تے جو نہہ جنبیاندی حاجی کرسی جیہڑی لائق ناراں

جو دنیا اندر مومن کردا لعنت اہل ایماناں
اس ہول شفاعت قبول نہ ہوسی کارن ہفیراناں

بھی مومن عالم بہشتی جیہڑے کرسن بہ شفاعت
کوئی کدھی کوئی جو نہہ ہنجاندی کوئی وڈی جماعت

کوئی وستی کوئی شہر محلے کوئی وڈے قبیلے
بدکاراندی کرن شفاعت بنسن نیک وسیلے

جو اہل ایماناں طفل نبالغ دنیا اتے مرے
تلے عرش دے بابیاں تائیں سبہ شفاعت کرے

جیہڑے نبالغ لڑکے موئے دنیا تے ہوسن
جنت دے دروازے اتے کارن عرض کھلوسن

حکم ہوسی وچ جنت جاہو لڑکے کہن ناہیں۔
جد ماں باپ اساڈے جاسن جاساں اسیں تداہیں

مڑ مڑ حکم انہیں ہی ہوسی ایہو عرض کرسن
رب رحیم کریسی رحمت ماپیاں نال لے وسن

بھی ماہ رمضان شفاعت کرسی صورت خوب بناوے
جنہاں روزے رکھے اسو چہ انہاں نوں بخشاوے

کھیسی کھادن پیو نفس شہوت ہیں انہاں بند کرایا
اس دن کارن روزے رکھے ایہناں بخش خدایا

بھی انہیں کریسی قرآن شفاعت کہیں رات جگایا
اس دن کارن پڑھیں مینوں اسنوں بخش خدایا

جو خویشاں نال پیوندی رکھدے رحم انہاں بخشاوے
بھی کعبہ حجر شفاعت کرسی حج عمرے جاوے

کرے امانت انہاں شفاعت جنہاں سنبھال پہنچائے
ایویں کلمہ پاک شفاعت وچ حدیثاں آئی

بیان شفاعت بعد از در آمدن در دوزخ و کیفیت آن بحکم حبیب
احادیث صحیحہ معتبرہ

جو پل تھیں لنگھ سلامت جلسن وچ میدان کھلوسن
امت احمد وچ انہاندے ہوسی قدر چوتھائی ،
ہکدوجی تے راضی ہوسن کینہ بغض نہ کوئی ۔
فر حضرت احمد لے ہتھ کنجی در جنت دا کھولے ۔
حال امت دا کرن تلاش وہین فرشتے ساراں
سنکر خبر ہوسی دلگیری پاک نبی دے تائیں
فر حکم ہوسی سرچا پیارے تیری سوال قبولاں
حکم ہوسی کڈھ دوزخو چوں امت اپنی پیاری
نال نبی دے ہو پیغمبر کرن شفاعت سارے
نال فرشتے لیکر حضرت دوزخ جان کنارے
آپو اپنے دوست پیارے دیہو پتہ نشانی
بھی ہر اک کرے شہید شفاعت سنر شخصاں تائیں
سے علما اولیا شفاعت کرن موافق شاناں
بعضے سارا شہر چھوڑاون بعضے سب قبیلہ
بھی مومن نیک شفاعت کرسن قدر موافق سارے
جد جو دا قدر ایمان والی سبھ خلقت باہر آئی
فر دوجی وار تلاش کرسی بدا خاص پیارا

پہلے پچھلیاں کھلے اوڈیکن سبھ اکٹھے ہوسن
ہکدوجے نوں ظلم تعدی بخشش کرن صفائی
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ خبر قرآنوں ہوئی
امت نوں کر داخل جنت دوزخ فیر اگولے
جو دوزخ وچ امت تیری سٹھ دی لاکھ ہزاراں
سجدے پیکر ست وی یہاڑے کہسی حمد ثنائیں ۔
کرسی عرض جو یا رب امت بخش ظلوم جہولاں
جیدے وچ ایمان ہووے ہک جو دانہ مقداری
ہر اک اپنی امت کارن کرسن عرض نیارے
کہسی حضرت یاراں تائیں کر ہو یاد پیارے
دوزخو چوں کڈھ لیاون انہاں ملک نورانی
وہ جنہاں ندی کری شفاعت جا فظا نہیں جائیں
بعضے سیاں ہزاراں کرسن بعضے لاکھ جواناں
تے چار سیاں ندی کرے شفاعت جا جی تہیئے
آپو اپنے یاراں خویشاں بھی آشنا پیارے
تاں امت احمد سبھ امتاں تھیں قدر رہوسی تہائی
جو سبھ امت ہن باہر آئی یا کوئی ریہا وچارا

کہسن ملک جو دوزخ اندر باقی اجے ہزاراں
کڈھ دوزخ تھیں امت اپنی حکم ہوسی رحمانوں
پھر حضرت کہسی نبیاں ولیاں اصحاباں علماواں
یاد کرن سب تنی بناون کڈھ کڈھ ملک لیاون
فر سجدے دا ہی کرے نلایش پاک حبیب الٰہی
فر سجدیوں پچھے عرض کریسی اذن ہوسی رحمانوں
فر اگے وانگوں نال نبیاں یاراں تابعداراں
اس شفاعتوں پچھے امت احمد دو ترہایاں
فر اہل ایماناں وچوں رہسی دوزخ وچہ نہ کوئی۔
اللہ ہک پچھاتا انہاں شرک نہ مول کیتو نے
حضرت طلب اذن دی کریسی انہاں شفاعت تائیں
کافر مشرک طعنے کرسن دوزخ وچہ انہاں نوں
اوہ جھگڑا الجھت ہوئی تساں ضایع وچہ توحید جو کردے
جوش کرے فر غیرت ربدی قسم کہے فرماوے
فر قدرت دی مٹھ دوزخ وچوں بھر کے باہر نکالے
آخر روز حشر دے جو ہے سال پنجاہ ہزاراں
سب دوزخ تھیں نکل جسے سڑ بل ہوئے کوئلا
نزت انہاں دے جسے ثابت تارے باہر آون۔

فر اوہ نویں وانگوں سجدیوں پچھے کرسن عرض نگاراں
جس دل اندر ہک رائی دا قدر راہی ایماناں
یاد کرو سب تابعداراں خویشاں یار اشناواں
اتھیں پچھے امت احمد سب تھیں نصف ہوون جاں
کہسن ملک اجے وچہ دوزخ امت بہت تباہی
کڈھو جس تے ادنٰی ذرہ ہے لوچہ ایماناں
کڈھ دوزخ تھیں باہر لیاون خلقت لکھ ہزاراں
ہک تاہی یہ نبیاندی امت خبراں آیاں
مگراں قدر قلیل جنہاں نوں نبیاں خبر نہ ہوئی۔
تابع کسے رسول نہ ہوئے خبر نہ مول ہویو نے
حکم ہوسی ایہ صدنہ تیری ہیں انہاں پچھوڑا ہیں
جو اس توحید تساڈی کیا کجھ کیتا نفع تساں نوں
ہن اسیں تے تسیں برابر سارے دوزخ وچ سڑدے
جو مشرک نال برابر مومن مول نہ کیتا جاوے
ہانہ چھوڑے دوزخ اندر روک ایماناں والے
اہل ایمان نہ رہسی کوئی دوزخ اندر ناراں
نہر حیات جو در جنت پر اسو چہ ڈالے مولے
جن بد جسموں بدل وچوں باہر ہو دیساون

فر جنت اندر داخل کرسی غم اندوہ و نجاوے
داغ سیاہ ہکسّن گردن اُتے مدت لگ دسیاوے

اہل بہشت انہاں دیتا ئیں کہن جہنم والے
فرشتے پچھے عرض کرن رب نام تے داغ بھی ٹالے

ذکر شخصے کہ بعد از ہمہ مردمان از دوزخ رہائی یابد

جو سب لوکاں تھیں دوزخ چوں پچھے باہر آوے
کڈھ دوزخ تھیں کنڈھے اتے مولا اس بہاوے

جد ساعت گذرے راحت پہنچے عقل ٹکانے آیا
آکھے دوزخ تھیں منہ میرا موڑیں بار خدایا

رب کہسی کجھ ہور نہ منگیں آکھی ہور نہ چاہاں
قول قرار کریسی محکم مڑ سی مکھ پچھاہاں

جنت کول درخت دسیاوس سایہ خوب ہوائیں
وت فریاد کرے یا اللہ مینوں اوتھ پہنچائیں

جے ایہ دتا توں ہور بھی منگسیں اللہ اس فرماوے
آکھے یا رب ہور نہ منگساں قول قرار سناوے

فر اوتھے وچ اگیرے ویکھے ہور عجائب جائیں
بھنے عہد کرے فریاداں یا رب اُتھ پہنچائیں

ایویں ہولی ہولی پہنچے جنت دے دروازے
ویکھے رنگ محل عجائب باغ بہاراں تازے

بھنے قول قرار تمامی بہت کرے فریاداں
جو یا رب کر محروم نہ مینوں فضلوں بخش مراداں

جنت وچ کر داخل مینوں رب رحیم کریماں
اذن کرے رب داخل ہو وچ جنت دیکھ نعیماں

دل وچ کہسی جنت لوکاں کیتی بہت آبادی
مینوں جاہگ کتھوں ملسی جنت وچ کشادی

رب فرماوے جاہگ وافر تینوں کمی نہ کائی
میں تیری کارن ایہ بنائیں جاہگ دیکھ کھائی

دل وچ بار نہ آوے ہنسوں آکھے رب حماناں
میرے نال کریں ٹھٹھا توں ہیں رب جہاناں

اس بولے سخنوں راضی ہو ظاہر ضحک کھاوے
آکھے خواہش کرے جیتیں جو تیرے دل وچ آوے

جو کجھ ہوس مراداں دل وچ سبھے آکھ سناوے
تے جیہڑیاں دل وچ یاد نہ آون اللہ یاد کراوے

جان خواہش سوال تمام ہووے اس پر سچا فرماوے ایہ سب کجھ لے تے دس حصے ہو نعمت پاوے
جو دنیا وچہ نہ ڈٹھا سنیھاں نام نشان نہ جانے ایہ ادنی مومن نعمت قصہ اعلیٰ کون پچھانے

بیان رحمت حقتعالی در دنیا و آخرت

سو حصہ رب رحمت کیتی حضرت خود فرمایا ہک حصہ وچہ دنیا دے دنیا آخر تیک ونڈایا
اس ہک حصے تھیں پیار محبت خلقت وچہ پسارا ماواں پتراں بھیناں بھایاں پیار اسی تھیں سارا
انساناں حیواناں ہر وچہ مہر محبت پائی بھلی پیاری محبت اس ہک حصے تھیں آئی
ہک گھٹ سو حصے جو رحمت ایہ حصہ بھی نالے پورا سو کریگا رب روز قیامت والے
ربدی رحمت نال کی نسبت رحمت بندیاں تیرے ہک حصے وچہ سب بندیاں اوہ سو حصے دا سائیں
ماپیاں تے فرزنداں رحمت کوئی قیاس کچھوے آدم تھیں تا آخر تائیں حصہ ہک ونڈیوے
لکھ کروڑاں نیل ہزاراں خلقت انت نکوئی اوس ہک حصے تھیں دریوں ذرہ ہر ہک حاصل ہوئی
اوہ ارحم کل رحیماں اللہ سو حصے دا سائیں ایہو اسیدی ہر دم رکھو منگو نت دعائیں۔
بندیاں کتنوں مراد نہ منگو رب نوں نت پکارو بندہ جدا آکھے یا اللہ حضرت آکھیا یارو
اے بندے میں حاضر اللہ ہر واری فرماوے جواب دیندا رب تھکی ناہیں بندہ ہی تھک جاوے
بعد گناہوں بندہ مومن توبہ کرے جیکوئی شاہد کر کے فرشتیاں نوں رب اسنوں بخشش ہوئی
جو اس بندے دل تھیں جاتا ہے بے صبرا کوئی نال گناہاں اوہ پکڑیندا بھی بخشیندا سوئی
مسلم کری حدیث روایت اللہ ایہ فرمایا تیں بندے سب بھکھے ننگے سبھناں رب اوہ بھلایا
مگراں جس جائیں ہیں پہنائیں رب اوہ دکھائیں ہر حاجت فرمیتھیں منگو کراں قبول دعائیں۔

نہیں دینہ تے رات کرو تقصیراں ہن سبھ بخشنہارا
سبھے بخشش منگیں منگو کرساں پار اوتارا

جاں تریجا حصہ رات رہی نت حضرت خود فرمائے
تد پہلے اسمان اتے رب رحمت گھیر آیا وے

آکھے ہے کوئی بخشش منگیں بخشاں اس تائیں
تے ہے کوئی منگیں حاجت منگے کراں قبول دعائیں

کتھوں تیک بیان کرے کوئی رحمت فضل الٰہی
دنیا وچ نہ اوڑک آوے ہک حصہ جتا آہے

جد سو حصہ ل ورحشر دے رحمت ٹھاٹھاں مارے
تد ابلیس بھی آس کرے دل رحمت وچ پیارے

بیان خوشبوئی بہشت کہ در محشر اہل ایمان رابیاید وکسانیکہ ازان بوئی خوش محروم مانند

پنج سے سالاں پینڈے اتوں بو جنت دی آوے
مومن نیک نصیب حشر وچ کافر ول نہ پاوے

کئی فرقے بدکاراں وچوں جنہاں بو نہ آوے
جو ذمی تائیں قتل کرے بن حقوں مار رنجاوے

جو بڈھا ہو کرے زناہ جو مائی باپ رنجانے
جو کوڑوں دعوی نسب کریں ہیں آکھے نسل فلانے

جو رعیت اتے ظلم کرے یا خویشاں خویشی توڑے
جو پیوے خمر یا مردے گئے نہیں ہرگز جا در چھوڑے

جو تکلیف کرے جو بن کیج کپڑے والاں ہک بناوے
جو ظالم نگاہ دم جا بک رکھے ماریں غریب رنجاوے

جو عورت زینت زینت بنا کر ہر در وچ سدھاوے
ہر در بیگانے ویکھن اس نوں رجھے آپ رجھاوے

جو بہت باریک نشانکا کپڑا زن وچوں ان ویکھیوے
جو دینی علم پڑھے لے نیت دنیا حاصل آوے

ایہ سبھ فرقے وچ حشر دے جنت بو نہ پاون
قدر گناہاں جھلیہ سزائیں اوڑک جنت جاون

بیان اعراف کہ نام جاہیست بلند درمیان دوزخ وبہشت

کافر دوزخ سڑن ہمیشہ کدی نجات نہ پاون
تے اہل ایمان ہتھوں ترے فرقے یک سلامت جاون

فر بعضے پل نہیں دوزخ ڈگن شامت نال گناہاں
تے بعضے وچ اعراف کھلوسن ستوں بیان تنہاں

جنت دوزخ سنے موضع نام اعراف ایہائی ۔
نا اوتھے نعمت جنت کائی نا دوزخ برپائی ،

اہل جنت ہو دوزخیاں دا حال اتھوں وسیاوے
پنجاہ ہزار ورہیدا اوہ دن اوتھے انہاں وہاوے

دوزخیاں دا حال جے ویکھن دہشت خوف سکاوے
جنتیاں ول ویکھن ترسن صبر آرام نہ آوے

ایہہ پر ایہہ تسلی دل نوں دوزخ جاسن ناہیں
پک امید جو جنت جاسن اوڑک جدا کداہیں ۔

دوزخیاں ہو جنتیاں دے نال کریسن باتاں
دوہاں فرقیاں اوہ پچھانن ہر یک دا صفتاں

کہسن سلام بہشتیاں نوں ہو دیہن مبارکباداں
دوزخیاں نوں طعنے مارن کفر نفاق فساداں

جاں دوزخیاں نوں ویکھ پچھانن کہن پکار انہاں نوں
جو لشکر مال ہنکار نہ کیتا ہرگز نفع تساں نوں

فر جنتیاں نول کرن اشارت بہت غریب جو آہے
اوہ ویکھو تسیں حق جنہاں دے قسماں کردے ساہے

جو انہاں رحمت کدی نہ ہوسی ہویا حکم انہاں نوں
وچ بہشتیں نعمت لٹو نہ غم خوف تساں نوں

جنہاں نیکیاں غالب ہوسن جنت جاسن سارے
تے جنہاں بدیاں غالب ہوسن دوزخ جان وچارے

نیکی بدی برابر جنہاں وچ اعراف کھلوسن
تے جنہاں خبر نہ پہنچی نبیاں اوہ بھی اوتھے ہوسن

نا اونہاں شرک نہ کفر کمایا نا نیکی برپائی
وانگ حیواناں کھاون پیون نہ ہو عمر ونجائی

تے جنہاں ہوش عقل نہ آہا مستانے دیوانے
باطل حق نہ کجھ پچھاتا ہوسن اوس مکانے

بعض روایت اندر فرقے ہو تیرے بھی آئے
ہک آپیاں تائیں غصے کر کے علم پڑھن جو جائے

یا نال کفاراں جنگ کری کو ماپیو باجھ رضائیں
یا حج دے نجے کر رنج انہاں نوں گھیرس موت اودائیں

ماپیو وچ خرابی چھوڑے موئے انہاں ترسائدے
ایہہ تریہو وچ اعراف کھاوسن جنت وچ نہ جاندے

برکت علم تے جج شہادت دوزخ وچ نہ سڑسن
جو چھوٹے لڑکے مرن کفاراں وچ اعراف کھلوسن
حضرت عرض کریسی رب برا نہاں کمایا
عرض قبول خداوند کرسی جنت اندر جاون
وچ اعراف ہمیش نہ رہسی ہرگز فرقہ کوئی

ہا پیاں ہا جھ ضاؤں ہرگز جنت وچ نہ وڑسن
فرناں شفاعت ختم نبیاں جنت داخل ہوسن
بریاندی اوڑ لا داہی ایہ مینوں بخش خدایا
خادم اہل ایماناں ہوسن جو غلمان سداون
اوڑک جنت داخل ہوسن بدی بخشش ہوئی

بیان کسانیکہ بحد عقل و بلوغ نہ رسیدند یا خبر انبیا بایشان نرسید و پہچان م دند

بعضے لوگ جو عاقل بالغ دنیا وچ نہ ہووے
یا ہوش آئی پر خبر نہ ہوئی نبیاں تے رسولاں
نہ ڈٹھا نبی نہ سنیاں ناں انہاں خبر کہی علماواں
ہک اگ کنارے جا ہک اوتھے جمع کری رب سارے
توہیں خالق رازق ساڈا مالک دوہیں جہانی
رب کہسن اسیں حاضر آہیں رب سچا فرماوے
ہر فرقہ سن حکم الٰہی ذرہ ڈھل نہ لاون
اوہ آتش ٹھنڈھ آرام سلامت تھیوے باغ بہاری
آکھن یا رب اساں نہ طاقت آتش لاٹاں مارے
رب کہسی اوہ پہلا فرقہ ہے فرمانبرداراں

حق باطل وچ فرق نہ جاتا ہوشوں اگے موئی
بھی معجز باندی خبر نہ پائی ہرگز انہاں کلاں
نہ اونہاں حکم الٰہی پہنچے عقل ہو یا دنیا داں
آکھے میں ہاں رب تساڈا سبھے آکھن آرے
ہیں امر کراں تسیں ہک قبولو حکم ہووے رحمانی
جو اس آتش وچ ہر کوئی آپنے گے چھال لگاوے
اس لاٹاں والی آتش اندر چھال نسنگ لگاون
تے دوجا فرقہ کرن بہانے عذر زباناں جاری
دکھ منہ وراساتوں کرسوں عاجز اسیں بیچارے
بے حکم میرا وچ دنیا سندے کرسے ننگ ہزاراں

90

مین اسں تھیں بہت اسان حکم وچ دنیا بھیجے آہے — جو وحدانیت میری متھوں شرک نہ مول کریاہے
ایہ انس پوند مول نہ سنگے ڈگے دوں بجانوں — اوہ حکم سکھا دنیا والے کرے صدق ایمانوں
تے دو جا فرقہ دنیا اندر جیکر حکم سنیدے — ایہ حکم قبول نہ کرے ہرگز کوڑے عذر بنیدے
نفس شیطان دی تابع ہوندے رسم رسم بلائیں — لکھ حاجت ہو شہوت آفت دنیا والیاں تائیں
انہاں میرا حکم نہ حاضر منیاں لیا عذر بہانے — تا دنیا اندر کیونکر مندے حکم میرا غائبانے
اوہ پہلا فرقہ مخلص بندے جنت جاون سارے — تے دوجا فرقہ بہیقر ماناں داخل ہوون نارے

بیان حساب جنیاں پریاں وحیوانات وکیفیت ثواب جنیاں اہل ایمان

جن پری بھی آدم وانگوں مثل حیواناں ناہیں — بعضے مومن بعضے کافر بے فرمان گنہائیں
وچ سورۃ رحمن اللہ نے وچ ثواب عذاباں — آدم جن برابر رکھے ساریاں وچ خطاباں
جو کافر جن سو وچ جہنم سڑسن شک نہ کوئی — جو مومن جن ثواب انہاں نوں وچ بہشت اماں ہوئی
بعضے کہن بہشت نہ پوسن مومن خاک ہو جاسن — بعضے کہن ثواب ہمیشہ لذت خوشیاں پاسن
ایہہ پر ملک امل نہ ہوسن جنت والیاں جائیں — جو جنت بخشیا خاص اللہ نے حضرت آدم تائیں
اوہ مومن جن سکونت کرسن جنت گرد نواحی — آدن جاون جنت اندر پکڑن نفع مباحی
وانگ رعیت جو روستایاں نعمت شیخ لیاون — کھاون پیون حوراں ویکھن لذت راحت پاون
بعضے آکھن مالک ہوسن جنت اندر جائیں — آدم وانگوں کھاسن پیسن نا کجھ فرق جزائیں
جو آدم جنہاں باجھ خلائق جانوراں حیواناں — انہاں ہکدوجے تے ظلم جو کیتا یا کجھ ظلم انساناں
اوہ ہکدوجے تھیں ہر الیس وچ روایت آیا — جو سنگ والی نے گھوٹی نوں وچ دنیا سنگ لگایا

91

گھوڑی نوں سنگ ملسن اتنا سنگ والی نوں مارے — یا ڈاہڈی ماریا لسے نوں وچ دنیا سمجھ پیارے

اس لسے نوں قوت ملسی ڈاہڈا لسہ تھیسی — اوہ لسا مار کر لیسی اتنی ایویں عدل کجیسی

تے جے انسان ناحق بموجب کیتا ظلم حیواناں — تا اوہ حیوان بھی لیسی بدلہ ظلم کنوں انساناں

جان بدلہ لیکر فارغ ہوسن ڈنگر ڈھگے سارے — جنت دوزخ حکم نہ انہاں ہوسن خاک دو باری

جو راہ خدا وچہ دنیا کٹھے خاک جنت دی ہوسن — ہو کر خاک مراتب اعلیٰ جنت والے پاسن

جو آدمیاں دے کھاون کارن کٹھے نام خداؤں — اوہ خاک جنت دی وچہ ملکر ہوسن اُونی درجیاں

خاک درخت بھی جنت والی خالی نہیں شعوروں — اوہ لذت تھیں محروم نہ ہوون ملیا قرب حضوروں

رہندے خاک زمین وچہ ملکر ہوسن محو تمامی — زمین آسمان بھی ہوسن فانی آدم جن ہدامی

بیان فنا شدن آسمان و زمین و کیفیت فنا زمین و ختم روز محشر و شروع روز مخلود

جد پلصراطوں لنگھسی خلقت کافر ڈگسن سارے — تے مومن پار صراطوں جاکر ہوسن جمع پیارے

ہک میدان فراخ ہوسی اوتھے کرسن بہت صفائی — حق حقوق جو ہکدوجے دا بخشن ہر اک بھائی

خالی زمین رہسی اُس ویلے خاکوں میدہ تھیسی — اوہ جنتیاں دے کھانے اندر میدہ خرچ کجیسی

ہک گاں مچھی اوتھے حاضر ہوسن لڑکر دوویں مرسن — جگر کباب مچھی دا کرکے اوّل قسمت کرسن

فر گوشت سارا گاں مچھی دا کرن کباب تمامی — تے میدے نال رلا کر کھاناں جنتیاں انعامی

اوہ خاک زمین ہو خاک حیواناں خرچ ہوسی اس راہی — کجھ چیزاں رہ جاسن باقی جیہڑیاں اللہ چاہے

اک نبی حضرت اسمٰعیل ڈاچی صالح والی — سگ اصحاب کہف دا تریجا جنت جاسن عالی

کعبہ تے کوہ طور بھی تے پھر مسجد اقصیٰ والا
بھی رَوضے منبر حضرت ﷺ وچکار زمین کمالا

بھی تھماں مسجد نبوی جس تے حضرت تکیہ کردے
صورت خوب جنت وچ دائم ہوسی کارن ہر دے

جاں روز حشر دا پورا ہوسی سال پنجاہ ہزاراں
تا روز خلود دوام شروعہ ناہیں حد شماراں

اس لکھ کروڑیں برہیں نیلیں مول شمار نکوئی
جنتیاں نوں نعمت ہر دم دوں سوائی ہوئی

تے دوزخیاں نوں دکھ عذاباں ہر دم دون سوایا
وچ قرآن حدیثاں ایویں ہرگز شک نہ آیا

مناجات درجناب رب الثریات

اساں فضل تیرے دی آس الٰہی عملاں آس نکائی
خالص عمل نہ چھیتے آوے ہوش صدوکی آئی

دینہہ تے رات گناہاں اندر ساری عمر وہانی
ہو کسی تے عمل ہوسی کجھ منیوں آس ربانی

توں واحد لاشریک الٰہی منیم دلوں زبانوں
تے حق رسول محمد جاتا سچے صدق ایمانوں

ایہ توں ہی فضل کرم تھیں دتا ہیں وچ خوبی ناہیں
بھی توہی فضل کرم تھیں اسنوں میر پنال نباہیں

بخش منیوں ہو ماپیو خویشاں یار آشنا تمامی
بھی امت احمد بھی ہر مومن کل خواص عوامی

دوزخ کنوں اماں کریں اہیں صورت ناہ وکھائیں
بھی تھل گرمی بد بو اسدی تھیں کرکی فضل بچائیں

بیان صفت دوزخ و نام طبقات آں و موجبات درکات آں

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ

یارب بخش بھلیائی نیکی سانوں دوہیں جہانی
تے رکھ پناہ عذاب آتش تھیں بخشیں امن امانی

ہک دینہہ پاس نبی دے آیا جبرائیل فرشتہ
رنگ تغیر خوفوں ہویا پچھیا نبی فرشتہ

آکھیس حضرت دیکھ آیا ہیں دوزخ قہر الٰہی
خوفوں رنگ ہویا متغیر اسدی دیکھ تباہی

حضرت آکھیا دس حقیقت سانوں اسدی ساری
سال ہزار فرشتیاں تایا قوت ساری لائی ۔
وت فر سال ہزار تپایا سرخ ہویا رنگ لالی
دوزخ وچ نہ چانن ہرگز دھند وکار ہنیرا
اوڑک ٹلے دوزخ شکوہ کیتا وچ درگاہ آلہی
حکم ہویا لے ہکدم ٹھنڈا ہکدم گرمی والا
جے چھیک سمی دے جتنا رستہ دوزخ ول کھلجاوے
جو ہلکت غنایاں دوزخ اندر جے ہک مکھ دکھاوے
دوزخ ویکھ فرشتے روندے اکھیں نیر بہاوے
دوزخ طبقے ست الہیا ئی رب تھیں منگ پناہیں
اوسدے اُپر ڈھکن ایہی فلق کہن جس ناہیں ۔
عاصی امت احمد اس وچ کرسن کجھ وسیرا
بھی مشرک نہاں نال شر کیدے نیکی کجھ رلائی ۔
اوہ ڈونگھا بہت عمیق اوہنا جے کجھ وچ سٹیوے
اس دے تھلے ہک گوشے وچ دوجہیدا دروازہ
پہلے طبقیوں گرم زیادہ سخت عذاب جو سارے
ڈونگھا پہلے کنوں زیادہ اوڑک انت نہ آوے

آکھیں حضرت ہیں اوہ جگہ رہدی غضب قہاری
تا اس آتش غضب قہر دی رنگ سفیدی آئی
وت فر سال ہزار تپایا آتش ہوئی کالی
دینہ تے رات بلے نت آتش ہر دم گرم وہیرا
یا رب آتش میری کیتا میرا حال تباہی
گرمیں ہاڑ ہویا وچ دنیا سُرں تھیا سیالا
خلق مرسب گرمی کولوں ذرہ ٹھل نہ لاوے
شکل بری بد بو اسدی تکھیں سب خلقت مرجاوے
جان آدم ہویا فرشتیاں آکھیا اللہ اسیں بچاوے
پہلے طبقے نام جہنم رب دکھاوے ناہیں ۔
یہی پلصراط اوسی تے رہن لنگھن لوگ اٹھائیں
فر نال شفاعت فضل آلہی جنت کرسن ڈیرا
جو بن نبی نوں رہی کیتی یا اس کیتی بہت سخائی
سے پرساندے چلیا جاوا اوڑک ناہ لبھیوے
اوہ دوجا طبقہ نام لظی اس آتش سخت آوازہ
مشرک عرب ہیسی وچ ہوسن بھی کفار نصارے
تھلے اسدے ہے دروازہ حطمہ سخت ڈراوے

ایہ تریجا طبقہ دوجے کولوں سخت عذاب زیادہ
تھلے اس دے ہے دروازہ نام سعیر ایہائی
بھی مشرک سارے اسوچ رہسن آتش قہر آلہی
اسوچ رہسن گبر ہمیشہ آتش پوجن والے
تھلے اسدے ہے دروازہ نام جحیم سدائے
اندر تھلے وچ دروازہ ستویں طبقے ایہی
اسوچ رہن ہمیش منافق سخت عذاب الیماں
جن انسان پائیسن آتش ہو ہو بہار ان تائیں
دوزخ کہسی ہو بھی ہے کجھ قدم ہمیشل آلہی
اُتی ملک موکل ایہن دوزخ اُوپر بھائی "
ایہ اُتی سب سردار ایہن تے تابعدار ہزاراں
ہر دم قوت بدن زیادہ ڈاڈی قدا و نہانڈے
رحمت دلاں انہاندیاں اندر خالق مول نہ پائی
اوہ بیفرمانی کرن نہ ہرگز جو کجھ رب فرماوے
جتنی خلقت دوزخ اندر بعض روایت کرے
ویل الہی ہک دوزخ اندر جنگل قہر آلھی
اس وچ ہوسن بیفرمان جو ترک نماز کریندے
جو منکر نبیاں ہو رہیوداں کارن ہویا آمادہ
جو مال یتیماں کھادن ظلموں اونہاں جا ہک آئی
تھلے اسدے سقر ایہائی سخت عذاب تباہی
ہکدوجے تھیں ڈونگھا ہر ہر سخت عذاب ترالے
جو کسی پیغمبر دین نہ منتے جاہک اس وچ پاوے
ہاویہ نام ایہائی اسدا آتش سخت اجیہی
توں رکھ پناہ اسانوں اس تھیں رب رحیم کریماں
رب فرمیسی دوزخ توں تھیں بھر لوں اجے یا ناہیں
رکھسی وچ کہی بس آتش ایہا خواہش آہی
جو سنبھانو چہ سردار ایہی تس مالک نام ایہائی
رب پیش دوزخ تہیں پیدا کیتے سال ہزاراں
ہک موڈھے تہیں دوجے تائیں پینڈے برسانڈے
صورت بُری طبیعت کڑی مہر نہ دل وچ آئی
اوہ ذرہ فرق نہ ہرگز کرے حکم قہر جد آوے
انہاں ہین انگشتاں مالک پکڑن لکھاں ہر دے
گوتاں گون عذاباں اس وچ سٹسن لوک تباہی
جو قول اللہ دے سچ نہ جانن مال زکوۃ نہ دیندے

(دیکھو صفحہ ۹۶)

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَیْلٌ لِّلْمُطَفِّفِیْنَ الَّذِیْنَ اِذَا اکْتَالُوْا عَلَی النَّاسِ یَسْتَوْفُوْنَ ۝ وَاِذَا کَالُوْھُمْ اَوْ وَّزَنُوْھُمْ یُخْسِرُوْنَ ۝ اَلَا یَظُنُّ اُولٰٓئِکَ اَنَّھُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ لِیَوْمٍ عَظِیْمٍ یَّوْمَ یَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ سورۃ التطفیف س ۳۰ ر ۲

جو وہ گھٹ تولن سودے اندر دیندے گھٹ تولیندے — لیندے پورا یا وہ تولن اندر ویل جلیندے

جو لوگ وڈے گلے منہ تے ہور تے پچھے ہکوا لاون — بھی خلقخواراں نوں ملک الٰہی اندر ویل وگاون

دوزخ ہکا ویل ایہا ای ایڈا پتھر ڈالے کوئی — چالی سال ہیٹھاں جاوے تھلے پہنچے سوئی

پون لہو زرد آب جو وگسی جباں کنوں کفاراں — تتا سخت نہایت گندا چلسن ندیاں نہراں

ہکدا نام غساق ایہا ای ہک غسلین سداوے — ہک آشام نے غی ہکیدا اللہ نام بتاوے

جے ہک پیالا اس پانی تھیں دنیا اپر آوے — سب خلقت بدبو اسدی ہو گرمی تھیں مر جاوے

ہکو بہت تلاوے چشمے کھوہے دوزخ اندر ٹوے — جب الحزن ہی نام ہکی دا یعنی کھوہ اندوہے

ہک طینۃ الخبال ایہی ہور نام حمیم ایہا ای — آتش تھیں وہ پانی تتا خبر حدیثیں آئی

جاں ہو تھان پاس لیاون انہوں کافر تے سارے — ڈگ پون ہوٹھ سبھ وڈے ہوسن واننگ پہاڑے

اوہ تتا ہو ٹھہرے کجھ آکھیں تلواں ڈھینی سینہ — سُج زبان کری تنگ منہوں ڈے بہت کمینہ

سنگھوں ہیٹھ جاں وجے پانی آندر اوہ جلاوے — اوجھ آندر کر ٹکڑے ٹکڑے مخرج کنوں چلاوے

ہک غذا بیا ہائیں سر پر کافر دے اوہ پانی — گل کر آندر اوجھ وجوں نکلے مخرج تہائی

ہکو زمہریر ایہی ہک جاگہ سڑی حد نکائی — بر فوں وہ ایہی اس سڑ دی سخت عذاب ایہائی

ہک دوزخ وچ پہاڑ ایہی اوہ نام صعود سداوے — ستر سال تے چڑھے کوئی کافر تا اس اپر جاوے

کفار اتنوں مار فرشتے اوپر اس چڑھاون	پھر اوتھوں دھک لوڑھاون ہیٹھے رہن ڈردے آون
پھیر چڑھاون پھیر لوڑھاون ایہو حال وہاوے	اوہ تاں سخت جو ہتھ دھرے گوئی رکھیا نہی کجاوے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰى وُجُوْهَهُمُ النَّارُ سورہ ابراہیم س ۱۳ پ

دوزخ وچ بری پوشاک جو اتھیں ننگ بھلاواری	تے جیون تھیں کھواری بہتر مرنا ویکھ خواری
تیں رب دے گل وچ گندھک رال منڈلے	بھڑکے اگ بجھے کدائیں جتھے ساڑے گالے
فرش فروش وصف آتش دی آتش چھت لوارا	جے ہک بھاراں اتے رکھن گالے ترت پہاڑاں

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى أَذٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ۝ إِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ۝
إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْ أَصْلِ الْجَحِيْمِ ۝ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوْسُ الشَّيٰطِيْنِ ۝ فَإِنَّهُمْ
لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ۝ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيْمٍ ۝
ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيْمِ ۝ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا اٰبَاءَهُمْ ضَآلِّيْنَ ۝
فَهُمْ عَلٰى اٰثٰرِهِمْ يُهْرَعُوْنَ ۝ سورہ والصافات س ۲۳ پ ۳

دوزخ اندر کھانا تھوہر ہے ضریع ایہا وی	پیٹ اندر جس کھاون آندر ہرگز ہے نکانی
اوہ تھوہر اصل جحیم اندر رب قدرت نال اُپائی	اس دے آکھے اندر شر انگوں جتھے خبر قرآنوں آئی
اوہ کوڑی سخت زہر تھیں جس تن نہ پوے دریائیں	سینہ دریا خراب ہوون اوہ کھانا کافر تائیں
بھکھے مرے کھاسن اسنوں بھرسن پیٹ ہنجار	وند زبان لبان جھڑ پوسن آندر اوجھ وساروں

قَالَ اللّٰهُ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّوْمِ ۝ طَعَامُ الْأَثِيْمِ ۝ كَالْمُهْلِ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ ۝ كَغَلْيِ
الْحَمِيْمِ ۝ خُذُوْهُ فَاعْتِلُوْهُ إِلٰى سَوَاءِ الْجَحِيْمِ ۝ ثُمَّ صُبُّوْا فَوْقَ رَأْسِهِ

مِنْ عَذَابِ الْجَحِيْمِ ۝ ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْكَرِيْمُ ۝ سورہ حم الدخان س ۲۵ پ ۲۵

اوہ ترامے گل وچ انگ شتم چہ کرسی جوش قہر دا
اتوں پانی آتش تتا پین سخت زہر دا

جو کوڑا گھاہ ضریع سدا وے سخت کنڈے ہو خار دل
آتش تھیں اوہ گرم زیادہ گندا ہے مردار دل

کوڑا ایلوے کولوں زیادہ بھکھے مردے کھاسن
حلقوں ہیٹھ نہ لنگھے پھاسے پانی نال لنگھاسن

پانی ہنگس کو بیہے اوہ ملک لیاون پانی
آتش سڑدا پین سبھ کجھ دیسی مخرج تہائی

کفر شرک جو دنیا کردے ہو شراب جو پیندے
ایہ عذاب قیامت نوں وچہ لکھی حدیث سنیندے

ہک مقام غضبدا ہی اوتھے رہسن بنجازی
ہو زنا لواطت کرن نہ تو یہ رہسن اسوچہ بازی

جو بین شراب بیاج جو کھاون دین کوڑ گواہی
ہو عاق بھی اسوچہ پوسن سبھ کرن نہ ترک تباہی

جو ربدے قول نہ سچے جانن کرن نہ فکر حساباں
ہین حمیم غساق شراباں رہسن وچہ عذاباں

سپ اٹھوئیں بہت بلائیں دوزخ وچہ خواری
بعضے گردن اُٹھاں جیڈی بعضے جویں پہاڑی

ڈنگ اٹھوئیں بعضے اپڈا رکھ کھجور مثالاں
زہری سخت جو درد ہکی دا کہی نہ چالی شالاں

بعض لقاراں جیتی وڈے وانگوں احد پہاڑے
چمڑہ موٹا ترے منزل تک آتش پلو چہ ساڑے

ظاہر باطن پلو چہ ساڑے تھیوی جیوں انگیارے
پلو چہ سٹر بل ہون انگیاری پلو چہ مڑ فرسارے

ایہو حال ہمیشہ گذرے کدی نہ کمی عذاباں
ستر ہزاراں واری بدلے ہکدینہ رات حساباں

جو مشرک سچ قرآن نہ منن شرکوں باز نہ آون
دیرٹوں گھت زنجیر وہانوں منہ تھین ہا ہر لیاون

ستر گزاں زنجیر ہوسی اوہ ہرگز بہت درازی
جے ہکا کڑی پہاڑاں رکھن گل کر ڈون پازی

ہو کنڈے بہت زہر دے مارے تیز جویں تلواراں
بھی کتے شیر درندے گدڑ دوزخ وچہ ہزاراں

کٹ کٹ ماس اپہناں دا کھاسن تس داہ نہ کائی منگی موت ملسی ہرگز سخت ہوئی رسوائی

بیان سوال کردن کافراں ملائک زبانیہ را و مالک را وعرض کردن ایشان بدرگاہ پروردگار عزّ و جلّ

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ وَقَالَ الَّذِیْنَ فِی النَّارِ لِخَزَنَۃِ جَھَنَّمَ ادْعُوْا رَبَّکُمْ یُخَفِّفْ عَنَّا یَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَکُ تَاْتِیْکُمْ رُسُلُکُمْ بِالْبَیِّنٰتِ قَالُوْا بَلٰی قَالُوْا فَادْعُوْا وَمَا دُعٰٓؤُا الْکٰفِرِیْنَ اِلَّا فِیْ ضَلٰلٍ ۵ سورہ حم مومن س ۲۴ پ ۳

کافر وچ عذاباں سڑسن کیسن سال ہزاراں عاجز ہو کر ملکاں تائیں کرسن عرض پکاراں

جو کر دعا خداوند سانوں ہکدن دیوے آسانی ہکدن کر تخفیف عذابوں فضل کرے رحمانی

کہن فرشتے نبی تسانوں نیا وچ نہ آئے انہاں کفر شرک تھیں منع نہ کیتا خوف عذاب سنائے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ کُلَّمَآ اُلْقِیَ فِیْھَا فَوْجٌ سَاَلَھُمْ خَزَنَتُھَآ اَلَمْ یَاْتِکُمْ نَذِیْرٌ قَالُوْا بَلٰی قَدْ جَآءَنَا نَذِیْرٌ فَکَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰہُ مِنْ شَیْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِیْ ضَلٰلٍ کَبِیْرٍ ۵ وَقَالُوْا لَوْ کُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا کُنَّا فِیْٓ اَصْحٰبِ السَّعِیْرِ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِھِمْ فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِیْرِ ۵ سورہ ملک س ۲۹ پ ۱

کافر کہسن نبی آئے نے قہروں بہت ڈرایا پر شامت نفسوں اساں نہ منیاں جو کجھ انہاں سنایا

اساں کہیا کجھ رب نہ بھیجا تساں طوفان بنایا دلوں بنا کر مسلے کوڑے ربدے ولوں لایا

تسیں آپ وڈے گمراہی اندر لائق سخت سزائیں بہ اقرار کفر دا کرسن بد اعمال ادائیں

جے اوتھے بات رسولاں سنکر سمجھ قبول کریندے چنگے بخت اساڈے ہوندے دوزخ اج نہ پوندے

کہن ملک نفع تساں ہن تے سوکر دپکاراں	ہرم سٹر سو نفع نہ کرسی مول دعا کفاراں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُم مَّاكِثُونَ ۔ سورہ زخرف پ

فر نا امید انہاں تھیں ہو کر کہن مالک تائیں	آکھے آپ ہوت اساں نوں تے دسیو ور بلائیں
سال ہزار پکارن اوکن کجھ جواب نہ آئے	اوڑک کہسی مول نہ مرسو ایہا حال وہاوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ ۝ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِن يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۝ سورہ مومن ۔ س ۲۴ ۔ پ ۲

فر بہجاراین وچ دوزخ کرسن رب اگے فریاداں	اول کہن اقرار کیتا اساں رب کفر فساداں
ہے کوئی راہ جو نکل اتھوں جائیے کویں رہائی	رب فریسی نت اتھائیں لیسو عوض کمائی ۔
دنیا وچ جد ہک اللہ تیں کردے لوک دعائیں ۔	شرکوں تیئیں تساں نہ کیتی رکھیاں کفر ادائیں
جد مشرک غیر پکارن اوہ جن تسیں امنا کردے	ہن وی دوزخ وچ ہمیشہ رہسو بدلے اس کفر دے
فر دوجی واریں کہسی یا رب جو کیتا سو پایا	جو تیرے ولے سنے آہے سچ سچ دسایا
اسیں اگلے وَدیاں تکھے لگ ساں نوں انہاں بھلایا	ہن تیر حکم امناں کرے دنیا بھیج خدایا
رب کہسی تسیں دنیا اندر نبیاں تائیں کہندے	جو ساں نوں رہن قبول اتھائیں جتھے اگلے رہندے
اوہ اگلے مشرک نال تساڈے دوزخ اندر سارے	ہن انہاں ساتھ کیوں چھٹوں جاہو بانو اوہ بلارے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ۝ اِلٰی قَوْلِہٖ تَعَالٰی فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ

فیر بھی اک واری کہسن جو ایہہ بھلے یار خدایا | بھل اساڈی بخش الٰہی بھلیاں بخش خدایا
ہن دنیا وچ بھیج اساں نوں کریئے نیک کمائی | اساں حشر نشر اکھیں ڈٹھا ٹھیک یقین صفائی
تیں وچ عذاب ہمیشہ رہسو ایہناں فرما کے | جیونکر ایہہ دن تساں بھلایا ہویں تیں بھلائے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ط أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ه فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ط سورہ فاطر س ۲۲ پ ۲

فیر چوتھی واری کہسن یارب کر فریاد پکاراں | دوزخ وچوں کڈھ اساں نوں دنیا بھیج پکاراں
نیک اعمال کمایئے جیونکر لائق تدھ رضائیں | مندے عمل جو اگے کیتے ہرگز کریئے ناہیں
رب کہسی ہیں عمر تساں نوں دنیا وچ ودھائی | جیکر تیں نصیحت سنسے ہن اوہ بات وہائی
گھلے بنی تساں نوں اپنے دوزخ خوف سنائے | چکھو ہن عذاب اتھائیں جیونکر ظلم کمائے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ه رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ط قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ه إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ه فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتّٰى أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ه إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ه

سورہ مومنون س ۱۸ پ ۲

پنجویں واری پکارن کافر کر اقرار گناہاں | غالب اساں ہوئی بدبختی قوم رہے گمراہاں

یا رب کدھ اسانوں ایتھوں فیر نہ پرا کرائیں
جے فیر برا کرائیں اینویں ظالم وڈے ہوائیں

سال ہزار کرن فریاداں اوڑک جھڑکی آوے
دور ہوو وچ چپ ہو کر سڑ ہو بولیا تساں نہ بھاوے

فر انہاں امید ہوسی ہرگز ہوون سخت نراسے
رب کہسی ہک فرقہ آہے بندے میرے خاصے

جو کہندے آہے بار خدایا اسیں ایمان لیاۓ
بخش گناہ اسان کر رحمت رحم تیرڈی وڈا آہے

تسیں انہانوں ٹھٹھے کردے میرا ذکر بھلایا
تسیں انہانوں ہسدے آہے ہن انہاں لہ پایا

اج انہاتوں جنت ملیا بدلے اس صبر دے
سبھراداں حاصل ہویاں عیش بہشتیں کردے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْاَرْضِ عَدَدَ سِنِيْنَ ۝ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْئَلِ الْعَادِّيْنَ ۝ قَالَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا لَّوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَّاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ الخ سورہ مومنون س ۱۸ پ ۲-

رب کہسی تساں دنیا اندر کچر کُ عمراں پائی
آکھن ہکا دیہہ یا کم دیہہ نہیں اندک مدت آہی

سانوں یاد نہیں کجھ پچھو جنہاں گنتی آوے
رب کہسی ہیں سب کجھ معلم مینوں کون بتاوے

مدت عمر نہایت اندک دنیا وچ تساں آہی
ایہہ پر تساں اندک جانی خوشی اتھائیں چاہی

دوزخ وچ نہ عمر نہایت اوڑک انت نہ کوئی
اسدی نسبت ساری دنیا اندک مدت ہوئی

سمجھے تسیں جو اساں ایتھو بازی نال اپلائے
روز قیامت حاضر ہووڑ وچ ظن نہ لیاۓ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ

شَیْئٍ ط قَالُوْا لَوْ هَدٰنَا اللّٰهُ لَهَدَیْنٰكُمْ سَوَآءٌ عَلَیْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا

مَا لَنَا مِنْ مَّحِیْصٍ ٥ سورہ ابراہیم س ۱۳ پ

فر آکھسن وچہ کرسن جھگڑا تابعدار جو سارے ۔ متبوعاں سرداراں گوراں طعنے کرن وچارے

جو اسیں تساڈے پچھے لگے وچہ سمجھ سیانے ۔ ہن کجھ حیلہ کرو مٹھاؤ قہر عذاب ربانے

اوہ کہسن اسیں آپ جو بھلے کیہا دس اساں نوں ۔ جے رب ہدایت ساں نوں کردا کر دے اسیں تساں نوں

ہن اسیں تسیں برابر دوزخ اندر لسن جا نکھائی ۔ جزع فزع یا صبر کراہیں نفع نہ ہر گز رائی

بیان نزاع اہل دوزخ با شیطان و گفتگوئے الشان در دوزخ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَقَالَ الشَّیْطٰنُ لَمَّا قُضِیَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ فَاَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِیَ عَلَیْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّآ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِیْ فَلَا تَلُوْمُوْنِیْ وَلُوْمُوْٓا اَنْفُسَكُمْ مَآ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُصْرِخِیَّ اِنِّیْ كَفَرْتُ بِمَآ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ ط اِنَّ الظّٰلِمِیْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ط

جمع ہوسن وچہ دوزخ کافر انہاں شیطان بولاوے ۔ ہک اچے تخت آتش والے چڑھ کر سد سناوے

کافر سارے اس دن اوچہ ظن بھلیائی ۔ جو ہے سزا اساڈی کرسی کجھ تدبیر رہائی

کہسن لوگ جو دنیا اندر ساں نوں تدھ بھلایا ۔ ہن کجھ حیلہ دس خلاصی سختی گھیرا پایا

کہے ابلیس جو اللہ کیتے وعدے سچ تمامی ۔ ونے بھیج قرآن کتاباں کل بیان احکامی

بھیج رسول تساں نوں بھیجے جنت راہ دکھایا ۔ تے ہی شیطان تساڈا دشمن ظاہر آکھ سنایا

ہیں خطاں جیہڑی گھلی نہ پیغمبر کوئی — نا کسے اوپر غلبہ کیتا گل بھی کدی نہ ہوئی

نا کسے باہوں پکڑ میں کیہا کرتوں ایہ بربائی — نا کسے نیکی کردیاں ہٹکیا ظاہر بات سنائی

ہیں وسواس دلاں توں چا پایا دتی آید راہی — جو اوہ تساں تھیں نہ ہو سکے مشکل حکم الٰہی

پیو دادے دی رسم نہ چھوڑو سٹر یناں ل نباہو — جو کچھ حال انہاں دا ریہی تسیں بھی اوہو چاہو

حال قیامت کیتے ڈٹھا نا کوئی اوتھوں آیا — عالم مسئلے لوں بناون بھاو سانس فرمایا

تساں رسول قرآن نہ منیا صدق یقین نہ کیتا — تے ہیں دشمن دیاں وسوں اوہنیں اندا اندر لیتا

ہن منیوں نہ کجھ کرو ملامت کر ہو اپنے تائیں — میں بھی بھلا تسیں بھی بھلے دھو سب سزائیں

ناں میں توڑنت تساں چھڑاون وچ آس نہ رکھو — نا تساں نوں میں چھڑاون سکدا جو کیتا سو چکھو

جیدا ایتھن جواب شیطاناں توں ایہ سب کفاراں — ہکدوجے نوں کرن ملامت طعن ہزاراں

تابعدار کریسن لعنت گرداں تے سرداراں — ہکدوجے دی ذمی لاون بدراہی بدکاراں

پر اس جھگڑیوں نفع نہ کوئی نا کجھ راہ خلاصی — ہر ہک ناہیں ملک لیجاون جو اس جاہگ جاصی

دوزخ قہر خدایاں کولوں منگو نت پناہاں — ہتھ نچھوڑا رودہنا تو ایہ کرو گناہاں

جو ایتھے خوف خدادیوں رودے ایتھے خوف نہ کوئی — نا دو خوف نہ امن دوہاری خبر حدیثوں ہوئی

ایتھے دنیا وچ جو ڈردے اوتھے ڈرسن ناہیں — تے جیہڑے دنیا وچ نڈردے اوتھے ڈرسن بھاہیں

رووں انہاں نہایت ناہیں اکھیں نیر سکاون — سکے نیر تے لہو وگاون توں ندی ہو جاون

گلیہن چھن شگاف اس نیرن جیونکر قلعاں کھایاں — لہو سلسل ندیاں چلسن وچ حدیثاں آیاں

فر انہاں ندیاں وچوں پیسن کافر تریہ بر لائے — جے ہک بہشتی اودنیا آوے گندوں جگ مر جاوے

جے ہک پیالہ پانی اتھیں وچ دریا ملاوے
دوزخیا توں کہن فرشتے ہن کیا رو وبھائی
ہن جو داہر کری تساڈی سدّ دوست کوئی
لے لے نام پکارن لگسن خویشاں تے اشناواں
بعضے وڈھی تیز نوں سدن کر کر گریہ زاری
چالی برس پکارن کوکن اونہاں خبر نکائی
جو یارب ساڈے خویش پیارے آہی شخص فلانے
اوہ جنتے ہن بلا اساتوں حکم الٰہی آوے
ہک دروازہ جا فلانی وچ تماشہ کریو
ویکھن حال خراب اونہاندا گونا گون بلائیں
سن آواز پچھانن یاراں لوک جو دوزخ والے
گلیں زنجیر جہنم والے وچ ہتھاں ہتھ کڑیاں
جو ہیں تسیں وچ دنیا آہے ہندے ہاک نکالے
اگوں کہسن دوزخ والے رو رو کر کر زاری

اوہ گندہ تھیئے قیامت تائیں ہتیا کدی نجاوے
دنیا وچ جے روندے تاہن کیوں ہوندی سوائی
کہن وچ بہشتاں پہنچے دوست آہے سوئی
بعضے ہیو دادینوں سدن بعضے بھین بھراواں
تسیں جنت پہنچے چھڑو اسانوں وچ عذاب خواری
ہکدن اہل بہشتاں کرسن سیتقیں سوال عطائی
جنت وچ نہ اوہ دسیون پہنچے کِت ٹکانے
دوزخ وچ اہین سبھ ہندے ویکھو دل بھاوے
ویکھو حال اونہاندا جا کر جے دل خواہش ہر یو
کے کے نام پکارن ہر ہر جو دا اشناواں تائیں
چڑھن پہاڑاں اُپر سارے ویکھن کوہن سنگھالے
ہکدوجینوں گلاں پچھن پیر ہن سڑیا جڑیا ہن
کس گلوں تسیں دوزخ پہنچے ہک غضب بانی
جو اساں نمازاں مول نہ پڑھیاں جھلی تد خواری

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ۝ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۝ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ۝
مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ۝ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۝ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۝
وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ۝ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ۝ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ۝
فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۝ سورہ مدثر س ۲۹ پ ۳

ترجمہ: ہر جان بسبب اپنی کمائی کے جو اس نے عمل کیا، گروی ہے مگر داہنے ہاتھ والے یا اہل سعادت وہ باغوں میں ہوں گے، سوال کرتے ہیں گنہگاروں سے کس چیز نے پہنچایا تم کو دوزخ میں، کہینگے نہ تھے ہم نماز پڑھنے والے اور نہ ہم کھانا کھلاتے تھے مسکین کو اور انکار سے گھس پڑتے تھے ہم گھسنے والوں کے ساتھ اور ہم جھٹلاتے تھے بدلے کے دن کو یہاں تک کہ ہمیں موت آئی، سو ان لوگوں کو سفارش کرنے والوں کی سفارش فائدہ نہ دیگی ۱۲ منہ

105

نا اساں طعام غریباں دتا نا دا زکوٰۃ نہ کیتی ۔ تے اساں لوک نصیحت دیندے دلوچ کدی نہ لیتی

بات حقانی مول نہ منّی باطل وہم ٹکائے ۔ بعث قیامت جزا سزا تھیں سب انکار لیائے

کفر شرک دیاں کولوں تائب مول نہ ہوئے ۔ ساری عمر انیویں ہی گذری ایسے حالت موئے

جو کرن نصیحت دنیا تے اسیں انہاں تھیں کسدے ۔ دشمن جانی دلوں بجانوں جیہڑے نیکی دسدے

تے جنہاں توں اسیں منکر آہے نال گمان بھلائی ۔ دلوچ ظن جو مشکل ویلے واہر کرسن کائی

کسے اساڈی وات نہ پچھی ہرگز خبر نہ لیتی ۔ ہن ہی عرض تساڈی اگے جے تساں شفقت کیتی

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَنَادٰی اَصْحٰبُ النَّارِ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيْضُوْا عَلَيْنَا مِنَ الْمَآءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّلَعِبًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسٰهُمْ كَمَا نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ رکوع ۸ سورہ اعراف

بھکھ تریہ نے جگر جلایا مدت بہت وہانی ۔ تھوڑوں بعد نہ کھادا اینہا طعام ملیا پانی

نعمت بہت تساں تے اوہ ہرگز کمی نہ کائی ۔ پانی طعام اساں کجھ بھیجو شفقت کر ہو بھائی

کہن بہشتی منع کیتا اساں دنیا وچ بہتیرا ۔ پر تساں نصیحت ہک نہ منّی دوزخ کیتا ڈیرا

حکم اللہ دے تساں نہ منے انیویں عمر گذاری ۔ ہن کی وس کسے نوں آپے جھلّی تساں خواری

طعام شراب بہشت تساں پر رب حرام ٹھہرایا ۔ وس اساڈے کجھ نہیں تساں جو کیتا سو پایا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۗ قَالُوْا نَعَمْ ۚ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ۘ سورہ اعراف

فرکہن بہشتی دوزخیانوں وعدے اللہ والے	ساڈے حق ہو گیہ سچے خبر دیہو تسیں حالے
اوہ تساں بھی وعدی حق پا گہن یا کجھ فرق دسیا یا	تاروروکہن حق ہوی سبہ ذرہ فرق نہ پایا
فرکرکے خوب شرارت آتش اونہاں جھک لیجاوی	لوک بہشتی ویکھ تماشا ہر کوئی گھرنوں آوے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى يٰاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا

اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ؕ سورہ حجرات ۔ س ۲۶ پ ۴۷ ۔

حکم الٰہی ہوسی لوکاں ہیں تساں آکھ سنایا	جو متیھوں بہت ڈرے سو فضل وچہ قرآن بتایا
ایہ گل تساں قبول نہ کیتی اپنی ہور بنائی	جو قوم فلانی افضل اشرف دوجی بری ٹہرائی
تساں شرافت نسبوں جاتی چاوڑ تے وڈیائی	نسب غرور دیں عمل نہ کیتی میری بات بھلائی
جو میں اکرم آپ بنائی انہاں اکرام کرلیساں	جے دنیا وچہ غریب نمانے ایتھے جنت دیساں
جو دنیا وچہ عبادت میری کرے نالے ڈرے	ہن اعلیٰ درجہ وچہ بہشتاں عیشاں خوشیاں کردے
تے جنہاں میرا حکم نہ منیاں نسباں شان غروروں	ہن دانگ سگاں مردار پھردے دوزخ وچہ شروروں
جسنوں کمی عذاب نہایت کفار اتھیں ہوسی	تس پیر انوچہ آتش جتی سختی کولوں روسی
ہانڈیوانگ دماغ جو اسدا جوش کرے آشکارا	دوزخی آکہن ایہ جیہا کوئی ہور نہیں سکھیارا
تے اوہ آکھے جو میں جیہا دکھیا ہور نہ کوئی	جو کافر سخی یا دوست نبیاں اس ایہ حالت ہوئی
یار اسعال نبی نوں کیتا ابوطالب جد مویا	تیری خدمت شفقت دا کجھ نفع بھی اسنوں ہویا
حضرت آکھیا گیٹیاں لگ اس اہن دکھ سنراییں	نہیں تاں شامت کفری سڑدا سر تا پیراں تائیں

بیان حال عاصیاں از اہل ایمان و ذکر بد اعمال موجبہ درکات دوزخ نعوذ باللہ

ا؎ اللہ تعالیٰ نے فرمایا اے لوگو بیشک ہم نے تم کو ایک مرد اور ایک عورت سے پیدا کیا اور تمکو ذاتیں اور گوتیں بنایا تاکہ ایک دوسرے کو پہچانو البتہ زیادہ عزت والا تمہارا نزدیک اللہ تعالیٰ کے زیادہ پرہیزگار تمہارا ہے بیشک اللہ تعالیٰ جاننے والا خبردار ہے ۱۲ منہ

۲؎ یہ حدیث نعمان بن بشیرؓ کی صحیحین میں مروی ہے (مشکوٰۃ) ۱۲ منہ

۳؎ صحیح بخاری میں ابن عباسؓ سے مروی ہے کہ پیغمبر صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم نے فرمایا ہے دوزخیوں میں سے ہلکا عذاب ابوطالب کا ہے اور اس سے آگ کی دو جوتیاں پہنی ہوئی ہیں کہ ان کی وجہ سے اسی کا دماغ جوش مارتا ہے ۱۲ منہ

اہل ایمان[۵] جو دوزخ پیسن شامت نال گناہیں
بعضیاں گٹیاں تائیں آتش بعضیاں نالِ لکھراں
وضو والے لنگ نہ سڑسن جیہڑے لوک نمازی
جو دوزخ وچ منافق کافر ہوسن ٹول شریراں
جو عاصی امت بنی محمدؐ دوزخ اندر جاسن
مالک سوہے[۶] ال انہاں نوں کرسی کون تسیں ہو بھائی
کہسن اسیں قرآن پڑھیندے دنیا اندر آہے
حضرت علی کہیا جو مومن شرک نہ ہرگز کردے
روز قیامت دوزخ جاسن منہ نہ ہوسن کالے
نہ ہک سنگل وچ نال شیطاناں ناہ حمیم پیاون
ایہہ دُنیا وچ نمازاں پڑھدی تدے عنایت ہوئی
ہر ہک گناہاں لیسن بدلہ دوزخ وچ سزائیں
بعضے سو سو سال رہسن وچ بعضے سال ہزاراں
جس رب نبی دے حکم تمامی منّے دلوں بجانوں
اس بھاویں لکھ گناہ بریاں دُنیا وچ کمایاں
جس رب رسول نہ سچا جاتا شرکوں باز نہ آیا
جو بدعت شرک بریایاں کرکے فر تائب ہو میا

بعضیاں گرمی اگ حماماں استھیں زیادہ ناہیں
بعضیاں سیناں موڈھیاں تائیں یا گل تائیں خبراں
بھی جبینہ شہادت کلمہ والی ایہہ بھی رہسی تازی
منہ کالے بدصورت ہوسن گلو وچ طوق زنجیراں
منہ کالے انہاں مول نہ ہوسن گلو وچ طوق نہ پاسن
جو دوزخ وچ نسّا ڈِٹھی ایسی صورت نظر نہ آئی۔
نال گناہاں دوزخ پہنچے کردا رب جو چاہے
بہت گناہاں کرن بریایاں تو یہ باجھوں مردے
اکھ نہ نیلی گلیں نہ طوق نہ جامے گندرف والے
نہ دوزخ وچ ہمیشہ رہسن اوڑک باہر آون۔
تے جیہڑے مول نہ پڑھن نمازاں انہاں حال نہ کوئی
کوئی ساعت کوئی چار پہر کوئی ہفتہ ماہ چھمائیں
بعضے دنیا سال برابر ست ہزار شماراں
تے کفروں شرکوں آپ بچایا مومن گیا جہانوں
اوہ چھٹ عذابوں جنت جاسی اوڑک خبراں آہاں
اوہ دوزخ وچ ہمیشہ سڑسی جے لکھ عمل کمایا
سب گناہ اس اللہ بخشے جنت لایق ہویا

۱۰۸
۵ یہ حدیث مسلم کی روایت سے مشکوۃ شریف ... میں ہے ۱۲ منہ
۶ دوزخ کے داروغہ فرشتہ کا نام ہے ۱۲ منہ

بیان کسانیکہ دیگران را کفر و شرک و بدعت و بدکاری مے آموزند

جو منداکم سکھاوے لوکاں جادو جوا چوری — چوپٹ نرد زنا لواطت ٹھگی رشوت خوری

یا بدعت یا شرک سکھاوے بھنگ شراب افیموں — یا کائی ہور برائی یا کجھ بد اخلاق ذمیموں

جتنے سبہ شاگرد برایاں کرسن آخر تائیں — اوہ سبہ شاگرداں نال برابر استاد و سزائیں

بھی اپنے عملے بدلے سر سی بھی شاگرداں عاماں — ایویں کم جو نیک سکھاوے لے ثواب تماماں

جو کم برے اشراف کرن سلطان امیر وزیراں — یا پیر فقیر یا سید قاضی فاش کرن تقصیراں

انہاں ویکھ غریب مریدتے جاہل کردے سبہ برائی — جے منع کرے کوئی باز نہ آون سند بزرگاں پائی

اوہ ودیں فرقے دوزخ سٹرسن کچھ پاسن سارے — فرمانبرداراں اونہاں پھٹکاراں طعنے مارنہارے

اسیں ریس تساڈی کرکے ڈبے دوچہ سمجھ جنگیرے — جے منداہوندا ایہ کیوں کردے دس لوگ بھلیرے

جے معلم ہوندا دنیا اندر تسیں بھلے خود راہوں — کیوں اسیں مگر تساڈے لگدے کرن سوال الاہوں

جو دو نا کریں عذاب انہاں نوں آتش وچہ خدایا — بدعت شرک نفاق بر برسانوں انہاں سکھایا

حکم ہوسی تساں ہر ہر نوں نا دو کھاں کمی نکائی — کیوں تسیں مگر انہاں دے لگے میری بات بھلائی

جو عالم پاس امیراں مسلے نال خوشامد کرے — سندھ ہارانہ دس اونہاں طمع لانوچہ ہرے

کہن اوہ امیر خدایا سانوں انہاں بھلایا — اسیں مندے کم کریندے جھلوں اونہاں ناحق تبایا

اسیں بھاویں کیہا ایراکریندے سانوں شاباش دیندے — بھلے برے وچہ فرق نہ دسدے برا بھی نیک بنیندے

انہاں تاں خوشامد سانوں دو بیا دونال انہاں جلائیں — رب فرمیسی سبہناں وچ نار گھت کسے سزائیں

تسیں کیوں مگر انہاں دے لگے کم نہ منے میری — جے حکم شرع دے تابع چلد جنت کرنے ڈیرے

بد صحبت دی شامت کولوں قہر الٰہی آوے
حضرتؐ حکم زناں نوں کیتا صدقہ دیہو بھائی
تاں اک عورت نے عرض کیتی کی شامت ہی اساں نوں
ساری عمر جو نال تساڈے کرے کوئی بھلیائی
نعمت اندر شکر نہ کردیاں صبر نہ وچ بلائیں۔
شخص ہوسی اک دوزخ دے وچ روّے باہر ڈالے
دوزخی آکھن کون اہی ایہہ سخت ذلیل نماناں
جیہڑا اساں نصیحت کردا آکھن اسنوں ساری
کہسی جو میں کہیا تساں نوں آپ نہ کیتا مولے
علموں نفع جے عمل کچھوہی نہیں تاں نفع نکوئی
دینی علم نہ پڑھی جو جاہل پڑھسے قوت آہی
مرد جو سونے زیور پہنن سونا گرم کریسن۔
بھانڈے چاندی سونے دے وچ جو کوئی کھاوے پیوے
جو جھوٹھا خواب ہرگز ڈٹھا لوکاں آکھ سناوے
جے چھپ کر گل دوجے شخص کرے سنیدا چوری
جو جاندار صورت مورت دنیا وچ بناون
جے دنیا وچ زناون زانی توبہ کرسن ناہیں

ایتھے اوتھے دوہیں جہانیں بد صحبت پکڑاوے
میں بہت تساں نوں دوزخ اندر ڈٹھا وچ رسوائی
حضرتؐ آکھیا گالیاں لعنت بہت تساں نوں
جے ہکا بات تساڈی موڑے دہو سب چنگیائی
مال لوں جے سختی پہنچے صبر نہ تساں ادائیں
فرسی گرد جو گدھا خراسی قرے خراس دوالے
جا کر ویکھن سب پچھانن جو ہے شخص فلاناں
ایسیں گناہیں دوزخ ڈگے نہ کی بنی پیارے
تے جس تھیں منع تساں نوں کیتا اوہ کم آپ کماوے
تے جیہڑے عالم عمل نہ کرسن دوزخ لہسن ڈہوئی
یا قاری لُعَرو رجوڑ ہن لہسن عذاب تباہی
کر کر لال آتش وچ سونا داغ انہاں نوں دیسن
ہر ہووے یا عورت اس دا پیٹ انگار بھریوے
دوزخ اندر حکم ہوسی دو جوالے گنڈھ لگاوے
قلعی گال بولین اسنوں کناں دے وچ زوری
دوزخ وچ تکلیف اُٹھاون جان انہاں نوں وچ پاون
اُلٹے پیر متھے پر چکڑے سٹرسن دوزخ بھاہیں۔

پون لہوناناں فرجوں وگسی گند خلایق مارے | سپ اٹھوئیں نہر دی ڈنگن نہر جنہاں جگ ساڑے
جو عالم مسلہ حق نہ دسن نافع علم چھپاون | آتش دہو کڑیاں منہ وچ ملک ونہاں نوں پاون
جو دنیا وچ دوگلا ہووے منہ تے ہور سناوے | پچھے ہو دوا آتش جیہاں ملسن اگ جلاوے
جو اڈیاں خشک وضو وچ رکھن ڈاڈیاں آتش ساڑے | جو کرن خلال انگشت وضو وچ چھٹن اوس دہاڑے
جو جان کراہن دنیا اندر اپنی جان ونجاوے | اچی جاؤں ڈگ مرے یا کھوہ وچ چھال لگاوے
اس ادسی طرح عذاب ہمیشہ دوزخ وچ کریسن | وچ ڈونگھے چھپڑ سٹن کڑھن مڑ مڑ دکھ دیسن
جے ماہ ہتھیار مرے کوئی آپے اوہ ہتھیار مریسن | جی کھا کر زہر مرے کوئی اوسنوں زہر ہمیش پلیسن
اس مرد یاں جیکر دکھ مشقت دنیا ساعت پایا | فرزنت ہمیش عذاب تویں ہی دیکھے دکھ سوایا
غیبت کرے جو مومن دی اوہ گوشت گندہ کھاسی | چیز حرام جو لذت چکھی پون اس منہ تقیں جاسی
جسدا جامہ بول آلودہ باجھوں عذر رکھے | اس رووے شکوں یا ہر لکن بہت خواری چکھے
جو مال غریباں کھاون ظلموں اوتھی لیسن سزائیں | دوزخ وچ صندوقاں اندر رکھن ظالم تائیں
جو عالم ہو کر عمل نہ کردا اید اعمال کماوے | اس گندی بو اوہی ہوسی خلقت عاجز آوے
جو مردے تے کرون الاہن دوزخ صفاں کھلوسن | کیتیا نواتنگ آواز ہوسی انہاں منہ کیتیا ندہوسن
حضرت آکھیا بہ خلقت تہیں سخت عذاب اتہا توں | جنہاں قتل نبی نوں کیتا یا نبی قتل انہاں نوں
بھی جیہڑے گالیاں مینوں دیون میرا اصحاباں | یا ناحق اہل ایماناں گالیں لیسن سخت عذاباں
جو ظالم سخت عذاب کرن وچ دنیا لوکاں تائیں | بھی ظالم بادشاہاں نوں اوتھے ملسن سخت سزائیں
جو دنیا اندر جانور اندی صورت لوک بناون | بھی خمر پاننشہ جو پیندا اونہاں طین خبال پواون

لوک جو وچ مدینے وسن ادب تنہاں ندا آیا
طین خبال اوہ پیسی جہنے ظلموں انہاں دکھایا

جو جھوٹھ طوفان کسے تے جوڑے اسنوں خبر لگائی
خون برابر اسنوں ہوسی دکھ اتے رسوائی

جو پانی وددھ رلاکر ویچے حکم الٰہی ہوسی
دوزخ وچ ہن ددھ جدا کر عاجز ہو کر روسی۔

ہکناں حکم جنت وچ ہوسی وچ پہنچن جد نیڑے
باغ بہار بہشتاں ویکھن ہیٹھ دوزخ بھیڑے

واویلا کرداہیں روسن ڈاڈھے ترلے لیسن
ویکھاں بہشت جلیبن دوزخ عرض جناب کریسن

ایہ چھپتا نہ ہوندا جے بن ڈٹھیاں دوزخ ویندے
حکم ہوسی تسیں ظاہر لوکاں نیکی کم دسیندے

گھر وچ بہت گناہ بریایاں دنیا وچ کمایاں
لوکاں کولوں ڈرے تیتھیں اندر سزائیں پایاں

جے نیک اعمال تے ترک بریایاں کردے کارن میر
تاں اج عذابوں بچکر دے جنت اندر ڈیرے

تساں لوکاں کارن نیکی کیتی بھی چھوڑی برائی
ہن وچ اونہاں تھیں بد امنگو ہیں پر واہ لگائی 112

جو چاوڑ نال پڑوسیاں گل بہن بہن پاس غریباں
آتش جامے گندف رالوں ملسن بخت نصیباں

ہو وہ ہمسیڑ نال ایہ رن وسڑ بسن ہرگز بجھسن ناہیں
جو دینی ہاں تاں کرسن جھیڈاں لیسن سخت سزائیں

جو ہمسایاں نوں رنج کریندے دیون بہت ایذائیں
اونہاں وین ہتھ تے پیر پیسن سڑسن دوزخ بھاہیں

حضرت آکھیا ترے شخصاں نوں رب نہ مول بلاوے
رحمت نظر نہ ویکھے ہرگز سخت عذاب جکھاوے

ہک غریب جو کری تکبر چاوڑ تے وڈیائی
ہو امیر جو جھوٹھ بولے ہور بڈہا زانی بھائی

جو کوڑی قسم کری وچ سودے خرچے ویچے کائی
یا چیز لوے کوئی کوڑ قسم کر جو اس حق نہ آئی

جو خویشاں نال سکاوت توڑی ایہ بھی بری پلیدی
جو دنیا کارن لالچ کر دے بعیت پیر مریدی

یا حاجت تھیں وددھ پانی جنگل لوک مرن تریہائی
پانی اوہ نہ دیوی ہرگز شخص کوئی مر جائے۔

یا گئیاں ہیٹھ لنگھاوے چادر انہاں فرقیاں تائیں
رحمت نظر کلام نہوسی سخت عذاب سزائیں

جو حاکم اگے چغلی مارن کرن عذاب غریباں
انہاں آتش سولی ملک چڑھاون اگوں کٹرن جیباں

جو رشوت لیکر حاکم قاضی جھوٹھی نیاؤ کریندے
روز قیامت تتیاں سیخاں اوپر ملک بہیندے

اوپر انہاں بہاکو پچھن کیونکر نیاؤ کیتوئی
گوناگون عذاب خواری بدلہ رشوت ہوئی

جو ظاہر جھوٹھ بناکر آکھے لوک یقین لیاون
دوزخ وچ دراچھاں تسدیاں چھیر ماتناں چراون

سچی طرف چیرن اس اول کھبی فیر چیرندے
ایسی طرح عذاب ملائک اسنوں نت کریندے

جو پڑھ کر شخص قرآن بھلاوے واسدن انہاں ہوسی
اس تپھروڈا فرشتے سر مارن تے او ہ روسی

اس زخموں سر بکرٹے ہووس مڑ فر تھیوے سارا
فر مارن فر ٹکڑے ہووے اینویں حال گذارا

جو دنیا اندر چوری دھاڑ مال اکٹھے کرسن
پیٹ وڈا انہاں گنبد وانگوں سب اٹھ نہ سکسن

جو سوالی تائیں کڑک ڈراون سوال جکری نماناں
شامت اسدی برس دنا نوں چہ دوزخ کرن ٹکاناں

ترتینہ ٹولا تسوں سبہ خلقت تھیں سخت عذاب خواری
اول شرک شرک جو کرٹے شرکیں عمر گذاری

دوجا عورت نال گواندی جو کوئی زنا کریہی
وساں ناں جھاہکو زنا گواندھن ہیہی

تریجا ٹول جو دھیاں مارن ندیاں دفن کریندے
ایہ وڈے ظالم خونی موذی سخت عذاب جھلیندے

ماں ہوو باپ چھڈ بن صلاحاں ہوجو دیون ہاری
جو دہن ہتھیار چورساتھی ہون سیہ ضمان سخت خواری

ایہ ساری رحمت کنوں شناسے متھے نقش لکھایا
رحمت رب نصیب نہ انہاں غضب الٰہی آیا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَالَّذِیْنَ یَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰہِ اِلٰھًا اٰخَرَ وَلَا یَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِیْ حَرَّمَ
اللّٰہُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا یَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ یَّفْعَلْ ذٰلِکَ یَلْقَ اَثَامًا ۝

دوزخ وچہ مکان مقرر نبی جنہاں فرمایا
میں اوہ بھی آکھ سناواں جیونکر وچہ حدیثاں آیا

اول جان پچھان نبیؐ پر تہمت جوڑے کائی
یعنے جان حدیث بناوے نبی جو نا فرمائی

بھی کوڑا دعوی کرکے جو کجھ مال بیگانہ لیوے
یا جان کراہن حق کسے دے کوڑ گواہی دیوے

بھی کوڑی قسم جو کھا کر کوئی مال حرام کماوے
یا اپنے پیو دا بن ہوراں کوں اسب دسے

یا باجھوں علم قرآن معانی دلوں کرے تفسیراں
بھی سونے زیور مرد جو پہنن دوزخ لین جاگیراں

جو لونڈیاں ہو غلاماں تائیں دیون بہت ایذائیں
جو سخن چینی دی عادت رکھن دوزخ لین سزائیں

ہو آپ جو مال زکوٰۃ دیون دیندیاں منع کریندے
جو بدخوئی تھیں منہ تیوڑی رکھدے دوزخ دے بہندے

بیان فنا شدن موت و بقا اہل جنت و نار علی الدوام و افسوس حال اہل نار

اہل ایمان جو دوزخ وچوں نکل ویسن سارے
تے کافر رہن مقیم اوتھے ہک شخص آواز پکارے

سارے اوہ آوازہ سنسن جنت دوزخ والے
جو نعمت کھان بہشتی دائم خوف نہ موت زوالے

نے کافر لین عذاب ہمیشہ موت کدے ہن ناہیں
اوہناں سکھ نہ دکھ اوتھاں نوں نہ موت کدے مول کداہیں

فر جنت تے دوزخ سنے وچالے دیکھن دنبہ کالا
کرسن ذبح فرشتے اوس نوں کہسی رب تعالیٰ

ایہ کالا دنبہ تسیں پچھانوں سبھے کہن ناہیں
ملک کہن ایہ موت کتھی ہن مر سو نہیں کداہیں

وچہ بعض روایت دنبہ ابلق یعنی ڈبہ ہوسی
لوک پچھانن موت الٰہی تس حضرت یحییٰ کہسی

فر کرسی منادی جنتیاں نوں جنت دائم ہوئی
دوزخیاں نوں دوزخ دائم آس امید نہ کوئی

ایہ سن کر جنتیاں نوں ہوسی فرحت خوشی سوائی
تے دوزخیاں نوں ڈاہڈی حسرت جیہی حد کائی

باقی رہن کفار جو پچھے دوزخ ایہناں ملے
ہن نفاق صندوق لوہے دے تنگ قبر جیوں ہوسن
بے دوزخ تہیں تلے لکاون انگ تنور سنیوی
فر حکم ہوسی دروازے دوزخ دے رن قفل لگاون
جو دوزخیاں نوں چھٹن والا دل وچ خیال نہ آوے
وچ دوزخ گوناگوں مشقت لگا تنگ بلائیں
یارو خیال کرو اس حالت جو وچ دوزخ آئے
صد افسوس جو نازک منہ نوں آتش دوزخ ساڑے
صد افسوس جو سر پر پاون آتش تتا پانی
صد افسوس جو اکھیں سرمل خانیوں ہر آیاں
جو کن عجائب بات تاں سندے راگ سرود رنگیلے
جو نک عجائب خوشبو سنگھے نسے گندی واؤں
جو نازک گردن دکھ نہ سہندی دنیا اندر آہی
جو نازک بدن گلابوں آہے سخت پوشاکوں ہندے
جو نازک شکم مخالف کھاناں کھادیاں سول کرندا
بھی نازک قدم جو جتی باجھوں ٹرن نہ اپے ترانے
فکر کرو من در وہ خدا تھیں منگو نت پناہیں
گھت صندوقاں لوہے والیاں گھسن دوزخ تھلے
گھت انہاں نوں قفل مرین میخاں ار پر وسن
اس وچ رہن منافق ہر دم جب الحزن سدیوی
وڈے عظیم تساہیر آتش دے اس پر قفل لگاون
تے جنبتاں توں رہے نہ خطرہ خوف لاں تھیں جاوے
ظاہر باطن لوں لوں بھریا درد دکھ ایذائیں
ایہو جان نمے جتنہ سڑسی موت نہ ہوسی بھائی
جو دنیا وچ دھپ نہ سہندا اندر گرم دہاڑے
جو دنیا تے سر پٹہ نہ سہند اسکھیں عمر وہانی
جو دنیا تے ہکوال نہ سہندیاں اُتھ لاٹاں لایاں
اُتھ آتش وچوں لاٹاں کڈھے ہی مندے حیلے
اُتھ گندا نوچ گذران ہمیشہ لاٹاں ہر ہر جاؤں
اُتھ آتش گرم زنجیر لوہے دے ہی گلو وچ پھاہی
اُتھ گندیاں سخت پوشاکاں والوں آتش لاٹاں سہندے
اُتھ تھوہر تے غسلین حمیموں ہے کیونکر سہندا
اُتھ آتش جتی کیونکر سہندے ہے درد رنجانے
یارب فضل کرم تھیں دوزخ اساں دکھائیں ناہیں

دوزخ کنوں پناہ منگو نت حکم نبی فرمایا ۔ اَللّٰھُمَّ اَجِرْنِیْ مِنَ النَّارِ وچ صحیح حدیثاں آیا
ایہہ ست واری ہر فجری پچھے پڑھنا پیش کلاموں ۔ بھی ست واری نت پیشیں سخن تھیں پڑھنا پچھے شاموں
جے وچ اس رات یا اس دینہہ اندر پڑھنے والا مر دا ۔ اس خلاصی دوزخ کولوں اللہ صاحب کردا
کیہا مجاہد دوزخ گھتس مومن بعض گنا ہیں ۔ اگ دوزخدی کرے کنارہ اسنوں ساڑے ناہیں
مالک پُرسی دوزخ تائیں اس کیوں نہیں جلیندا ۔ کہسی دنیا وچ ایہہ ربّ تھیں نت پناہ منگیندا
ساڑن اس نہ طاقت مینوں نیڑے اگ نہ آوے ۔ تاں اس عاصی نوں دوزخ وچوں ہر ملک لیاوے
سُوۃ ملک حا میم خاؤں پڑھکر حضرت سوندے ۔ ست حامیموں ست دروازے دوزخدے بند ہوندے
ہر در اوپر عرض کریسی ہر حا میم خدایا ۔ توں اسنوں بخش مینوں جس پڑھیا تے ایمان لیایا

بیان دخول اہل ایمان در جنان و علو شان ایشان

یاربّ فضل کرم کر سانوں دوزخ کنوں بچائیں ۔ وچ فردوس قریب نبیدے بخش اسانوں جائیں
کوئی عملاں نال نہ جنت جاوے خود حضرت فرماوے ۔ تے نا کوئی نیکیے نال خلاصی دوزخ کنوں پاوے
محض فضل تیرے جنہوں چاہے جنت رب پہچاوے ۔ نیک اعمال قبول فضلوں بدیاں بخش مٹاوے
دوزخ تہیں لنگھ مومن کرسن سجدہ شکر الہی ۔ نہر حیات جو باہر جنت دھوسن بدن سیاہی
سبہ نقصان بدن اٹھ جاسی کوئی اندھا کاناں ۔ لنگا منڈا کوئی نہ ہوسی حسن ہوسی من بھاناں
حوراں تے غلمان لیاون گہنے خوب پوشاکاں ۔ چڑ براق بہشتی واگاں لیاون تیز چالاکاں
کرکے غسل ہوون جد فارغ لین پوشاک دوالے ۔ زیور گہنے ہین بہشتی اعلی قیمت والے
جھرمل جھرمل گہنے زیور موتی لعل جواہر ۔ تے پڑھو چڑھیندی جلے رنگی عقل فکر تھیں باہر

116

صورت حسن تے اوڑک کوئی جُستے نور نورانی ستر تھان پوشاکاں وچوں چمکے نور ابدانی
چڑھسن مومن براقاں اتے تیزی حد نکائی تے مومن نال سواری کرسن ہو دیاں اندر جائی
زین مہار اسباب نورانی بدن پوشاکاں نوری رنگ برنگی حُلّے نوری نیکاں دی مزدوری
جدنہا کر پہن پوشاکاں زیور ہو اسوار کھلوسن ختم نبیاں پڑھ فرق تے پیش وانہ ہوسن
سب پیغمبر گرد نبیدے ہوسن صفاں قطاراں گرد انہاندے مومن چلسن ہوون نال ہزاراں
پیش نقیب نورانی چلسن بولی بہت پیاری سر پر ڈار ہزار جناور بولی خوب اوڈاری

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتّٰى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۝ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۝ وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ سورہ زمر س ۲۴ پ ۲

کرسی عرش فرشتے سارے کرن تماشا آون خوشیوں حمد پڑھن تسبیحاں شکر الٰہی گاون
دہو مائی ام انہو ہی ہوسی خوشیوں دہم کہائیں خوشیاں نال ہزاراں پہنچن در جنت دے تائیں
کر بسم اللہ در جنت دا کھولے ختم نبیاں چٹھیاں خاص ملن در گاہوں دروازے داری بیاں
سن مضمون انہاندا اول پڑھ بسم اللہ ساری ہے ایہ خط خداوند غالب صاحب حکمت بھاری
جو شخص فلاناں پتر فلانے داخل جنت ہووے نعمت ناز بہشتاں لیوے خوب اندر وہاں ہووے
جاں داخل ہون بہشتی جنت کہن سلام فرشتے خوشی تسانوں ہو ہمیشہ نعمت ناز بہشتی

117

ہر ہک کہن سلام علیکم اجر صبر تساں پایا
کہن بہشتی شکر الٰہی لکھ لکھ حمد ثنائیں

چنگی جا تساڈی ایہ گھر ہر دم کرم سوایا
وعدے سچ تمام کیتے جس جنت دتیاں جائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ ھَدٰنَا لِھٰذَا وَمَا کُنَّا لِنَھْتَدِیَ لَوْلَآ اَنْ ھَدٰنَا اللّٰہُ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ط سورۂ اعراف۔ س ۸ پ ۳

فر کہن حمد خداوندنوں جس جنت راہ وکھایا
آپے راہ دکھا کر سانوں ایہ دکھلایاں جائیں

دنیا تے جس نبی بھیج پیغمبر سدھے راہ چلایا
باہجہ ہدایت اسدے مشکل پہنچن ایہیں جائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْٓ اَذْھَبَ عَنَّا الْحَزَنَ ط اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَکُوْرُ نِ الَّذِیْٓ اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِہٖ ج لَا یَمَسُّنَا فِیْھَا نَصَبٌ وَّلَا یَمَسُّنَا فِیْھَا لُغُوْبٌ ط سورۂ فاطر س ۲۲ پ

نیک اعمالاں قوت دتی فضلوں آپ قبولے
جائی مقیمی داخل کیتس فضلوں کر کے یاری
پہلا طعام بہشتی کھاسن مچھی جگر کبابوں
وعا کیتی وچ دنیا مچھی یارب سچے سائیں
ہک ٹکڑا گوشت نال جگر تس بھن کباب بناسن
دوست بندے اوہ جو لقروں شکروں تائب ہوئے
کرے قسم نبی فرمایا لوگ بہشتی سارے
وچ جنت غم اندوہ نہ کوئی ہر دم خوشی سوائی

رب غفور شکور اساڈا چھوڑس غم نہ مولے
جسو چہ سختی رنج نکائی نا کچھ ضعف بیماری
زین الٰہی پٹھ جیندی اُپر لذت دہ حسابوں
توں متھیں رزق کھوائیں یا رب پیارے بندیاں تائیں
دوست بندے جنت اندر اول اوسنوں کھاسن
بھی حج زکوٰۃ نمازاں روزے سبھ ادا کر موئے
آپو آپنی گھراں پچھانن جیوں دنیا گھر بارے
نا کدی ہوٹ پیری ہرگز دکھ بیماری کائی

صفت بنا جنت وباغہا واشجار وگلزار ہائے بہشت

ہک اٹ سونے ہک روپے دی جنت رب بنائی ۔ گارا خالص کستوری تھیں کیسر خاک وچھائی
کینگر باندی جا بگ موتی لعل جواہر ہیرے ۔ فرش زمرد صاف بلوروں سرخ یاقوتوں بیڑے
رنگ محل عجائب ہوسن نہراں باغ بہاراں ۔ حوراں تے غلمان ہزاراں انت نہ خدمتگاراں
حور قصور درختاں وچوں خالی جاے نہ کائی ۔ سونے مڈھ روپہر شاخاں گچھیں دریائی
کنڈا ہک نہ ہوسی ہرگز پتر زرد نہ کوئی ۔ میوے شہد شکر تھیں مٹھے نرمی مکھن ہوئی
شاخاں سبز زمرد پر برگوں میوے بھار جھکایاں ۔ دوہیں کنارین باغ بہاراں نہراں وچہ گایاں
باغاں وچہ چنبیلی چنبہ پھل گلاب ہزاراں ۔ گل سوسن گل نرگس مروہ کھڑ رہیاں گلزاراں
گل زنبق ریحل داؤدی ہو نیہہ بھی ریحاناں ۔ بھی سدا گلاں تے ہو سبزاں نا کسے شان گماناں
گل لالہ گل خطمی خیری تلسی گل عباسی ۔ سنبل طیب بنفشہ کیسر بوٹیاں انت نہ آسی
بھی انب انار نے کیلے مٹھے بیہاں سیب انگوراں ۔ گرہی دام تے کشمش لیچہ آڑو جوز کھجوراں
صندل صنوبل چناراں شیشم زیتوں جھڑیاں لایاں ۔ گوہڑیاں چھانواں عجب بہاراں شاخاں زمین جھکایاں
رنگا رنگ جناور سوہنے باغاں وچہ ہزاراں ۔ کوئل ہو تہیہے بلبل سرخ چمونیاں ڈاراں
طوطے سبز کبوتر خمرے چڑیاں جھرمٹ پایا ۔ دن پونیاں لعلیاں لعل لس سندیاں شوق ودھایا

بیان نہراں جنت وچ وگدیاں تے چشمیاں دے بھر آن

نہراں بہت چلن وچہ باغاں صفت نہ کیتی جاوے ۔ اُپر زمین برابر چلسن پانی جھیر نہ پاوے
کنڈھیاں لعل یاقوتوں بنیاں کل جواہر جڑیاں ۔ نہراں ہیٹھ عجائب اوپر باغاں لایاں جھڑیاں
بھی باغاں وچہ تریخن حوراں ہوسن جا بجائیں ۔ ہسن کھیڈن ساز وجاون گاون خوب ادائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی مَثَلُ الْجَنَّۃِ الَّتِیْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ فِیْھَآ اَنْھٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَیْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْھٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ یَتَغَیَّرْ طَعْمُہٗ ۚ وَاَنْھٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّۃٍ لِّلشّٰرِبِیْنَ ۚ وَاَنْھٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّی

ہر جا چار قسم دیاں نہراں باغاں وچ جاری — ہک پانی خالص نہ متغیر شیریں سرد بہاری

دوجی شیر مصفا شیریں مزہ نہ پھرے کدائیں — تریجی خمر جو خوشی دیوے لذت اوڑک ناہیں

چوتھی شہد مصفا اعلیٰ شیریں حد نہ کائی — ایہ نہراں چار چلن وچ جنت خبر قرآنوں آئی

بھی چشمے بہت بہشتاں اندر ہک کافور سدیوے — اس خاصیت سرد ہمیشہ ٹھہری جو انہیں پیوے

اس رنگ سفید لذیذ لیے اوڑک پین مومن سارے — پر بہ جھہ ملاوٹ خالص پین ایہ خاص پیارے

جیوں چاہن ٹور لیجاون اس چشمیدا پانی — تے مومن عام ملا کر پین شربت نال پچھانی

جیونکر عرق گلاب کیوڑا دنیا وچ رلیندے — اوتھے شربت ہو شراباں وچ کافور رلیندے

اِنَّ الْاَبْرَارَ یَشْرَبُوْنَ مِنْ كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُھَا كَافُوْرًا ۚ عَیْنًا یَّشْرَبُ بِھَا عِبَادُ اللّٰہِ یُفَجِّرُوْنَھَا تَفْجِیْرًا ۚ یُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَیَخَافُوْنَ یَوْمًا كَانَ شَرُّہٗ مُسْتَطِیْرًا ۚ وَیُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰی حُبِّہٖ مِسْكِیْنًا وَّیَتِیْمًا وَّاَسِیْرًا ۚ اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰہِ لَا نُرِیْدُ مِنْكُمْ جَزَآءً وَّلَا شُكُوْرًا ؕ سورۂ دہر ۲۹

اوہ جیہڑے خاص لا پین سن تہاں صفت قرآنوں — جے منن نذر تا پوری کردے سچے صدق ایمانوں

ڈردے روز قیامت تھیں جس سختی بہت پسارا — دیون طعام غریب یتیماں ہووے جداں پیارا

دیون خاص اللہ دے کارن نیت ہور نہ کائی — بدلہ شکر نہ چاہن ہرگز شاباش نا وڈیائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَیُسْقَوْنَ فِیْھَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُھَا زَنْجَبِیْلًا ۚ عَیْنًا فِیْھَا تُسَمّٰی سَلْسَبِیْلًا

ہک زنجبیل سدا وے چشمہ گرم خاصیت الٰہی — بھی سلسبیل اوسنوں آکھن صفت کچھ تے کہی

قولہ تعالےٰ۔ يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ وَفِي ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ٥ وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِيمٍ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ط

بھی اک تسنیم لطیف نہایت وچہ ہوا دے جاری
تے گھر اصحاب یمین انہاں تھیں ہا فی منگھان جاسن
انہاں چشمیاں تھیں خاصاں دے گھر ہوسن جو منظمی
ہو شراباں چیز اندیو چہ اندک اوہ ملاسن

وَسَقٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُوْرًا ط

ہور شراب طہور رسد کو سب تھیں افضل اعلیٰ
لذت خوشی جو انہیں حاصل دنیا وچہ نجاپے
اوہ وقت دیدار الٰہی ملسی نیچے رب تعالےٰ
سینیاں قدرت اُوے چکھیاں معلم ہوسی آپے۔
ہک ہو شراب الٰہی وچہ جنت نام ہاق سدائے
اوہ خوشبو ناک ڈکار لیا وچہ نکر بو کستوری
ہک گھٹ پتیاں کھادا پیتا ترت ہضم ہو جاوے
اپتیاں فیر کھانیدی خواہش ہووے ترت ضروری

صفت فرش فروش ولباس وزیور اہل جنت وصفت اہل جنت۔

فرش فروش پوشاکاں جنت ریشم رنگ برنگے
ناکے تنفے نہ ہرگز کتے کسے نہ ٹنے نہ سینے
اوہ قدرت نال اوپائے خالق اعلیٰ عمدہ چنگے
اوہ پھلاں تھیں کڈھ ہا ہر دن قدرت تھیں رب کیتے
اوہ قد موافق ہر ہر کیرے رنگ عجیب رنگیلے
بعضے بہت باریک نہایت سندس نام قرآنوں
بھی خاطر خواہ منقش نقشوں قدرت رب جلیلے
تے بعضے ہوٹے گاڑھی ہوسن استبرق رحمانوں
اوہ نازک بہت لطیف نہایت صفت نکیتی جاوے
نہ میلے ہون نہ بھگے ہرگز ناکدی ہون پرانے
ستھراں پوشاکاں وچوں جنہ نظری آوے
اوہ پھل گلابی وانگوں اہیر تازے نہ کرمانے
نیچے وقت نمازیاں آوَن تازیاں ہور پوشاکاں
ملک سلام الٰہی لیاوَن تحفے بھی ہور پاکاں

بھلن مومن خوشیوں ڈونے پاٹ پوشاکاں چاون
بھی زیور سونے چاندیوں ہوسن مرداں ہور زناں نوں
زنجیں مرداں ستھ کنگن کڑیاں ہکسو ہک چاندی
قد بہشتیاں آدم جیڈے سٹھ گز لمبے سارے
صورت حسن شمائل یوسف خوبی انت نہ کوئی
تیتی برساں عمر جوانی حضرت عیسیٰ والی
ختم نبیاں والی بولی عربی بہت سوہاری
جیونکر ساہ تکلف باجھوں تنیا اندر آوے
جنت وچ نہ گرمی سردی نا اوتھے دھپ اندھیرا
اوہ نور منور عرشوں ہوسی جیوں سورج تھیں ناہیں
ہکدینہ رات ہزار برس دا جنت اندر ہوسی
اہل جنت نوں لوں نہ ہائے سینڈھ کھنگار نہ کوئی
نہ بغلیں وال نہ پاکی والے سارے بدن صفائی
دکھ بیماری خواب نہ ہوسی عیب قصور نہ کوئی
اوہ جتنی نعمت کھاون پیون ہوسی ہضم ڈکاروں
بدہضمی انہاں کدی نہ ہوسی تخمہ ہور گرانی
جنت وچ ہیراتھاں اُتے مومن کرن سواری

نازیاں بچ پوشاکاں مومن خوشی نہ بادہ پاون
بھی موتی لعل جواہر ہیرے وافر مرد زناں نوں
ہور زیور موتی کولوں پہنن خبر قرآنوں آندی
موٹے قد موافق ہوسن وانگو سرو بہاری
خوش الحان آواز داوندی ہر یک بخشش ہوئی
زن مرداں اِک عمر ہمیشہ قوت عقل کمالی
ذکر الٰہی دوں نہ باہجوں باجھ تکلف جاری
اینویں ذکر الٰہی انہاں دلوں نہ بانوں بھاوے
وانگ صبح دے روشن پرکی دسے نور دوہیرا
دینہ تے رات بھی ہوسی ایپر نا تاریک کدائیں
نال علامت رات سنجھاپے دینہ بھی معلوم ہوسی
نہ جسے میل نہ کچھ غلاظت ہڈی مجھ نہ ہوئی
انہاں سر دے وال عجائب ابرو پلکاں ہوسن بھائی
بھی باطن عیب کبر نہ کینہ بدخواہی بدخوئی
اوہ خوشبو ڈکار بھی ہر ہکا خوشبو ناک ڈھکاروں
جو دل چاہے کھاون پیون سب نعمت ارزانی
بھی تختاں والے جیس فرف آکھن وچ ہوا دے جاری

بھی اٹھاں تے آ کرن سواری تیزی حد لگائی ۔۔۔ جتنا نظر پوی تتھ قدم لگاون تیز ہواوں جائی

اوہ ہک گھڑی وچ راہ مہینے چلسن نال چالاکی ۔۔۔ خوش موزوں پرا چلسن نہ کجھ دہڑک ہلاکی

ہر گھر جنت وچ زمینوں ہر جا باغ بہاراں ۔۔۔ رنگ محل تے نہراں چشمے خادم ہو ہزاراں

جد اوہ سیر ارادہ کرسن چلسی تیز سواری ۔۔۔ پل وچ سیر کریسن جیونکر دنیا وچ گھر باری

سبزہ آبادی پر پر نعمت رنج اجاڑ نہ کائی ۔۔۔ ہر جا باغ ہزاراں خادم راحت خوشی سوائی

ادنیٰ مومن وچ بہشتاں دیسی جا ہک مولے ۔۔۔ دہ حصے سبھ دنیا کولوں نعمت فضل اولی

جد دی دنیا پیدا ہوئی روز قیامت تائیں ۔۔۔ ہر نعمت جو اس وچ آئی حصہ ہک سنائیں

ہور تنہاں نوں بہت عجائب ملسن رب سچا فرماوے ۔۔۔ ہک وڈا میوہ چیرن تنہیں عورت باہر آوے

صورت حسن شمار نہ کوئی زیور قیمت والے ۔۔۔ خوشبودار پوشاک عجائب بہسی خاوند نالے

نعمت جنت جیونکر بخشی لذت وچ ایداناں ۔۔۔ اینویں لذت باطن بخشی نور تجلے جاناں

جویں درخت ہوسی تسبیحوں دا نہ لذت پاوے ۔۔۔ بھی نور تجلی اس تھیں ہوں جاناں حاصل آوی

وچ مشکوٰۃ نبی فرمایا مرد بہشتی کوئی ۔۔۔ رخصت چاہے کھیتی کارن جنت اندر ہوئی

رب کہسی نہ نعمت دا فر ہی حاجت ہن کوئی ۔۔۔ اوہ کہسی سیہ دا فر ہے پر ہیں دل خواہش ہوئی

حکم کرے رب کھیتی بیجے پل دے وچ اگ آوے ۔۔۔ پل وچ وڈی ہو کے پکے وڈے ڈھیر لگاوے

وانگ پہاڑ وڈے کھلواڑی کر کے رب دکھاوے ۔۔۔ آکھے اے فرزند آدم دے تینوں کون رجاوے

ہک اعرابی پاس نبی دے سن کر اوہ الایا ۔۔۔ شاید اوہ انصاری را ہک حضرت ہاں آیا

ہک مرد نبی نوں پچھیا جو وچ جنت ہوسن گھوڑے ۔۔۔ نبی آکھیا رب جنت اندر جنت کجھ نہ چھوڑے

۱۲۳

جے چاہیں سرخ یاقوتوں گھوڑا اسپر سن اری
اک ہورس تھیا جنت اندر ڈٹھی ہوسی کوئی
جے عورت مومن بیٹا چاہے جنت اندر کائی
وچ اسے ساعت وڈا ہووے عمر کمال جوانی

جنت وچ ہیں آواز وسی تیز ہواواں جاری
حضرت آکھیا جو دل چاہے اوتھے حاصل ہوئی
اک ساعت وچ حمل رہے فر اسے ساعت ویائی
جیونکر چاہے باچھ بہشت کرسی رب ارزانی

عن ابی ہریرۃ رض قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم یقول اللہ تعالی اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر

وچ مشکوۃ نبی فرمایا آکھیا اللہ سائیں
ہو آکھیں کنے ڈٹھا ہرگز کنیں سنیا ناہیں
جے چاہو پڑھ دیکھو آیت سورۃ سجدہ والی
یعنی کوئی نفس نہ جانے جو تے اساں چھپائی

تیار کیتا میں فضلوں نیاں نیکاں کنیاں ناہیں
نہ آدمیاں دے دل وچ ہرگز آیا خیال کدائیں
ولا تعلم نفس ما اخفی جو کیہا رب تعالی
ٹھنڈ اکھیں دی انہاں کارن بدلہ نیک کمائی

بیان صفت حوراں وغلمان ولدان خادمان اہل جنت وصفت سرود جنت

حوراں بے پایاں نوروں صورت خدا بنائی
ہتھے خوشبو خوش ترداں بنی ایویں فرماوے
سرخی لباں تنگ فوں اعلی موتی دند جو تارے
اکھ فراخ جو مژگان لمے کجلے وچ دھاری
زلفاں کنڈل دار معطر کالے ناگ ایانے

خیرات حسان جنہاں دی صفت اللہ فرمائی
صفت جنہاں دی اللہ کیتی بندہ کون سناوے
بسیاں حسن شفق وچ تارے یا بجلی لشکارے
بہت سیاہی بہت سفیدی اعلی حسن بہاری
رخسارے جیوں پھل گلابی تارے نہ کرمانے

۱۲۴

ابرو کالے نازک پلیں جیوں پیچ کمان قصوری
بہت باریک عجائب سوہنے پلکاں تیر ضروری

گردن ملمیں نازک پتلی جیوں نگر گردن موراں
مست آواز لطیف جو کوئل ساون وچہ گفتگوراں

اجانک عجائب پتلا وچہ بولاق سہارے
سونا لعل جواہر موتی زیور کن لوکاوے

متھا چن ہلال عیوں روشن زلفاں رات سیاہی
زیور کنیں بولاق جو تارے جھکن چھپر لائی

کھاڈی ساوہ سیب جیوں تازہ غبغب عجب سہاوی
سینہ کر لطیف برابر ناف عجیب دل لائے

گلا وچہ ہس حمیلاں تختی گہنے رنگ برنگی
لعل جواہر سونا چاندی ہکدوجے توں چنگی

سینہ صاف بلور یہی کینہ نیک بلند کشادہ
اہر نقش جو ساتھوں پچھے طاعت کری زیادہ

بازو گول ازراز لطافت چاندی وانگ صفائی
کنگن کڑیاں موتی لڑیاں پونہچا لوکائی

انگلیاں سینہ پور بھرے تو انگ رواں پھلیاں
بہت باریک ورا ازلطافت جیوں کر چنبے کلیاں

ہتھیں سرخ عجائب مہندی اعلٰی رنگ رنگیلی
انگلیاں سرسرخ عنابوں کنگر دار ہتھیلی

نازک لک لطیف نہایت سوہناں جیوں پلنگاں
رنگ عجیب جیوں سوہنا آتش عاشق وانگ پتنگاں

ران سرین نہایت نازک ریشموں وہ ملائم
سبیں ساق لطیف نور زیور تھیں پر دائم

پیریں چھانجھر چھمن چھمن کیکاں چال سہاوے
جتیاں لعل جواہر گتیاں ویکھیاں ہوش لیجاوے

جیکر یک تک حور اندھی لوڑھی دنیا وچہ آوے
لگ کے مری تمام لوکائی خود حضرت فرماوے

اک ایہنا ندا دنیا اندر طاعت ذکر الٰہی
کفر شرک ہتو بدعت چھڈن گل حرام مناہی

جنت اندر عورت باجھوں گھر نہ کوئی خالی
نیک زناں وہر مومن نوں جنہوں آدم والی

حسن انہاں دا حوراں تھیں وہ ہوسی ستر اراں
تے حوراں بھی ہر مومن نوں فرزند ستگار ہزاراں

نال نہ ناتی ہور حوراں ہوسن صحبت جو دل بھاوے
جدلگ چاہسن صحبت کرسن قوت حد زیادہ
اوہ حوراں نہ تاں ہمیشہ بکراں یعنی نت کواری
قامت قد برابر خصماں عمر برابر ہانی
اوہ خصماں نال پیار محبت رکھن دلوں بجانوں
پردہ دور کرے پٹ ویکھن دنیا اندر پھرے
اوہ ہن بھی خصماں نال محبت رکھن دلوں بجانوں
جے دنیا اندر عورت کائی اپنا خصم دکھاوے
جو پاس تیرے مہمان کئی دن کیوں توں ایس رنجانے
جنہاں خصم آہے وچ دنیا خو خصماں ہتھ آون
تے جنہاں ہنہ خصم ہنڈائی ہوسن اوہ مختاری
یا جیہڑا منصب شان زیادہ ہوسی درجہ عالی
خدمتگار بہشتاں اندر بھی ترے قسماں آئے
جو عرض انہاں دی رب نہنچاون درگاہ ربانی
بھی وچ حضور مقرب تیاں انہاں پیغام پچاون
قسم وچ غلمان بہشتی دانگوں حور سرشتے
زینت زیب پوشاکاں زیور جیوں کر موتی دانے

لذت خوشی نہ حد نہایت منی نہ باہر آوے
اوہ وڈی او معطر ظاہر کرن جاں لبس ارادہ
ایپر دا ایڈاؤں خالی ناکجھ خون خواری
پستان وانگ انار راں ہر دم ہر خوبی من بھاتی
ہکد وچ دنیاں غم کینہ حسد عداوت شانوں
آکھن یا رب میل شتابی وچن داغ ہجر دے
دنیا تو وچ کھال اسانوں سوال کرن رجھاون
حوراں کرن ملامت انہوں خبر نہی فرماوے
جدایہ پاس اساڈے آیا ناز کرہی من بھانے
تے جنہاں خصم نہ کیتا دنیا اوتھے خصم کراون
جس نال محبت الفت ہتی دنیا وچ گذاری
اوسنوں کرہی قبول اوہ عورت ہوسی اسدا والی
پہلا قسم ملائک ہوسن خاص وکیل بنائے
بھی انہاں آن سناون جو کجھ حکم ہووے رحمانی
بھی اعلی درجے والیاں انہاں عرض پیغام پچاون
وہ ہکی عمر ہمیشہ رہندے ناہیں اوہ فرشتے
اوہ خدمت وچ دوالے پھرسن ہر دم بال ایانے

تریجا قسم اولاد کفاراں چھوٹے لد سدھائے
اوہ حضرت امت کارن خادم رب تہیں منگ بنائے

جو یارب ایہناں غریباں لڑکیاں نوں میثاقی والی
وحدانیت تیری منی پئے نہ کفر ؤ پائے

عقل بلوغوں ہوئے گیری نہ انہاں کفر کمایا
امت میری کارن خادم کرتوں انہاں خدایا

بھی راگ ہمر د لطیف عجائب جنت اندر آئے
ترے قسماں او راگ ایہائی وچ کتاباں پائے

پہلا قسم درخت جو طوبے ہر گھر اوس پسارا
اوس تیر شاخوں نال ہوا دے راگ ہوسی آشکارا

خوش الحان ہمر د عجائب ہر ہر جا سناوے
لذت خوشنی نہ یا وہ حل سندیاں ہوش لیجاوے

بھی ہوسیگے گوناگون پوشاکاں گوناگون ہوائیں
ہو بہت عجائب تحفے طوبیوں ہنیجن نکاں نائیں

دوجا قسم جو حوربہشتی بعضیاں وچ مکاناں
جمع ہوون خوش گیتاں گاون اندر جس بیاناں

بھی بہاں حسن بیان شمایل گاون خوب ادائیں
بھی حسن شمایل خصماں اپنیاں گاون صفت ثنائیں

جیونکر دنیا وچ عورتاں گاون وچ ویواہاں
اویں وچ بہشتیاں گاون حوراں حراں وداہاں

تریجا قسم جو ہوون اکٹھے وقت دیدار الٰہی
حکم کرے رب خوش الحان جو خاص بندے درگاہی

جیونکر اسرافیل فرشتہ مشہر خوش الحانی
بھی حضرت داؤد پیغمبر کہسن راگ حقانی

اوہ حمد ثنا تسبیح الٰہی صفت بیان کریسن
حالت وجد عجیب سنیندیاں ذوقوں شوقوں ڈھیسن

بیان کوشکھا و محلہا و مجلسہا و مکانہائے جنت و ذکر اعمال موجبہ آنہا

رنگا رنگ محل عجائب گنبد برج سرائیں
بعضے ہک موتی تھیں پیدا اُکھے وچ ہوائیں

بعضے سبز زمرد کولوں ہک یاقوت بنائے
بعضے صاف بلور کنوں رب قدرت نال اوپائے

ہر ہر رنگ جواہر گولوں نادر لطف صفائی
باہر کھلیاں اندر دسے وچوں باہر آئی

بعضے ہکی گوہر کولوں کوتاں سٹھ درازی
بعضے سٹکے زمین دے اتے بعضے وچ ہوائیں
یاراں سوال نبی نوں کیتا کس ہلسن اوہ تھانواں
نبی علیہ کیہا جو کفر دل شرکوں تائب ہو کر موئے
بھکیاں دین طعام غریباں مسکیناں محتاجاں
جاں خلق سوئیں اٹھ پڑھسن تہجد پڑھ کے شکر الٰہی
کہن سلام علیکم ہر نوں جو آشنا بیگانے
خرچن مال اللہ دے کارن ربے جنتے فرمایا
ہک ہور محل نبی فرمایا موتیوں رب اوہ پایا
اس دے وچ سبز زمرد کولوں ستر ہور مکاناں
تے ہر ہر تخت اوپر بھائی ستر فرش وچھائے
بھی ہر یک اوپر حور ایہی ہک صورت حد نہ کائی
بھی ہر ہر وچ مکانے ستر رکھے خوان طعاماں
تے سونے چاندی بھانڈے ہوسن شیشے وانگ صفائی
پاس بہشتی ادنیٰ ہوسن خادم بہت ہزاراں
مٹھی بولی خوشبو ہوسن خادم اوہ تمامی
تاں اوہ محل کنہاں نوں ملسن عرض کیتا اصحاباں

سٹھ کوہ چوڑا سٹھ کوہ اچا شکل عجائب تازی
جیوں کر تارے وچ اسماناں دسن لوکاں تائیں
نبیاں ہور شہیداں ملسن یا خاصاں اولیاواں
منے سچ پیغمبر علیہ تابع انہاں ہوئے
مٹھا سخن ملائم بولن خوش خو نیک مزاجاں
وچ سختی درد آزار مصیبت نال صبر ہمراہی
ٹریاں نال اوہ وت رکھن نیکاں حب لگائے
ایہہ تنگ محل انہاں نوں ملسن بدا فضل سوایا
اس دے وچ دوہی چوہلی ستر سرخ یاقوت لگایا
تے ہر یک دے وچ مکانے دے ہر پاستر تخت شاہاناں
ہر فرش اوپر ستر جامے اعلیٰ قیمت پائے
تے ہر یک وچ مکانے ستر لونڈا لونڈی آئی
کھانے ہر ہر خوان اندر بھی ہیں ستر اقساماں
بھی خوش ذوقن پیالے ہوسن قدر موافق بھائی
داڑھی مچھ نہ ہوسی انہاں خوش صورت ہشیاراں
جھوٹ بیہودہ سخن نہ بولن تاپڑ خوید نامی
نبی کیہا جو میری سنت پکڑن راہ صواباں

129

جو دنیا وچ اُساوے مسجد یا اک اِٹ لگاوے
جو مغرب پچھے نفل پڑھے دس نفل ضحیٰ گذارے
یا پڑھے ختم خاناں جمعہ یا رات جمعہ دی کوئی
جو دس واری اخلاص پڑھے وچ جنت اک گھر پاوے
عرض کیتا فر عمر نبی نوں اوہ گھر بہت سکھالے
نبی کیہا ہے ذکر خدا تھیں جنت وچ اساری
جے ذکروں بند ہووے تیتھے مومن اوتھے بند اساری
کہن جواب جو خرچ ہویا بند کچھوں خرچ نہ آوے
جو انا للہ پڑھدا مومن جد اس بیٹا مردا
جو صفاں نمازاں وچ کھلووے یا صف جنگ کفاراں
جو جھگڑا چھوڑ کھلووے مومن اللہ کولوں ڈردا
جو سچا ہا ملس حویلی جنت دے وچکارے
جے خوشخوئی دی عادت رکھے دنیا اندر کوئی
جو وچ رمضان نمازاں پڑھدے مومن نال نیازاں
گھر جنت وچ سرخ یاقوتوں ملسی انہاں تائیں
خلوت راحت دے وچ مکاناں جو گھر جھبتا داے

جو سنت عصر کیتاں چار پڑے محل اوہ پاوے
بھی جیکو پڑھے چہارم کلمہ جا کر وچ بازارے
یا ویر جمعہ دن روزے رکھے درجہ پاوے سوئی
ویہ واری تہیں دو گھر ملسن تے جو تریہ پچاوے
اتنا پڑھیاں جیکر ملدے اوہ گھر جنت والے
جد لگ مومن ذکر کرے انتھ رہے عمارت جاری
پچھن لوگ جو تساں عمارت کیوں ہن بند کلہاری
یا ذکر ورب غفلت چھوڑو عمر نہ اوگت جاوے
بیت الحمد ملے وچ جنت نام یہی اس گھر دا
یا کٹھے قبر چو للہ مومن جنت ملسن داراں
جنت وچ گھر ملسی اوسنوں بدلہ اس صبر دا
جے جھوٹا ہا تاں گھر ملسی جنت وچ کنارے
اچا گھر وچ جنت لیسی اس دی ریس نہ ہوئی
ہزار نیکی ہر سجدے بدلے ملسی اونہاں نمازاں
ایہ عمل حدیثاں اندر آئے کرے لین جزائیں
تے بیلی یار ملاقی ہوسن وچ میداں سکھالے

در بیان طبقات ثمانیہ جنت و درجات آنھا و بیان

اعمال موجبہ بلندی درجات در جنات

طبقے اٹھ بہشت پچھانوں وچ بہشتاں آئے
جنت خلد جنات نعیموں جنت بھی فردوسی
اٹھواں خاص دیدار الٰہی کارن جنت آیا۔
اس وچ جنت تجلی راتیں پاک اللہ فرماوے
علیین اس نام ایہائی ابن عباس رضؓ بتائے
یعنے جیونکر نیوں ہٹے اس وچ ہنگ تمامی
بعضے مقعد صدق کہن اسو چہ قرآن جو آیا
بعجہ جہاں تھیں اعلیٰ مطلق نام وسیلہ الٰہی
وانگ وزیر ہوسی اوتھے حضرت حاکم اہل جناناں
سے طبقیاں تھیں ادنیٰ طبقہ جنت ماویٰ آیا
تے بعض روایت اندر پہلا دارالخلد ایہائی
دوجا سونے خالص تھیں اوہ دار مقام سداوے
تیجا سرخ یاقوتوں بنیاں دارالسلام پچھانوں
چوتھا عدن زمرد سبزوں اس وچ رہسن غازی
پنجواں نام مقام جو بنیاں موتی کنوں بھائی
جنت چھیواں نعیم جو اہی لعلوں سبز او پایا

جنت ماویٰ دار مقام بھی دارالسلام سداوے
بھی جنت عدن انہاں نوں جنت اہل ایماناں موسی
گویا اوہ دیدار الٰہی سب تھیں اعلیٰ پایا
نعمت گوناں گون ذخیرہ اس وچ جمع کراوے
بعضے نام کثیب کہن جو ٹبے مشکوں آئے
وقت دیدار انہاں پر بہسن مومن لوک جو عامی
شاہ رفیع الدین محدث ایہ مختار بتایا
اوہ خاص حبیب الٰہی کارن صفت کچھوی کیہی
نعمت بے طفیل انہاندے بخشے اہل ایماناں
اعلیٰ تر فردوس ایہائی بعض عدن فرمایا
چاندی خالص تھیں ایہہ بنیاں عاماں کارن بھائی
دولت مند جو شاکر مومن اس وچ جا ہک پاوے
اس وچ رہسن فقیر جو صابر تنگ رہے گذرانوں
بھی لذت دنیا چھوڑی جنہاں زاہد نیک نمازی
اسو چہ رہسن عالم حافظ کر کے نیک کمائی،
جو دیہن اذان نمازاں کارن ہو شہید جو آیا

ف یہ بیان مولینا شاہ رفیع الدین صاحب رحمۃ اللہ کے رسالہ میں لکھا ہے [illegible] اللہ تعالیٰ نے فرمایا اِنَّ الْمُتَّقِیْنَ فِیْ جَنّٰتٍ وَّنَهَرٍ فِیْ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِیْكٍ مُّقْتَدِرٍ سورۃ قمر [illegible] یعنی بیشک پرہیزگار لوگ باغوں اور نہروں میں ہوں گے سچائی کی مجلس میں قدرت والے بادشاہ کے پاس۔ تفسیر معالم میں مقعد صدق کی تفسیر کی ہے راستی کی مجلس جس میں لغو اور گناہ کی بات کوئی نہ ہو گی [illegible] امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ

۱۳۰

[illegible]

ستواں جنت ماوی ایہی جس پیدائش نوری
اٹھواں ہے فردوس معلی سبھ تھیں افضل جائیں
امت نوں فرمایا حضرت رب تھیں کرو دعائیں
ہکّو وچ تھیں چڑھ ہو چڑھ ہیندے تلے او پر تنبیوں
ہر جنت وچ سو سو منزل درجے جینوں کہندے
پر اتلا طبقہ ہیٹھ والے نوں وانگوں چھت ہویا
جیونکر باغاں وچ طبقے ہکس پچھے ہک بالا
جیونکر دہاراں وچ پہاڑاں درجے تیویں جناہاں
ہر اتلا طبقہ ہیٹھ والیاں نوں تاریاں وانگ دسیاوے
تلے کنوں جو اتلے درجے نعمت دون سوائی
جو مومن راہ اللہ دے چلن جنگ کرن کفاراں
جو بہتے قدم جماعت کارن ٹر کے آون دوروں
انہاں عملاں تھیں بہاں چڑھسن درجے ہون زیادہ
حکم ہوسی حافظاں نوں پڑھ تو بھی تلاوت
اوہ اوویں واضح پڑھدا جاسی ار چڑھدا جاسی
نال شمار آیات قرآنی درجے جنت آئے
ہکّو وچہ خاص ملے جو مومن کردے صبر بلائیں

ولی اللہ دا گروہ رہسن رہبے خاص حضوری
اوہ ختم نبیاں سن اصحاباں ہر پیغمبر نائیں
جو فضل کرم تھیں بار ربّا نوں وچ فردوس لے جائیں
تلے کولوں ہر اتلا افضل نعمت حسن عجیبوں
جیونکر وچ گھراں کھن بیٹھے ہر وچ بندے رہندے
ہر طبقے تے عرش رباناں وانگوں چھت کھلویا
ایویں طبقے اٹھ بہشتاں کیتے رب تعالی
ہر درجے وچ فرق ایویں جو فرق زمین اسماناں
جیویں آسمان کنارے اتنے تارا نظری آوے
جو اعمال ودہاون درجے سنوں حدیثاں بھائی
جو ستر وچہ کریندے وضو شرطاں نال ہنجاراں
جو ٹر چھکر یک نماز دوجی دا کردی فکر حضوروں
جو حفظ قرآن کر یو چہ دنیا درجے بہت اماده
جیونکر خوب پڑھیا وچ دنیا اویں واضح پڑھ توں
جتنا یاد قرآن ہوسی اس اتنا قرب ودہاسی
حفظ قرآن ہوسی جس سارا اعلیٰ درجہ پاوے
غم اندوہ مصیبت سختی تنگی ظلم ایذا ہیں

۱۳۱

معنے صبر جے سختی آوے بھکھ وبا بیماری
یا ڈر دشمن دا یا وچہ مال اولاد مصیبت بھاری
شرک نہ کریلے نماز نہ چھوڑے رہے تنیں راضی ہووے
سب احکام آلہی اپر ثابت قدم کھلووے
ہک درجہ ہور نبی فرمایا نزنہ شخصاں ہتھ آوے
ہک بہت غریب جو ٹبر والا تقویٰ دین کماوے
ہو سو خویش سکاوت توڑن گرا وہ صبر نہ توڑی
بھی سلطان اوہ عدل کرے نت رسم ظلم دی چھوڑے
حضرت کیہا نہایت درجہ اعلے کوئی پاوے
جے اس پچ ظلم کرن اوہ بخشے ظلم نہ مول کماوے
جے سنوں چیز نہ دیئے کوئی اوہ منگے ایہ دیوے
جے اسنتھیں خویش پیوندی توڑن گندھ سکاون کیوے
جو پاس امیر سفارش کر کے کم غریب کراوے
جو کرے توکل خالق اُتے تقویٰ دین کماوے
جتنی راحت لذت نعمت دنیا چکھے کوئی
اتنا قدر کہی اس درجے جنت اندر ہوئی
باجھ خدا نہیں کری جو پوجا یا کوئی آپ پوجاوے
یا سوں شگن نیڑ اوے مشرک راہ جاندا مڑ آوے
یا سن کر بات خدا نبیدی تاب مول نہ ہووے
اس جنت وچہ نہ درجے ملسن پہنچو نادے رووے
ہک شخص بہشتی نظر اٹھاوے اُپر نور دسیاوے
ایسا نور چمکے اس پر نظر نہ رکھی جاوے
ایہ کیہا نور فرشتیاں پچھے کہن جواب فرشتے
ایہ نور فلانے مومن دا جو کرے نیک سرشتے
اوہ آکھے اسیں برابر آہے وچ دنیں وچ اعمالاں
کیا کجھ ایسی ترقی کیتی ہیں پر وچہ خصالاں
ملک کہن کجے طعام وتھی راتیں سوں رہندا
ایہ راتیں وچہ عبادت جاگے بھکھ تریہ بھی سہندا
اس بھکھ تے بیداری بدلے ایہ درجہ ہن پایا
اوہ سن کر راضی ہوسی جو وچہ جنت حسد نہ آیا

بیان جمعیت اہل جنت وتفحص کردن ایشان از حال زن وفرزند وخویشاں

جا اہل ایمان بہشتاں اندر عیش آرام بہین
کہن فرشتے ہین جنت وچ آپو اپنی جائیں
کہن بہشتی باجھ انہاں دے خوشی اسانوں نائیں
کہن فرشتے وہ عمل تہیں درجے لئے نہ کوئی
جو دنیا وچ کماندا ہکو کھاندا سب سارا
توں شاہنشاہ سارے ہاندا حاکم اکرم کل کریماں
جاں تیری اساں عبادت کیتی اعلےٰ درجے پائے

زن فرزند تے خویشاں یاراں سارے بھال کریں
ہر یک قدر اعمالاں ملیاں جنت وچ سرائیں
جے اوہ پاس اساڈے آون ہووے خوشی تداہیں
کہن بہشتی عرض اساڈی اللہ اگے ہوئی
تے ہک امیراں خدمت کردا اپڈا خویش پیارا
فضل کرم تدھ حد نہ کوئی ارحم کل رحیماں
تا فضل امید خویش پیارے پاس اونہاں پہنچائے

قال اللہ تعالیٰ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ سورہ محمد س ۲۶ پ

حکم ہوسی فرزند عیالاں پاس اونہاں پہنچاؤ
فضل خزانے وچوں دیہو نعمت دون سوائی
بھی حضرت نبی شفاعت کرکے درجے بہت دیوائے

وچ درجے کرو برابر پورے نعمت انہاں دوہاں
تا اونہاں کجھ نقصان نہ پہنچے نعمت وچ چوپائی
قدر محبت پاک نبی دی امت درجے پائے

در بیان دیدار الٰہی و حصول نعمت و شان غیر متناہی

قال اللہ تعالیٰ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

سب نعمت تھیں افضل اعلےٰ ہے دیدار الٰہی
ہکناں سال اندر ہکواری ایہ نعمت ہتھ آوے
ہک فرقہ ہر روز دو واری دیگر وقت فجر دے

جنت اندر ہر کوئی پاوے مشکاس گمراہی
ہک فرقہ ہر ہفتہ ویکھن خالی جمعہ نہ جاوے
جو نال خشوع ایہ پڑھن نمازاں ایہ گل حاصل کردے

۱۳۳

چوتھا فرقہ ہر دم حاضر خاص الخاص الٰہی — جیونکر خاص غلام حضوری اندر خدمت شاہی

جد اہل جنت چا آپو اپنے درجے پہنچن سارے — ہک ملک منادی کری آوازہ خوش آواز بلاوے

سنسن اوہ آواز بہشتی جو سب ادنے اعلے — کہی ہوئے پسند تسانوں ایہ گھر جنت والے

سب کہن سوگند خدا ایہ منزل بہت گرامی — استھیں ہور نہ خواہش ہرگز راضی آسیں تمامی

ہک خواہش دیدار الٰہی رہتھیں نعمت بھاری — حکم کری رب اعلیٰ جنت زینت کرے تیاری

زینت ناک ہووے جب جنت دروہل نہ لاوے — حکم ہوئی پھر ملک الٰہی بندیاں سد بولاوے

اوہ نال آواز بلند پیارے لذت نال پکارے — جو دوست رب دے ہو کرو زیارت اپنے مالک پیارے

تاں اعلیٰ ادنیٰ سب بہشتی سنسن اوہ آوازہ — ہون اسوار براقاں اُٹھاں زیب خوشی کر تازہ

پھاوین چھاوین باغ جنت دے سیر کریندے جاون — جا پہنچن دروازے قدسی آکھ سلام سناون

اَلسَّلَامُ عَلَیْنَا مِنْ رَبِّنَا ایویں آکھن سارے — چاہن اذن تاں اذن کری رب داخل ہون پیارے

جو اٹھواں طبقہ جنت اعلیٰ تلے عرش دے بھائی — وڈا باغ میدان اہی اوتھے حور قصور نہ کائی

کرسیاں بہت زمرد بھریاں یاقوتوں ہو نوروں — لعل جواہر چاندی سونیوں دے ہر یا بہت حضوروں

قدر موافق درجے ملسن کرسیاں ہر اک تائیں — تے کستوریاں ٹبیاں اتے عاماں ملسن جائیں

ہر کوئی اپنے درجے اُتے راضی دلوں پچھانوں — کینہ حسد نہ ہوسی وچ او ہو کرسی دے شانوں

فرشتے ٹھنڈی واو عجائب گھلسی مشک عنبر اوڈاوے — اوہ خوشبو ناک عجب کستوری ہر اک تے پاوے

سر داڑھی ہو پاسے جاسی گرد پوے کستوری — خوشی کمال ہووے انہاں حاصل ہے اوڑک مستوری

کرسی عرش الٰہی ویکھن چمکے نور نورانی — کرن سوال دیدار الٰہی فضل ہووے رحمانی

عرش دوالے ستر پڑدے ہوسن ہر اک نور دوں
ویکھ تجلی نور الٰہی ہر یک سجدے جاوے
نال تسلی ہر اک ویکھے پردہ کسے نہ کوئی
فر شاباش خوشی سناوے اللہ میرے تسیں پیارے
ہر یک سمجھے پاس میرا وہ بھیت لاندے جانی
ہر اک شخص کلام عنایت قدر موافق پاوے
تا خواہش کرن جو نعمت جنت بیانوں ہے بہا دامی
فر حکم کری رب ملک وچھاون دسترخوان نورانی
بھانڈیاں کجھ شمار نہ آوے موتی ہو یاقوتوں
جو دل چاہے کھاون پیون ہر ہر قسموں کھاناں
اس لذت خوشی نہ حد نہایت بھلسن نعیماں
ہر یک تائیں ستر حلے خلعت ملے حضوروں
فر مڑ دیاں ہک بازار ملے وچ بیع خرید نکائی
تحفے ہو ہزار عجائب کسے نہ ڈٹھے اکھیں
جو کجھ چاہن چک لیجاون کمی نہ ہوسی مولے
جیہڑی شکل پسند کرے اوہ اپنی شکل بنائے
ملن غلام تے خادم اگوں کر کے صفاں قطاراں

حکم کرے رب ہر اک پڑدہ ہووے دور حضوروں
حمد ثنا تسبیح الٰہی ہر اک شکر سناوے
چن پدھے جیوں سر پر دستے کائی ڈھل نہ ہوئی
جنگے خلقت ہیر یوچوں اہل عبادت سارے
ظاہر خفیہ باتاں ہر اک بھیت کہی من بھانے
تا حکم کری رب خواہش ولدی ہر کوئی وچ لباوے
حکم ہوسی ایہ دائم رکھساں لیساں ہو انعامی
لعل جواہر جڑی ہزاراں زینت زیب نورانی
ہر اک دے وچ ستر قسماں ہوسی کھاناں قوتوں
بھی ملے شراب طہورا انہاں پیسن اوہ من بھاناں
ہور خصت فر گھر ول چلسن شوکت شان عظیماں
ہر ہر حلہ ستر رنگاں ہوسی خوشی سروروں
سندس استبرق ابریشم زینت زیب سوائی
ہور کنیزاں سنج نہ جبال دلانو چانت شمار نہ لکھیں
بھی خوب شکل تصویراں ہوسن بیا ہے جس قبولے
ہو اسوار گھراں نوں آون حسن جمال سوائے
کہن سلام کرن تعظیماں ہور کنیز ہزاراں

١٣٥

حوراں حسن جمال انہاندا ویکھ ہوون حیراناں — بھی اوہاں حسن زیادہ تھیسی جاں انہاں ویکھن تیناناں
کہن مبارک ہکدوجے نوں رونق خوشی سوائی — حوراں پچھن ایہ تساں خوبی صورت کیونکر پائی
کہن بہشتی کیوں نہ ہووے حسن جمال سوایا — جو اساں دیدار جمال الٰہی فضل کرم تھیں پایا
بھی اہل جنت نوں کدی گھر انوچہ کر ربی تجلی — ویکھ جمال عنایت سخنوں حاصل خوشی تسلے
لوک بہشتی نعمت خوشیاں کرسن سال ہزاراں — ہکدینہ رات تجلی کر کے حکم کرے ابراراں
جو خواہش طلب مراد دلانوچہ ہے تساں باقی کائی — کہن خواہش کجھ نہ باقی سبھ مراد پہونچائی
رب کہسی میں اعلیٰ نعمت ہور کراں انعامی — جو کدی ناراض نہ تھیساں تساں تھیں رضی ہاں مدامی
ایہ خوشخبری سنکر مومن ہوسن دون سوائے — تو رحمت جاناں جیاں ایہ خوشخبر دوہائے
ہر نعمت تھیں افضل جانن اس خوش خبری تائیں — ورضوان من اللہ اکبر مغفور نکیں جزائیں

بیان تسلیہ مساکین صالحین تا رشک نہ کرن بر نعمت و راحت اہل کفر و نفاق و بدعت

پاٹا موٹا پہن بھرا و حمد الٰہی کہیئے — تے روکھا سوکھا جو رب دیوے کھائے شاکر رہیئے
ایہ فاقہ فقر نبیدی حالت بھاوے تابعداراں — لذت زینت راحت دنیا حصہ ہے اشراراں
اہل نفاق تے بدعت کافر دنیا اندر سوکھے — تے مومن صالح سنی اکثر عمر گذارن اوکھے
شوکت شان اسائش انہاں ویکھ نہ جی بھٹکاوے — ایہ چہ حقیقت نعمت ناہیں جو چاہے سو پاوے
سن احوال انہاں دا جنہاں جو چاہیا سو پایا — نمرود شداد فرعون کفاراں کوڑیاں ب سدایا
جو ساڈے نفس مراداں پاون گھٹ انہاں تھیں ناہیں — پر رب حکیم رحیم مراداں اندک دیندا تائیں

بدکاراں دی راحت زینت نعمت خاص کہیئے ۔ اس وچ غضب ربانا ں وہاناں قہروں ڈریاں رہئے

حکم ربانا ں دوزخ قہروں اونہاں دے سر جاری ۔ ایہہ چا وَدھاڑے مہلت راحت بہت کرن بدکاری

جیونکر بادشاہاں دی عادت حکم قتل جیں دیندے ۔ بہت دیہاڑے مہلت دیکے نعمت بہت کھویندے

جو کھاوے پیوے عیشاں کرلے پہنے جو من بھاوے ۔ چار دیہاں تھیں پچھے فیر اوہ پھاہا سولی پاوے

اوہ چار دیہاڑے لذت نعمت اندر غضب چھپایا ۔ بیدیناں دی نعمت دا ایہہ حال جو آکھ سنایا

تے مومن صالح سنی جیکر دولت دنیا پاوے ۔ اوہ قید شرع دینال مقید کرے تے جو من بھاوے

اوہ چونہ زناں تھیں ودہ نہ رکھے وچ نکاح کداہیں ۔ زنا لواطت کنجر بازی نیڑے جاوندا ہیں

نہ راگ سرود تہ تار سُنے نہ ڈھول طنبورہ نارا ۔ خواہش نفس تہ دیوے اسنوں کردا صبر قہارا

خمر نہ پیوے نشہ نہ کوئی ناچ نہ ویکھے مولے ۔ سونا ریشم مرد نہ پہنے ترک حرام قبولے

جو عیش خوشی ہے منع شرع وچ نیڑے اس نہ جاوے ۔ حج زکوٰۃ فطر قربانی حق بجالیا وے

اوہ حکم شرع دے نال جو ورتے نعمت وچ حلالوں ۔ ایہہ نعمت ہضم مبارک اسنوں خطرہ نہیں وبالوں

اوہ دو ہیں ہتھیں دولت دنیا دے کم تساوے ۔ اسدی ریس کچیوے مومن جیوں حضرت فرماوے

دو شخصاں دی ریس کچیوے ہک عالم ربانے ۔ جو عمل کرے خود لوکاں دستے دسدا راہ حقانی

دوجا مومن غنی جو دولت دیناں ماوڈاوے ۔ جو سچے وت تاخیر نہ کجے یادوں ڈرے چھپاوے

خاتمہ دربیان حدیث وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ وَحُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وتفصیل نصیحت بوجہ تمثیل

دوزخ شہوت نال لپیٹیا خود حضرت فرماوے ۔ تے جنت ہے لپیٹیا سختی جو کجھ نفس نہ بھاوے

طرح اخیر موسم والی سے افضل اور زیادہ فائدہ مند ہوتی ہے

جیونکر پھاہی گرد نواحی پاون جوگ شکاری
اینویں گرد بگرد جہنم شہوت حرص وچھائی
ہر ہر لذت کھاون پیون پہنن بھی اسواری
بھی نام ناموس وڈیائی چاوڑ عزت بھی سرداری
ایہ لذت شہوت نفس نہ چھوڑے چھوڑن سخت سیاوی
نے جنت وانگ غنیمت بوہل مشکل رب بنایا
جیوں راہک اول زمین سوارن لگے گھاہ مریندے
ہاپیو پاون کدھ رزق جو گھر دا ادر خاک رلاوندے
بھی دینہہ تے رات کرن پھر راکھی منگن نعمت دعائیں
اینویں محنت باجھ نہ جنت محنت کیتیاں پائیے
کرکے صاف عقیدہ سنی کرئے نیک کمائی ،
گرم دناں نوں چہ روزے مشکل سردی وچہ نمازاں
پنجے وقت نماز جماعت افضل وقت پڑہیوی
جو کنک چڑھے ہاڑ ہی بیجن گھر ان اناج نہ میون
پنج نمازاں پنجے زمیناں صوم سہاگہ آیا
کچھ گھر دا رزق جو اللہ دتا اس دے نام لٹائے
بھی نفع خلایق جو بن آوے دینی یاد نیاوی

اوہ چن چن چوگ جناور پھاہے پھاہا موت خواری
ایہ شہوت نفسانی خواہش خلص جماع نہ آئی
بھی زینت زیب آسایش دولت دنیا نفس پیاری
بھی رسم رسوم لحاظ قبائل چھوڑن نقصان بھاری
پھاہی دوزخ والی پھاسے اس دے پلے پچھتاوے
دکھ ریاضت محنت سختی جس جالی تس پایا ،
بھی ہل واہن وچہ گرمی ہیاں جد کجان گلیندے
قربانی دیون پالے جالن کلر کوڑا پاون
جو یا رب فضل کرم تھیں ساڈی محنت پلے پائیں
اول کفر شرک دے بوٹے بدعت مار گوائیے
ترک حراموں شبہوں کرئیے جو کچھ سب برائی
وضو غسل شرایط جو کچھ کرئیے نال نیازاں
اگلیاں نوں کد پھل ملدے واہی خیال کجیوے
جو گھر بوہڑ لاون بھیڑی پلیوں ہالہ دیون
وٹا ڈل نہ چھوڑے کوئی صدقہ بی بنایا ،
حج زکوۃ فطر قربانی سبھ بجا لیائے
بھی ذکر تلاوت نفل عبادت جتنا بن سر آدی

فخر عملاں اتے ناز نہ کریے رکھیے آس ربانی
جو یارب فضل کرم تہیں بخشیں کر جنت ارزانی

ظاہر باطن شرع موافق سنت عمل کچیوے
جو رب نبی دا سدھا رستہ محکم کر پکڑیوے

بدعت رسم رسوم جہالاں ہرگز قدم نہ دہریے
جو سنت چال نبی صلی جدی بھی اصحاباں پھڑیے

ایہ کیتا مول نہ ہوسی ضایع وعدہ سچ قرآنوں
لا یضیع اجر المحسنین بہت جائیں فرقانوں

عملاں والے آس فضلدی پکی ہے اعتباری
جیونکر محنت واہی والیاں آس بوہلدی بھاری

بے عملاں ہجوں آس بیہودہ چلی وانگ خیالوں
جیوں محنت واہی ہچوں بوہل ہوسی لین مجالوں

جو عملاں تہ قہروں ڈرے وے ڈر نالائق آیا
جیوں واہی والے جھولیوں گڑیوں کہد خوف سوایا

جے جھولا لگ ملاں و بجاوے واہی تاں بھی رہے نہ خالی
بیو مرسی کجھ نیز اجارہ تاں بھی جان سکھالی

اینویں عملاں کو جو آفت تاں بھی خنک نہ رہندے
تھوڑا بہت منافع کرسن وچ کتاباں کہندے

نعوذ باللہ جے کافر ہوکے مومن مرے اکوئی
اسنوں نفع نہ عملوں ہرگز محنت ضایع ہوئی

جیونکر لشکر غضب قہر دا واہی پٹ اجاڑے
پٹھا نیر اکجھ نہ چھوڑے جگی پلے سارے

پر ایسا کرماں مار یا درلا بہت قلیل پچھانوں
واہی عملوں بوہل جنت اکثر حاصل جانوں

جس بدعت شرک عقیدہ کفر وچ جو عمل کماوے
اسنوں نفع نہ ہرگز عملوں محنت اوگت جاوے

جو شرط واہی دی ہین سوارن عملاں شرط عقیدہ
جے کلر شوریار تیو واہی محنت کرے مزیدو

باجھل لگھ نہ صاف کرے سو ضایع بیو ونجاوی
اینویں بدعت کفروں شرکوں کیتا کم نہ آوے

ہن آس فضلدی رکھ محمد بس کر ہن گفتاروں
جس نجت بھلے پڑھ عمل کریں اتہ لئی خلاصی ناروں

بھی نعمت نار بہشتاں لیسی بدلہ نیک کمائی
ہن کر عریب سوال الاہوں آہیں آکھو بھائی

۱۳۶

مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات کافی المہمات رحمہ اللہ عبدل قال امینا

تول رحم کل رحیماں اللہ اکرم کل کریماں — توں عفو کرم دا مالک یا رب صاحب فضل نعیماں

توں خالق رازق منعم محسن بخشنہار قدیمی — تو رب قریب مجیب سوالاں دائم صفت کریمی

اسیں بندے محتاج تیرے ہاں تہ پرواہ نکائی — توں فضل کرم تھیں عرض قبولیں حاجت کل روائی

جے ظلم گناہ پہاڑ اساڈے فضلاں اگے رائی — توں عفو کرم کر بخش کریماں جرم کل اساں بریائی

توں رب غفور شکور رحیماں بخش ظلوم جہولاں — بحرمت خاص حبیب محمدؐ حرمت کل رسولاں

بھی سچی توبہ بخش نصوحی ترٹے نہیں دوباری — جیتوں رہیں تارہے سلامت سیاہی ترٹن ہاری

ایسی توبہ بخش جو بدیوں نیکیاں بدل کراوے — بھی وقت حساب کتاب دوں ہووے شاہد کل بھلاوے

بھی احسن عمل نصیب کریں اساں موجب تدھ رضائیں — تے دین ایمان سلامت رکھیں فتنے دور ہٹائیں

وقت نزع دے گریں اساں ثابت دین لیجائیں — بھی قبر قیامت ہر جا رحمت پل تھیں پار لنگھائیں

دوزخ والیاں عملاں تھیں وچ دنیا اساں بچائیں — تے روز قیامت دوزخ صورت کہیں نہ وکھائیں

تے جنت والے عمل اساں نوں دے توفیق کرائیں۔ — فردوس نبی دے جنت اندر بخش کرم تھیں جائیں

بند یا ندا محتاج اساں نوں دنیا وچ نہ کرتوں — آپے کم سوارین سارے رحمت کریں نظر توں

برکت بہت کریں فرزنداں بخشیں نیک اولاداں — بھی صحت نال عافیت رکھیں دیویں نیک مراداں

بھی کعبے حج کرائیں زیارت روضے پاک نبی دی — ایہ عرض قبول بحرمت نبیاں حرمت کل ولی دی

الٰہی بھیج درود محمدؐ تے سب آل اصحاب پیارے — بھی کل رسولاں نبیاں ولیاں تابع انہاں جو سارے

تمت

۱۴۰

غلام رسول ساکن

محمد حسین

فیصل آباد

کتب مندرجہ کے علاوہ ہر قسم کی کتابیں مندرجہ ذیل پتہ سے مل سکتی ہیں

تہیر السالکین ترجمہ اردو غنیۃ الطالبین

اے عاشقان دین مصطفوی۔ و اے شیفتگان طریق محمدی

ہمنے یہ کتاب بڑی کوشش و جانکاہی اور عرق ریزی و صرف زر کثیر کے ساتھ تہیر السالکین ترجمہ اردو غنیۃ الطالبین طبع کرایا ہے۔ یہ کتاب اللہ والوں کو توحید والوں کا راستہ بتانیوالی ہے۔ خدا سے ملانیوالی ہے۔ دنیاداروں کے واسطے اسمیں ہر قسم کا خزانہ موجود ہے۔ جس سے ہمیشہ کے واسطے بہبود۔ کتاب کیا ہے۔ اسم اعظم کا دریا بہ رہا ہے۔ جسکا جی چاہے۔ اس میں سے ڈوبے بہا نکال لے۔ شریعت اور طریقت دونوں کے دفینے سے معمور ہے اگر اس گوہر نایاب سے منہ موڑیں۔ دین و دنیا دونوں چھوڑیں۔ دوڑو۔ اور اسکو ہاتھ سے جانے نہ دو۔ ورنہ ایک مدت تک کف افسوس ملنا پڑیگا۔

{ مبداء فیاض بھر دیتا ہے کشتی بے سواد
بحر رحمت کو حباب آرزو سے کیا غرض }

قیمت صرف عہ

تحقیق الادیان اردو

مصنفہ خان بہادر میاں غلام فرید صاحب پنشنر اکسٹرا اسسٹنٹ کمشنر و رئیس اعظم بٹالہ

ہے۔ یہ کتاب اپنی طرز میں بالکل نرالی ہے مصنف موصوف نے نیچری و دہریہ عقیدہ کی توریت۔ انجیل۔ زبور۔ قرآن مجید و کتب اہل ہنود سے بحوالہ آیات تردید کی ہے۔ اور معجزات انبیاء و کرامات اولیاء مقربین و حال دوزخ و بہشت یوم نشور کا بیان مستند کتابوں سے کیا ہے۔ اہل شوق بہت جلدی منگوا کر مطالعہ فرمائیں۔ قیمت عہ

شہباز شریعت

تصنیف لطیف عمدۃ الفضلاء عاشق سنت نبوی رئیس المحققین فاضل اجل جناب مولنا مولوی نور محمد صاحب بیکروی سوتردی نور اللہ مرقدہ جعل الجنۃ مثواہ محشی بحواشی جامی شریعت جناب مولانا حافظ محمد بن بارک اللہ صاحب لکھوی غفرلہ۔ اس میں موجودہ زمانہ کے مبتدع فرقوں کا رد نہایت شرح و بسط سے لکھا ہوا ہے۔ بالخصوص فرقہ ضالہ کے اکثر معتقدات کو نہایت معقول طور پر تنقیح کرکے قرآن شریف و حدیث سے جواب استنباط فرمائے ہیں۔ ہمنے نہایت صحت و صفائی سے خوشخط تقطیع موزون پر شائقین علم کیلئے طبع کرایا ہے۔ اور قیمت بھی صرف دو روپیہ رکھی ہے۔ عاعہ

زینت الاسلام حصہ اول و دوم

مصنفہ مولوی محمد دلپذیر صاحب بھیروی۔ یہ کتاب پنجابی مشتمل بر ادعیات متبرکہ کلام الہی اور حدیث پنجاب کے اہل اسلام مرد عورتوں کے لئے بدفعیہ شرک اور تقویت نماز اور روزہ وغیرہ نہایت بے نظیر کتاب ہے۔ اس میں دفعیہ بیماریوں اور تکلیفیں دنیاوی جو انسانوں کے لئے بسا اوقات پیدا ہوتی ہیں۔ ان کے دور کرنے کے لئے کلام الہی دعائیں و تعویذات درج کئے گئے ہیں۔ جو ہر ایک چھوٹے سے بڑے مسلمان تک کی سمجھ میں آسکتے ہیں۔ اور تکلیفیں دور ہوجاتی ہیں۔ بغرض افادہ عام ہر دو حصوں کی قیمت صرف آٹھ آنہ ہے۔ ۸ر

مجموعہ وظائف معہ سلسلہ چشتیاں

اس مجموعہ بے بہا میں حسب ذیل وظائف ہیں:۔ دلائل الخیرات۔ اسبوع شریف درود مستغاث۔ عشرہ اسمائے حسنٰے۔ دعائے کبیر۔ سلسلہ خاندان چشت اہل بہشت سلسلہ خاندان قادریہ۔ یہ مجموعہ باجازت خواجہ محمد الدین صاحب سلیمانی نظامی فخری چشتی سیالوی خلیفہ حضرت خواجہ شاہ سلیمان صاحب نہایت خوشخط اعلیٰ کاغذ پر چھپوایا ہے شائقین منگا کر فیض اٹھائیں۔ قیمت مجلد عہ بلا جلد ۱۲ر

کتب تصانیف امام ابن تیمیہ کے اردو ترجمے

تفسیر سورۂ فلق والناس معہ متن عربی۔ اس تفسیر میں امام موصوف نے پہلے تمام متقدمین کے اقوال نقل کئے ہیں جو لفظ غاسق۔ وقب۔ وسواس۔ رب۔ ملک۔ الٰہ کے متعلق انکی تفسیروں میں پائے گئے ہیں۔ اسکے بعد نہایت پر زور استدلالات سے راجح قول کی تحقیق کی ہے علاوہ ازیں اور مباحث کی جو تفسیر کے سلسلہ میں ضمناً آئے ہیں اور آیہ من الجنۃ والناس کی تفسیر کرتے ہوئے شیاطین الانس اور شیاطین الجن کا ذکر اور وسوسہ پر نہایت جامع اور معقول بحث کی ہے۔ پوری خوبی کا اندازہ دیکھنے پر منحصر ہے۔ نہایت جامع تفسیر ہے۔ قیمت صرف ۹ر

العقیدۃ الواسطیہ اردو معہ متن عربی۔ یہ کتاب اصول ایمان کی تفسیر ہے یعنی اللہ تعالیٰ ملائکہ۔ کتب رسل۔ تقدیر اور یوم آخرت پر جسطرح ایمان رکھنا چاہئے اسکی پوری پوری شرح ہے ضمن میں صفات الٰہیہ مثلاً استویٰ۔ نزول وغیرہ اور شفاعت رسول صلعم اور فضائل صحابہ اور دیگر مفید مضامین پر لمبی بحث کیگئی ہے قیمت ۶ر

تفسیر سورۂ اخلاص مصنفہ امام موصوف بزبان اردو حجم ۰۰ صفحے۔ قیمت عاعہ

زیارۃ القبور اردو معہ متن عربی:۔ اس کتاب میں قرآن اور حدیث کے دلائل سے ثابت کیا گیا ہے کہ زیارت قبور کا مسنون طریق کیا ہے جو لوگ قبروں پر جاکر مردوں کو پکارتے، ان سے طرح طرح کی حاجات طلب کرتے، قبروں کی پرستش کرتے، اور پیر کی منت مانتے ہیں۔ انکے یہ تمام افعال داخل شرک ہیں۔ الغرض اہل توحید صاحبان اگر قبر پرستی کی بیخکنی میں کوئی مدلل کتاب چاہتے ہیں تو اس سے بہتر کوئی کتاب نہیں قیمت ۴ر

الوصیۃ الکبریٰ بزبان اردو:۔ اس کتاب میں فرقہ ناجیہ اہلسنت والجماعت کے عقائد کا خلاصہ نہایت مختصر مگر نہایت جامع الفاظ میں پیش کیا گیا ہے۔ اور حقیقت یہ ہے کہ اس سے زیادہ مختصر اور آسان طور میں اہلسنت کے عقائد کا مرقع مرتب نہیں ہوا سب سے بڑی بات یہ ہے کہ حضرت امام موصوف کے خاص انداز کے مطابق اس کتاب کا ایک ایک لفظ قرآن و سنت سے ماخوذ ہے۔ نہایت ہی سلیس اور بامحاورہ ترجمہ ہے۔ توحید اور اتباع سنت کی ترغیب اور شرک اور بدعات کی نفی نہایت پر زور اور مستند دلائل سے کی گئی ہے۔ قابل دید کتاب ہے۔ قیمت آٹھ آنے۔ ۸ر

الوصیۃ الصغریٰ معہ متن عربی:۔ امام موصوف کی اسی نام کی ایک کتاب کا اردو ترجمہ ہے۔ الوصیۃ الکبریٰ کی طرح یہ بھی نہایت جامع وصیت ہے۔ مگر مختصر ہے۔ اسکا لب لباب تقویٰ۔ توبہ استغفار۔ مکارم اخلاق۔ مداومت ذکر تفقہ فی الدین اور دعا وغیرہ کی تعلیم ہے۔ قیمت چار آنے ۴ر

بندگی:۔ ترجمہ اردو رسالہ عبودیت یا ایہا الناس اعبدوا ربکم کی مبسوط تفسیر ہے اسمیں مفصل طور پر بتایا گیا ہے کہ عبادت کیا چیز ہے۔ اسکے موٹے موٹے مضامین حسب ذیل ہیں۔ عبادت، محبت، کے مراتب، محبت فاسدہ اور تعظیم باطل، ہو الکافی اور حسبنا اللہ عبودیت متعلقہ ربوبیت، حقیقت کونیہ، حقیقت دینیہ، اولیاء اللہ کا غلط مفہوم، لفظ "الٰہ" کی تحقیق، حضرت شیخ عبد القادر جیلانی مسئلہ قضا و قدر، حدیث احتج آدم موسیٰ کی صحیح تعبیر، مسئلہ وحدت وجود اور ابن عربی صاحب فصوص الحکم، حلول اور اتحاد، معتزلہ اور جہمیہ، ذوق، وجد اور سماع، شرک خفی، ارباب من دون اللہ، اتباع رسول اور جہاد فی سبیل اللہ وغیرہ قریباً سو عنوانوں کا مجموعہ ہے۔ قیمت دو روپئے عہ

تفسیر سورۂ والتین بزبان اردو از مولنا ابو الکلام صاحب آزاد۔ اس کتاب میں مسئلہ خیر و شر اور جزائے اعمال جس موثر اور مدلل طرز سے ادا کیا ہے وہ بر ہان کی غور و فکر کے قابل ہے۔ اور توجیہ اقسام قرآنی پر معرکۃ الآرا مضمون بھی درج کردیا گیا ہے بڑی بھاری خوبی یہ ہے کہ آپکی تفسیر حدیث نبوی اور آثار صحابہ کے مطابق ہوتی ہے قابل دید ہے۔ ۶ر

ہر قسم کی درخواستیں بنام حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب بازار کشمیری لاہور آنی چاہئیں

معزز ناظرین و تاجران کتب

کتاب موسومہ احوال الآخرت کلاں مصنفہ مولنا مولوی حافظ محمد صاحب بن مولانا مولوی بارک اللہ صاحب مرحوم و مغفور سکنہ لکھو کے ہماری رجسٹری شدہ ہے۔ جس کے طبع کرنے یا کرانے کی کسی دیگر شخص کو اجازت نہیں ہے اور اسکی موجد اول مولنا ممدوح ہی ہیں اگرچہ اس کے مقابلہ میں بعض تاجران کتب نے بھی یہی کتاب دیگر مصنفوں سی بنوائی ہیں اور خریداران کارخانہ ہذا و تاجران کو دھوکا دینے کے لئے سرورق پر محمد کا نام جلی لکھوایا چونکہ فی الحقیقت وہ کتابیں حافظ محمد صاحب کی تصنیف نہیں ہیں۔

اسلئے

ہم اپنے ہم پیشہ اصحاب و معزز خریداران کو آگاہ کرتے ہیں۔ کہ وہ اس دھوکھے سے بچیں۔ اور جس کتاب پر حافظ محمد صاحب مرحوم کا پورا نام تحریر ہو وہ خرید فرمائیں۔

یہہ کتب خانہ

سنہ ۱۸۵۶ء سے جاری ہے اور اس میں ہر علم و فن کی کتابوں کا کافی ذخیرہ فروخت کیلئے موجود رہتا ہے۔ مفصل فہرست کتب خانہ کارڈ آنے پر مفت روانہ ہو سکتی ہے۔

المشتہر

حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب بازار کشمیری لاہور

